

Plan for nittedalsbarnehagene 2017 til 2030

Behovsdekning

Temaplan
28.09.2017

Våre strategiske styringsmål:

Gode tjenester

God folkehelse

Rent miljø

Stolt nittedalsidentitet

Levende lokaldemokrati

Gode prosesser

Kompetente og
motiverte medarbeidere

Sunn økonomi

Dette dokumentets plassering i planhierarkiet:

Innhold

1. Plan for nittedalsbarnehagene – Behovsdekning	5
Mål for barnehagedekning	6
2. Befolkningsframskrivinger og kapasitet i barnehagesektoren	8
Generelt om befolkningsframskrivingene og usikkerhet	8
Sammenlikning av befolkningsframskrivingene fra 2011 og 2016	9
Barnehagenes kapasitet	11
3. Behovsdekning barnehager mot 2030	16
Behovsdekning i Nittedal som helhet.....	18
Behovsdekning i de ulike områdene av Nittedal	20
Behovsdekning i Hakadal	21
Boligutvikling i Hakadal	24
Behovsdekning i Rotnes/sentrum	25
Boligutvikling i Rotnes/sentrum.....	27
Behovsdekning i søndre del av Nittedal.....	28
Boligutvikling i søndre	31
4. Føringer for utviklingen av barnehagesektoren i Nittedal kommune.....	32
Kommuneplanen 2015 – 2027.....	32
Regional plan for areal og transport i Oslo og Akershus	34
Regelverket om tildeling av tilskudd til private barnehager	34
5. Mål og Strategier for utviklingen av barnehagekapasiteten i Nittedal mot 2030	36
Gode tjenester.....	37
Barnehageplass fortrinnsvis der barn bor	37
Nye kommunale barnehager i nærhet til kollektivtransport og skole	38
Sikre et mangfold av barnehager med ulik profil	38
Sunn økonomi (effektiv barnehagestruktur)	38
Øke andelen kommunale barnehager.....	39
Bygge store kommunale barnehager	40
Bygge nye kommunale barnehager sentralt med tanke på befolkningsgrunnlag	42
Rent miljø	43
Bygge nye kommunale barnehager sentralt med tanke på befolkningsgrunnlag og nærhet til kollektivtransport og skole	43
God folkehelse.....	44

Bygge nye kommunale barnehager sentralt med tanke på befolkningsgrunnlag og nærhet til kollektivtransport og skole	44
6. Ulike løsninger for behovsdekning mot 2030.....	45
To alternative modeller behovsdekning i perioden mot 2030.....	45
Tiltakene som inngår i modellene	46
Alternativ 1: Ingen områdetilpasning av kapasitet til behov før kapasiteten i Nittedal som helhet er nådd	46
Alternativ 2: Raskest mulig områdetilpasning av kapasitet til behov	50
Økonomiske konsekvenser av de alternative tilnærmingene for behovsdekning mot 2030	54
Økonomiske forutsetninger for beregninger av kostnader	54
Økonomiske konsekvenser av de ulike alternativene	57
Samlet økonomisk resultat.....	60
7. Helhetlig tilnærming til behovsdekning mot 2030.....	61
Økonomiske konsekvenser av kommunens helhetlige tilnærming til behovsdekning mot 2030	65
Samlet økonomisk resultat.....	68
8. Hvor, når og i hvilket omfang kan det bygges barnehager i planperioden?	69
Mulige tomter i Hakadal	70
Mulige tomter i Rotnes/sentrum	77
9. Plan for nittedalsbarnehagene 2017 til 2030 - Behovsdekning	85
Tiltak i Hakadal	87
Ny Tøyen barnehage, 8 avdelinger, sentralt i Hakadal.....	87
Tiltak i Rotnes/sentrum.....	88
Ny Bjertnes barnehage ved Rotnes skole, 8 avdelinger, i 2022	88
Ny stor sentrumsbarnehage	89
Tiltak i Søndre.....	89
Mulig styrt avvikling av plasser	89

1. Plan for nittedalsbarnehagene – Behovsdekning

Nittedal kommune legger her frem *plan for nittedalsbarnehagene – Behovsdekning* for perioden 2017 til 2030. Planen er en såkalt temaplan og rulleres hvert fjerde år. Planen har som mål å gi kommunen et godt beslutningsgrunnlag med tanke på å sikre tilstrekkelig kapasitet i nittedalsbarnehagene og at dette skjer på en slik måte at blant annet effektivitet, gode tjenester og sunn økonomi blir ivaretatt (Nittedal kommune, Planstrategi 2016-2019, s. 18). Forrige temaplan er fra 2012 og het *Strategi for barnehageområdet i Nittedal kommune* (sak 72/12 for kommunestyret).

Plan for nittedalsbarnehagene – behovsdekning består av 9 kapitler.

Kapitlene 1 til 4:

Omhandler grunnlaget for planen i form av befolkningsframskrivninger, kapasiteten i nittedalsbarnehagene og ulike føringer i form av lov- og planverk.

Kapittel 5:

Inneholder utredning om styringsmål og strategier for utviklingen av barnehagekapasiteten mot 2030.

Kapittel 6:

Skisserer to alternative og helhetlige modeller for hvordan kommunen kan møte kapasitetsutfordringen mot 2030. Modellene skiller seg fra hverandre når det gjelder graden av tilpasning av barnehagekapasiteten til de ulike områdebehovene i Hakadal, Rotnes/sentrum og søndre. Modellene kostnadsberegnes for å fastslå de økonomiske konsekvensene av de to ulike tilnærmingene.

Kapittel 7:

Inneholder kommunens helhetlige tilnærming til behovsdekning mot 2030. Den helhetlige tilnærmingen kostnadsberegnes og sammenliknes med kostnadsberegningene av modellene i kapittel 6.

Kapittel 8:

Inneholder kartlegging og vurderinger av mulige tomter til barnehageformål. Kapitlet baserer seg på kommunens utredninger av mulige barnehagetomter i Hakadal og Rotnes/sentrum som er vedlagt saken.

Kapittel 9:

Inneholder kommunens beslutninger om prioriterte styringsmål og strategier og konkrete tiltak for utvikling av kapasiteten i nittedalsbarnehagene mot 2030.

Plan for nittedalsbarnehagene – Behovsdekning tar for seg spørsmål om kapasitet og behov når det gjelder antall barnehageplasser i kommunen på kort og på lengre sikt. Planen har med dette en tydelig avgrensning mot andre viktige temaer som angår barnehageområdet, spesielt til spørsmålet om innholdet og kvaliteten i barnehagene. Det vises i denne sammenheng til utarbeidelse av egen temaplan om kvalitet i nittedalsbarnehagene.

Plan for nittedalsbarnehagene – Behovsdekning er utarbeidet av enhet for barnehager og forebyggende tjenester i et utstrakt samarbeid med andre instanser i kommunen. Samarbeidet omfatter personer og kompetanse fra planavdelingen, Nittedal-eiendom KF, enhet for miljø og samfunnsutvikling, enhet for stab og støtte ved økonomi, sektorledelsen på oppvekstområdet.

Mål for barnehagedekning

Nittedal skal gi gode tjenester, det vil si tilstrekkelige tjenester av god kvalitet. Nittedal kommune skal sikre at alle barn med rett til barnehageplass, og som ønsker å gå i barnehage, får barnehageplass i kommunen.

Fakta om barnehageopptak

Nittedal kommune har ett hovedopptak i året med frist 1. mars.

Rett til barnehageplass (barnehageloven § 12 a)

- ✓ Barn som har fylt 1 år innen utgangen av august har rett til plass fra august.
- ✓ Barn som har fylt 1 år innen utgangen av oktober har rett til plass fra den måneden de fyller 1 år.
- ✓ På høring våren 2017: Forslag om at barn som har fylt 1 år innen utgangen av november skal få rett på plass fra den måneden de fyller 1 år.
- ✓ Barnet må være bosatt i kommunen.
- ✓ Søknadsfristen for hovedopptaket må være overholdt.

I sak om strategi for barnehageområdet fra 2012 ble det vedtatt at Nittedal kommune har som mål at dekningsgraden for barn i barnehage skal være ca. 95 % for barn i aldergruppen 1-5 år. Aldergruppen 1-5 år omfatter alle barn som har fylt 1-5 år per 31. desember. Alderskategorien dekker på denne måten alle som har rett på plass, og i tillegg barn som fyller 1 år i november og desember.

Det er kommunen som har plikt til å sørge for at barns rett til barnehageplass oppfylles. Barnehagesektoren består av både kommunale og private barnehager. I motsetning til kommunen har ikke de private barnehagene noen plikt når det gjelder å oppfylle barns

rett på plass; de private barnehagene kan prioritere barn ved opptak på et fritt grunnlag i den forstand at de selv velger og vedtar sine opptakskriterier for opptak av barn. Når det gjelder opptak til de kommunale barnehagene er det naturlig at det i første rekke skjer med hensyn på å oppfylle kommunens plikt overfor barn med rett på plass.

I tillegg til målsettingen om ca. 95 % dekningsgrad i aldersgruppen 1-5 år må kommunen hvert år ta høyde for at et antall barn som er 0 år også skal ha plass i barnehage. Med 0-åring siktes det til barn som er 0 år per 31. desember. Opptak av 0-åring er et resultat av at de private barnehagene selv velger sine kriterier for opptak og som åpner for at 0-åring kan få plass før barn med rett på plass, for eksempel gjennom søskenprioritet ved opptak. I perioden 2011 til 2015 var det i snitt 25 0-åring som hadde plass i barnehage i Nittedal, en snittandel blant 0-åringene totalt på 10,6 %.

Rammevilkårene for barnehagesektoren endres over tid. Endringene kan få betydning for blant annet spørsmålet om hvilken kapasitet kommunen må sørge for når det gjelder antall barnehageplasser. Retten til plass er gradvis utvidet de seneste årene, men det er fortsatt slik at det er en betydelig ulikhet når det gjelder retten til barnehageplass. For noen barn inntreffer retten til plass straks de har fylt 1 år, mens andre må vente i inntil ni måneder etter at de har fylt 1 år. Det er en politisk diskusjon på nasjonalt nivå med tanke på å utligne disse forskjellene ved for eksempel å gjøre opptak mer fleksibelt eller innføre krav om flere hovedopptak i løpet av året (se blant annet i Meld. St. 24 (2012-2013), *Framtidens barnehage*).

Nittedal er en kommune i vekst. Utbygging av nye boligområder bidrar til en positiv netto innflytting til kommunen. På barnehageområdet merkes dette blant annet ved at behovet for barnehageplasser er økende og at det kan melde seg når som helst i løpet av året, ikke kun i forbindelse med hovedopptaket. Behovet melder seg for eksempel i forbindelse med at familier flytter til kommunen. Erfaringer i møte med småbarnsforeldre som ønsker å flytte til kommunen tyder også på at muligheten for barnehageplass på flyttetidspunktet er viktig for en eventuell beslutning om å flytte til kommunen.

2. Befolkningsframskrivinger og kapasitet i barnehagesektoren

For å anslå behovet for barnehageplasser i perioden mot 2030 bruker kommunen egne befolkningsframskrivinger for antall barn i alderen 1-5 år og for antall 0-åringer. For å kunne si noe om behovet for å endre kapasiteten i sektoren når det gjelder antall barnehageplasser må kommunen vite hva som er nåværende kapasitet. Nittedal kommune har samlet inn data fra alle barnehagene for å fastslå hva som er nåværende kapasitet målt i antall plasser.

Både befolkningsframskrivinger og kartlegging av kapasitet innebærer metodiske valg og resultatene er heftet med usikkerhet. I avsnittene som følger her synliggjøres de valg som er gjort og usikkerhetsmomenter som finnes, først knyttet til befolkningsframskrivingene, så til måling av kapasiteten i nittedalsbarnehagene.

Generelt om befolkningsframskrivingene og usikkerhet

Befolkningsframskrivinger er beregninger av hvordan befolkningen utvikler seg framover, gitt ulike forutsetninger om fruktbarhet, dødelighet, flytting innen kommunen, og inn- og utvandring.

Befolkningsframskrivingene baserer seg på historiske data for Nittedal om boligbygging, befolkningsvekst, internflytting, inn- og utflytting, fruktbarhet, dødelighet og på et boligprogram for perioden 2015-2030. Styrken ved å bruke kommunens egen framskriving er at den fanger opp lokale forhold knyttet til boligutvikling og flyttemønster som for eksempel SSBs framskrivinger ikke fanger opp.

Det er betydelig usikkerhet knyttet til befolkningsframskrivinger og usikkerheten øker jo lenger fram i tid framskrivingene gjelder for. Framskrivningene som brukes gjelder også for en stor del personer som ennå ikke er født, noe som innebærer en ytterligere usikkerhet.

Samtidig som lokal kunnskap om boligutvikling er en styrke ved kommunens egne framskrivinger, representerer denne variabelen den største usikkerheten i framskrivingene. Usikkerheten gjelder først og fremst spørsmål om planlagte prosjekter for boligutvikling blir realisert, og i ennå større grad, om boligprosjektene realiseres til det tidspunktet som kommunen har lagt til grunn i sine framskrivinger.

Utvikling av nye og større boligområder er viktig med tanke på befolkningsutviklingen i et område. Hva slags typer boliger som bygges er også viktig for befolkningsutviklingen. Ulike typer boliger dekker ulike behov, for eksempel om boligene dekker behovene til enslige unge, til småbarnsfamilier, til familier med tenåringsbarn eller til eldre.

Når det gjelder spørsmålet om behov for barnehageplasser er det en usikkerhet knyttet til sekundærvirkninger av boligutbygging. Boligutvikling kan for eksempel føre til en intern flytting i kommunen av familier som nylig er ferdig med småbarnsfasen til de nye boligområdene. Boliger som er egnet for småbarnsfamilier blir på denne måten frigjort. Behovet for barnehageplasser vil dermed kunne oppstå andre steder enn i tilknytning til de nye boligområdene. Dette er mulige virkninger av boligutbygging som det er svært vanskelig å forutsi noe presist om og er et usikkerhetsmoment ved vurderinger av framtidig behov for barnehageplasser.

På tross av usikkerhetene som finnes vurderes de befolkningsframskrivingene som brukes som uttrykk for den mest sannsynlige utviklingen. Men endres forutsetningene som er lagt til grunn, så vil også resultatene bli annerledes.

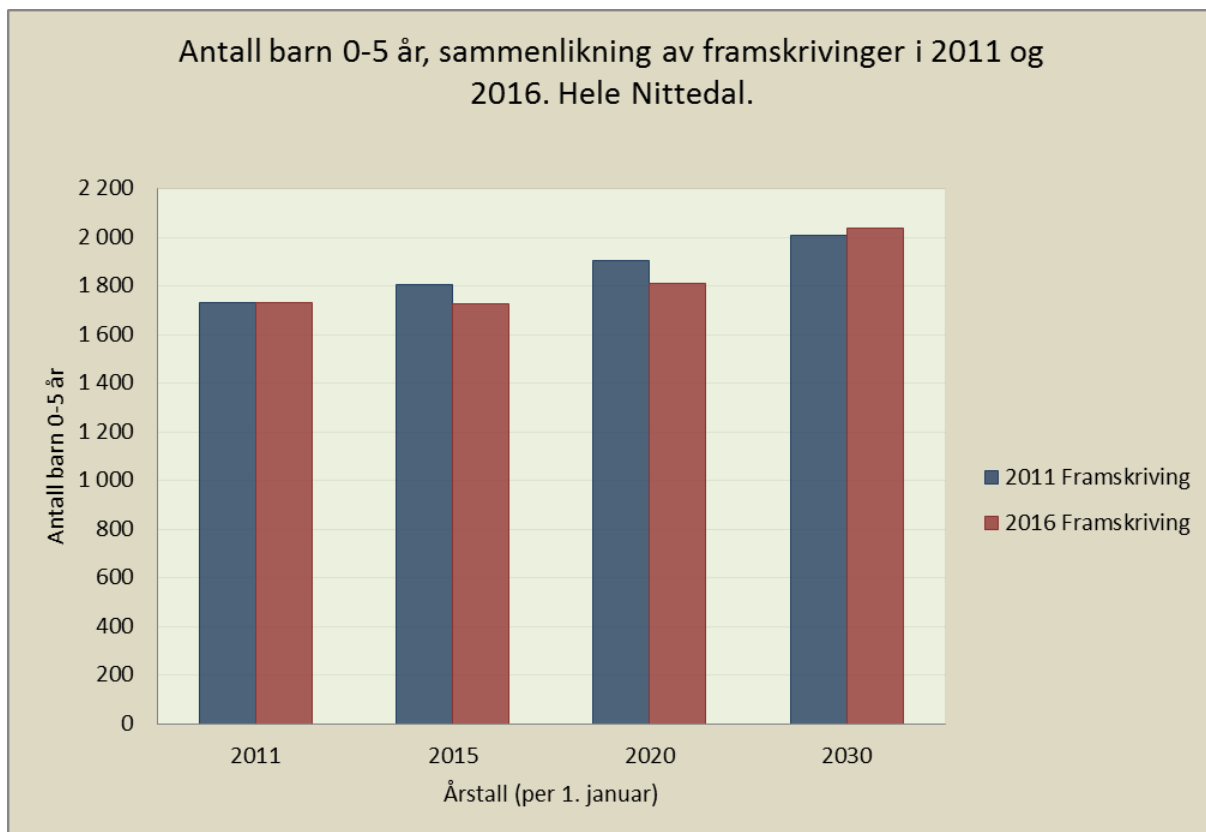
Sammenlikning av befolkningsframskrivingene fra 2011 og 2016

Sammenlikning av kommunens tidligere befolkningsframskrivinger og faktiske befolkningstall kan gi en indikator på hvor treffsikker framskrivingene er. Sak om strategi for barnehageområdet fra 2012 baserte seg på kommunens egen befolkningsframskriving (Kompass) fra 2011 for befolkningsgruppen 0 til 5 år. Faktiske befolkningstall for 2015 viser at framskrivingen fra 2011 var for høye for kommunen som helhet. Området Rotnes/sentrum skiller seg fra det generelle bildet ved at framskrivningen var lavere enn det faktiske tallet, se tabell nr. 1:

Sammenlikning av kommunens framskriving (2011) og faktiske tall, antall personer 0 til 5 år i 2015		
	Hele Nittedal 2015	Rotnes/sentrum 2015
Framskriving (2011)	1808	432
Faktiske tall	1728	478
Kilde: Kompass og SSB		

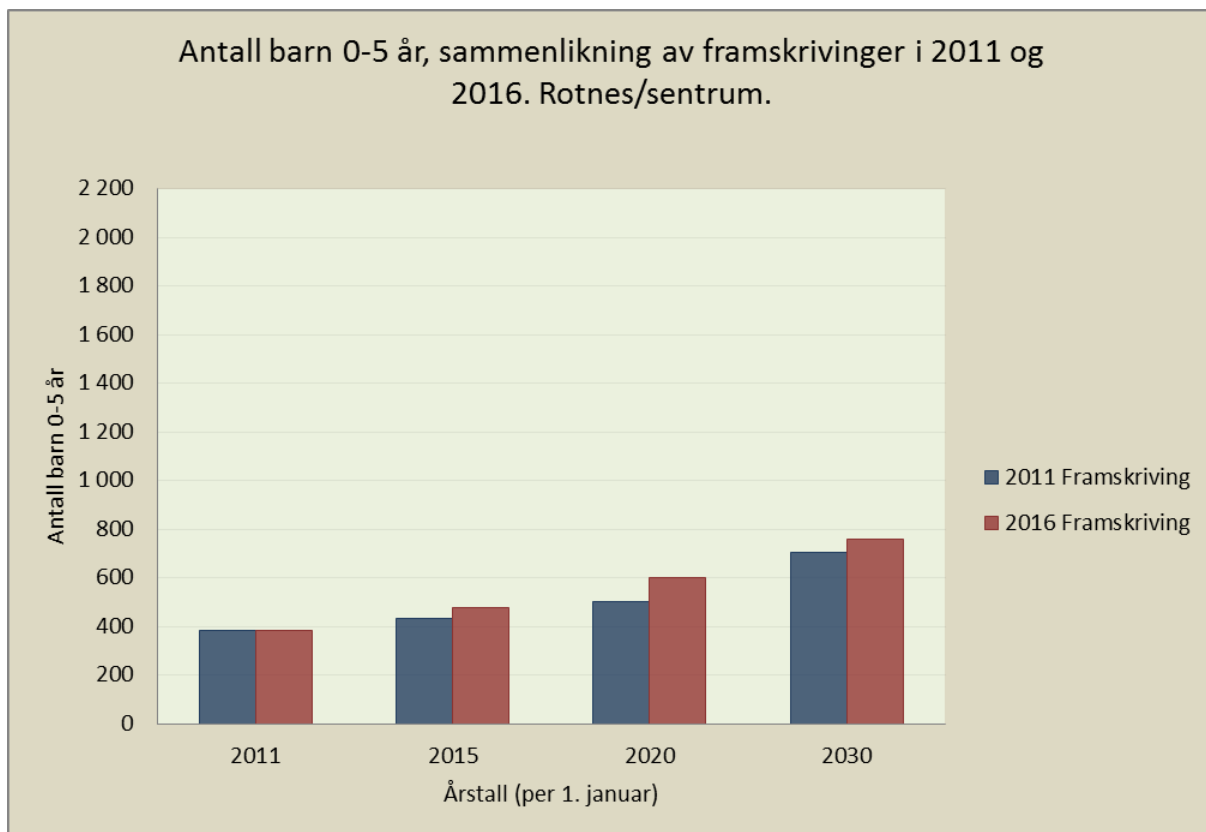
Tabell nr. 1

Når det gjelder framskrivingene for perioden 2017 til 2030 viser kommunens siste framskriving fra 2016 at økningen i antall personer i aldersgruppen 0-5 år forventes å gå noe saktere enn det framskrivingen fra 2011 viste, men at det mot slutten av perioden forventes flere barn i alderen 0-5 år enn i 2011 framskrivningen, se figur nr. 1.

Figur nr. 1

Framskrivningene for barn i alderen 0-5 år viser at området Rotnes/sentrum avviker fra det generelle bildet ved at 2016-famskrivingen er høyere enn 2011-framskrivingen for hele perioden frem mot 2030 i Rotnes/sentrum, se figur nr. 2.

Figur nr. 2

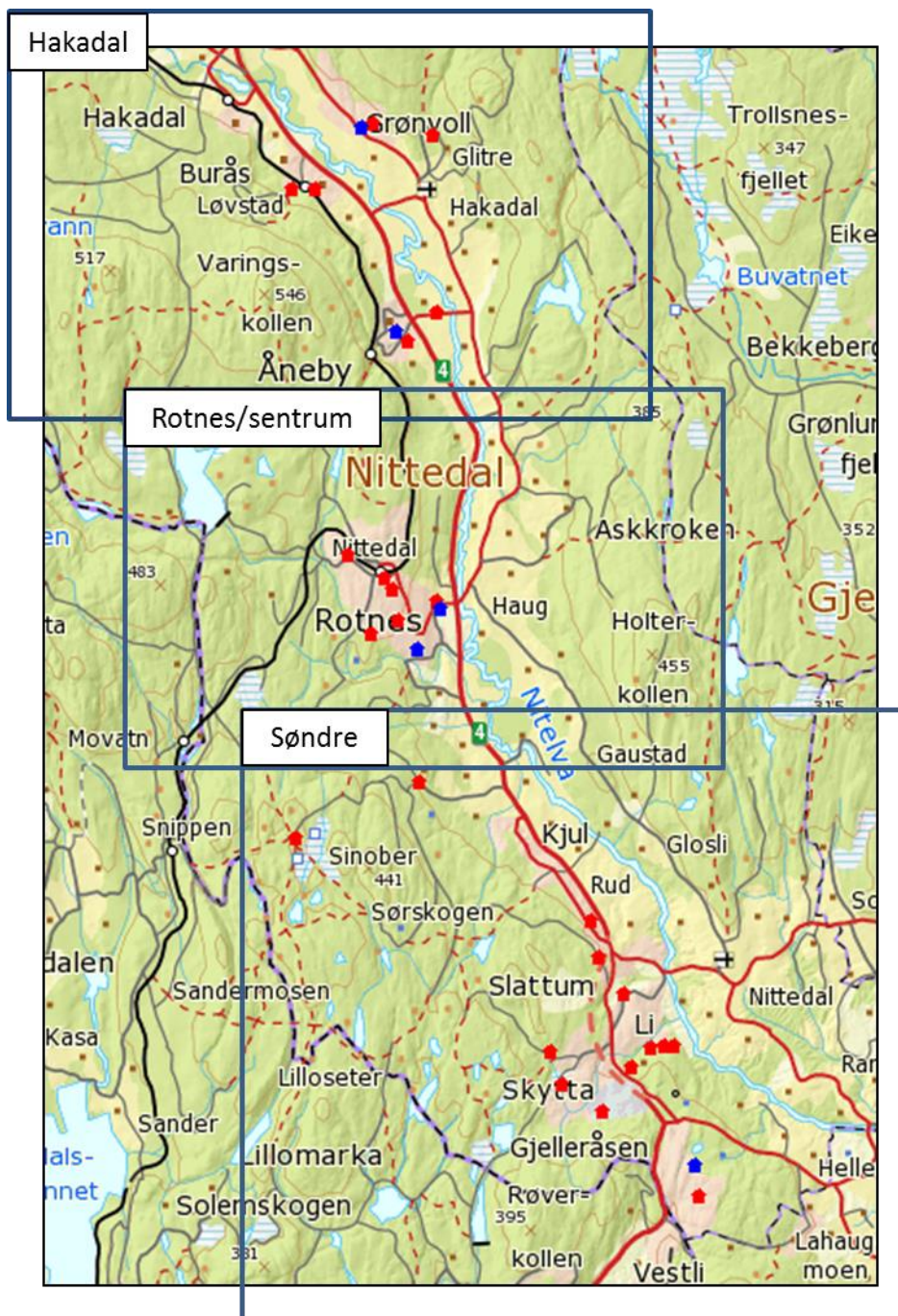
Barnehagenes kapasitet

På barnehageområdet har det vært vanlig å dele kommunen i tre geografiske opptaksområder; et i nord, et i midtre del, og et i sør. Opptaksområdet i nord omfatter området Hakadal og omtales som dette. Opptaksområdet i midtre omfatter blant annet steder som Rotnes, Sørli, Kruttverket og Mo. I det videre vil dette området omtales med fellesbetegnelsen Rotnes/sentrum. Søndre område er vidstrakt og omfatter hele området som strekker seg fra Kjøl til Holumskogen sør i kommunen. Dette området vil bli omtalt som søndre.

Fakta om nittedalsbarnehagene

- ✓ Fra høsten 2017 består barnehagesektoren av 22 private og 5 kommunale barnehager.
- ✓ Den samlede kapasiteten vil være 1512 plasser.
- ✓ Andelen plasser i private barnehager vil være 83 %, resterende 17 % vil være i de kommunale.
- ✓ For Hakadal, Rotnes/sentrum og søndre vil kapasiteten være henholdsvis 296, 444 og 772 plasser.
- ✓ Den forholdsmessige fordelingen av kapasitet i Hakadal, Rotnes/sentrum og søndre vil henholdsvis være 20 %, 29 % og 51 %.

Kart nr. 1 viser oversikt over hvor, og innenfor hvilke områder, alle barnehagene i Nittedal befinner seg. For mer detaljert informasjon om barnehagenes navn og kapasitet vises det til egne kart for Hakadal, Rotnes/sentrum og søndre, kart nr. 2 til nr. 4.

Kart nr. 1: Nittedal kommune og barnehagene. Kartutsnitt for Hakadal, Rotnes/sentrum og søndre markert (Røde hus symboliserer privat barnehager, blå hus kommunale barnehager)

Barnehagens kapasitet betyr i denne sammenhengen hvor mange barnehageplasser som finnes i barnehagene i Nittedal. Den viktigste begrensningen i barnehagens kapasitet er barnehagens godkjente innendørs leke- og oppholdsareal. Når det gjelder barns alder og barnehagens organisering går det et viktig skille mellom barn som er yngre enn 3 år (0-2 år) og barn som er 3 år eller eldre (3-6 år). Skillet består i at det stilles

ulike krav til godkjent innendørs leke- og oppholdsareal per barn, normert til henholdsvis 5,3 m² og 4 m².

Data om barnehagenes kapasitet er samlet inn fra alle barnehagene i kommunen ved at barnehagene har besvart spørsmål fra kommunen om hva som er «den mest typiske eller «ideelle» kapasiteten når det gjelder det antall barn under og over 3 år det maksimalt er plass til i barnehagen». Barnehagenes totale kapasitet er målt som summen av antall barn under og over 3 år det er plass til i barnehagene.

Måten å fastslå barnehagenes kapasitet på er valgt på bakgrunn av at barnehagene i Nittedal er organisert i avdelinger eller baser med klare aldersinndelinger for barn under og over 3 år. Det antas at barnehagene til en hver tid vil søke å fylle plassene sine på en slik måte at antall barn og barns alder passer best mulig med den ønskede alders- og avdelingsstrukturen i barnehagen.

Metoden for å fastslå kapasitet på innebærer noen usikkerhetsmomenter. Barnehagene kan ikke forvente at de alltid kan fylle plassene sine i samsvar med den ideelle aldersstrukturen i barnehagen. Barnehagene må forholde seg til det faktiske befolknings- og søkergrunnlaget som finnes og må tilpasse seg dette ved opptak av barn. Fordi arealkravet til innendørs leke- og oppholdsareal er høyere for barn under 3 år enn for barn over 3 år vil barnehagenes maksimale kapasitet reduseres hvis andelen barn under 3 år i barnehagene øker. Dette kan skje systematisk på to måter. For det første hvis andelen av barn i alderen 1-2 år som ønsker barnehageplass øker. Andelen av barn i alderen 1-2 år som går i barnehage er imidlertid allerede høy i Nittedal sammenliknet med andre og av den grunn forventes ingen stor økning, se tabell nr. 2:

Andel av barn 1-2 år med barnehageplass i 2016, Nittedal sml. m. andre kommuner og kommunegrupper					
Nittedal kommune	KOSTRA-gruppe 13	Akershus	Nasjonalt	Bærum	Ullensaker
92,2 %	83,3 %	84,4 %	82,0 %	86,3 %	88,3 %
Kilde: SSB/KOSTRA					

Tabell nr. 2

For det andre kan andelen barn under 3 år i barnehagene øke systematisk hvis andelen barn i alderen 1-2 år i befolkningen øker sammenliknet med andelen barn i alderen 3-5 år. Befolkningsframskrivingene for aldergruppene 1-5 år i Nittedal viser at aldergruppen 1-2 år øker noe mer enn aldersgruppen 3-5 år i løpet av planperioden. Slår dette til innebærer det at kapasiteten i barnehagene i realiteten vil være noe lavere enn det som legges til grunn her.

På bakgrunn av innsamlede data fra barnehagene, og de forbeholdene det er redegjort for, vil den samlede kapasiteten være 1512 barnehageplasser i Nittedal kommune per august 2017. Kapasiteten reduseres noe sammenliknet med 2016 på grunn av nedleggelse av til sammen 26 plasser i private barnehager våren 2017. Se for øvrig faktaboks om nittedalsbarnehagene.

3. Behovsdekning barnehager mot 2030

Ved beregning av behovet for barnehageplasser i perioden fram mot 2030 tas det utgangspunkt i kommunens målsetting om å opprettholde en dekningsgrad på ca. 95 % blant barn i aldergruppen 1-5 år.

Hvorvidt det faktisk er 95 % av barna som ønsker barnehageplass er det knyttet noe usikkerhet til som det fremgår i tabell nr. 3. Tabellen viser dekningsgraden for barn i alderen 1-5 år i Nittedal i perioden fra 2011 til 2016.

Andel av barn 1-5 år med barnehageplass 2011 - 2016, Nittedal kommune					
Nittedal kommune (2011)	Nittedal kommune (2012)	Nittedal kommune (2013)	Nittedal kommune (2014)	Nittedal kommune (2015)	Nittedal kommune (2016)
95,1 %	92,4 %	93,0 %	93,4 %	95,9 %	95,8 %
Kilde: SSB/KOSTRA					

Tabell nr. 3

I de seneste årene har tilgjengeligheten til barnehageplasser i Nittedal vært svært god. Endringer i regelverket for foreldrebetaling har medført en sterkere sosial profil som har bidratt til økt barnehagedeltakelse, senest i 2015 ved innføring av nasjonal ordning for inntektsavhengig betaling og gratis kjernetid. Det kan også nevnes at velferdsordninger som stimulerer til andre løsninger enn bruk av barnehage, som kontantstøtte, er redusert i omfang de siste årene og ser ut til å bli mindre brukt sammenliknet med tidligere. Dette er forhold som, sammen med at kvaliteten på tilbudet opprettholdes eller utvikles, gir grunn til å anta at etterspørselen etter barnehageplasser generelt vil øke (NOU 2012:1 «Til barnas beste», s. 176). Dette gjelder også for Nittedal, men muligens i noe mindre grad enn mange andre kommuner fordi dekningsgraden allerede er høy sammenliknet med gjennomsnittet i ulike kommunegrupper som vist i tabell nr. 4. Bærum og Ullensaker, som på samme måte som Nittedal inngår i KOSTRA-gruppe 13 og Akershusgruppen, er valgt som enkeltstående sammenlikningskommuner.

Andel av barn 1-5 år med barnehageplass 2016, Nittedal sml. m. andre kommuner og gjennomsnitt i kommunegrupper					
Nittedal kommune	KOSTRA-gruppe 13	Akershus	Nasjonalt	Bærum	Ullensaker
95,8 %	92,0 %	92,4 %	91,0 %	93,2 %	95,1 %
Kilde: SSB/KOSTRA					

Tabell nr. 4

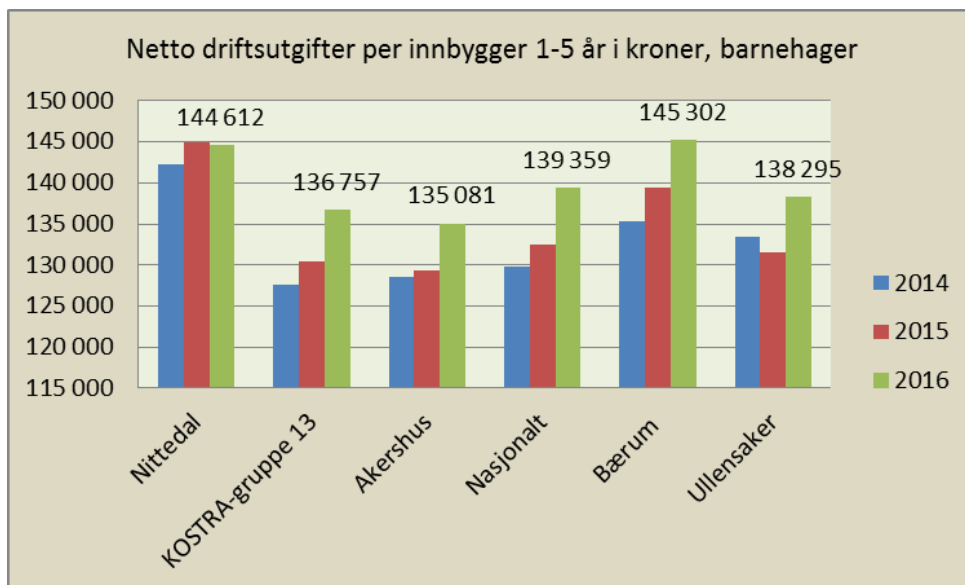
Kommunen må ta høyde for at det er et behov for barnehageplasser til 0-åringene i sin behovsvurdering. Dette gjelder for de 0-åringene som prioriteres ved opptak til private barnehager foran barn som har rett på plass og som har fylt 1 år. Antallet 0-åringene er relativt høyt i Nittedal sammenliknet med andre kommuner, se tabell nr. 5:

Andel av barn 0 år med barnehageplass gjennomsnitt 2011 - 2016, Nittedal sml. m. andre kommuner og kommunegrupper					
Nittedal kommune	KOSTRA-gruppe 13	Akershus	Nasjonalt	Bærum	Ullensaker
11,1 %	4,8 %	3,7 %	3,8 %	2,4 %	9,5 %
Kilde: SSB/KOSTRA					

Tabell nr. 5

Den høye andelen 0-åringene i barnehagene i Nittedal har sin bakgrunn blant annet i den høye andelen private barnehager i Nittedal og i at det i perioden 2011 til 2016 har vært god dekning når det gjelder barnehageplasser. Dekningsgraden blant 0-åringene i Nittedal på 11,1 % i snitt fra 2011-2016 innebærer at omtrent 25 0-åringene har hatt plass i snitt hvert år i perioden. Av andre kommuner i KOSTRA gruppe 13 og Akershusgruppen kan det nevnes at Ullensaker i perioden 2011-2016 også hadde en høy gjennomsnittlig dekningsgrad blant 0-åringene på 9,5 %. Ullensaker har på samme måte som Nittedal en høy andel private barnehager.

Den høye dekningsgraden blant barn i alderen 1-5 år og blant 0-åringene bidrar til at Nittedal har høye kostnader på barnehageområdet sammenliknet med andre. Figur nr. 2.1 viser at Nittedal har til dels betydelig høyere netto driftsutgifter per innbygger 1-5 år i årene 2014 til 2016 enn snittet blant sammenliknbare kommuner. Det ser imidlertid ut til at utgiftsnivået i de ulike kommunegruppene og i Bærum og Ullensaker øker mer enn det som er tilfellet i Nittedal. I 2016 var Bærum på nivå med utgiftsnivået i Nittedal.

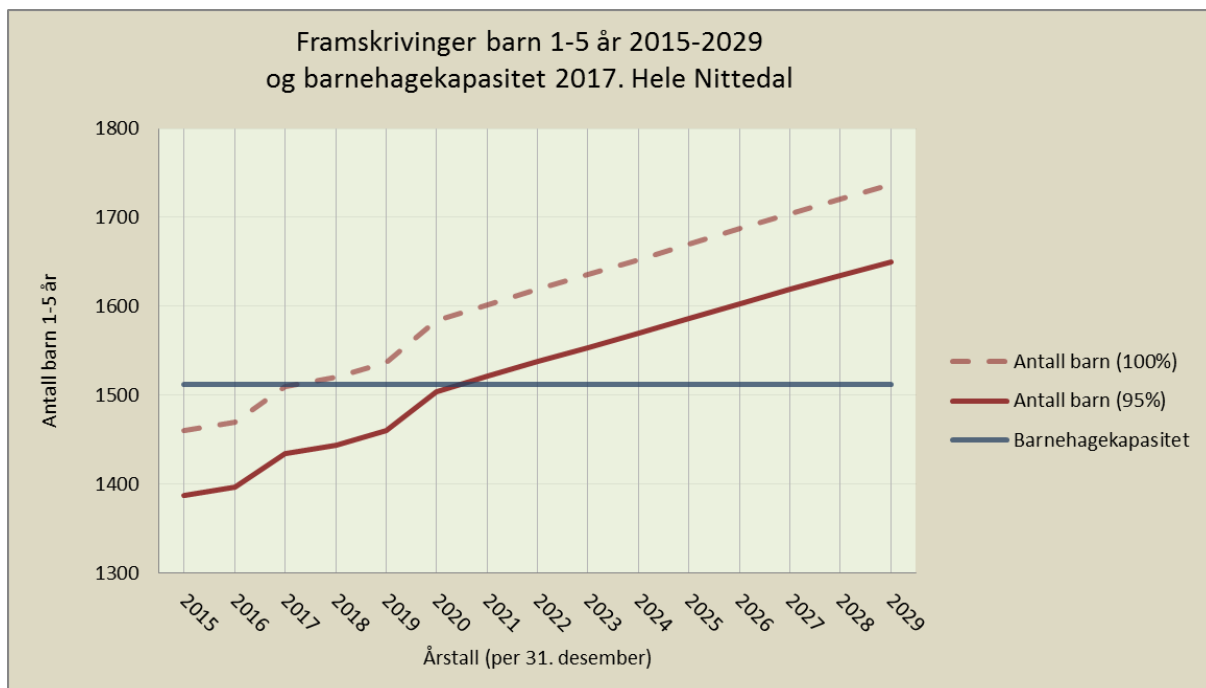
Figur nr. 2.1 (Kilde: SSB/KOSTRA)

Når det gjelder barn som ikke går i barnehage vet kommunen for tiden lite konkret om hvem dette dreier seg om eller om bakgrunnen for at disse ikke benytter seg av tilbudet. Tradisjonelt har barnehagedeltakelsen blant innvandrerbarn vært lavere enn for barn med bakgrunn i Norge. I Nittedal kommune var barnehagedeltakelsen blant innvandrerbarn 96,8 % i 2016 (SSB), altså helt på høyden med barn med norsk bakgrunn.

Behovsdekning i Nittedal som helhet

I Nittedal kommune som helhet har det vært god behovsdekning når det gjelder barnehageplasser de siste årene. Per desember 2016 ble det rapportert at 1451 barn hadde plass i nittedalsbarnehagene. Dette innebærer at ca. 94 % av den totale kapasiteten i 2016 på 1538 plasser i nittedalsbarnehagene ble utnyttet. Dette er omtrent samme utnyttelsesgrad som i 2015.

I figur nr. 3 vises det forventede forholdet mellom behovet for barnehageplasser blant barn i aldersgruppen 1-5 år i perioden mot 2030 og den samlede kapasiteten i barnehagene slik den er forventet å være per august 2017. Den heltrukne røde kurven viser behovet for barnehageplasser. Behovet er målt som 95 % -nivået av framskrivingene for antall barn i alderen 1-5 år, i tråd med kommunens målsetting om ca. 95 % dekning i denne aldersgruppen. Den heltrukne blå kurven viser kapasiteten per august 2017.

Figur nr. 3

Figur nr. 3 viser at det forventes betydelig vekst i antall barn i aldergruppen 1-5 år i hele perioden fram mot 2030.

Kommunen må også ta hensyn til 0-åringene i sin behovsvurdering. Erfaringene tilsier at behovet som må dekkes er ca. 10 % av 0-åringene.

I tabell nr. 6 vises det samlede behovet for barnehageplasser for både aldergruppen 1-5 år (95 %) og 0-åringene (10 %) i perioden fram mot 2030. Det samlede behovet ses videre i forhold til kapasitet per august 2017 og tabellen viser forventet overkapasitet eller underkapasitet for hvert år i perioden.

Forventet antall plasser over/under 2017-kapasitet, perioden 2017 til 2029 - Hele Nittedal					
Årstall per 31. desember	Behov (95 % av ant. barn 1-5 år)	Behov (10 % av ant. barn 0 år)	Behov totalt (barn 1-5 år + barn 0 år)	Kapasitet per august 2017 (plasser)	Ant. plasser over-/underkapasitet (Kapasitet minus behov)
2017	1 434	27	1 460	1 512	52
2018	1 444	27	1 471	1 512	41
2019	1 460	27	1 487	1 512	25
2020	1 504	28	1 532	1 512	-20
2021	1 522	28	1 550	1 512	-38
2022	1 538	28	1 566	1 512	-54
2023	1 554	29	1 582	1 512	-70
2024	1 569	29	1 598	1 512	-86
2025	1 586	29	1 615	1 512	-103
2026	1 603	29	1 632	1 512	-120
2027	1 619	30	1 649	1 512	-137
2028	1 635	30	1 665	1 512	-153
2029	1 650	30	1 680	1 512	-168

Kilde: Kommunens befolkningsframskriving og kapasitetsberegning

Tabell nr. 6

I Nittedal kommune som helhet forventes det at nåværende kapasitet når det gjelder antall barnehageplasser vil dekke behovet for plasser til og med opptaket høsten 2019. Fra og med opptaket 2020 forventes det at behovet for barnehageplasser vil overstige kapasiteten og at dette forholdet vil forsterke seg gradvis fram mot 2030. Ved opptaket høsten 2029 forventes en underkapasitet på, i størrelsesorden, 168 plasser med utgangspunkt i kapasitet per august 2017.

Forventet antall barn i barnehage i 2017 i tabell nr. 6, kolonnen *Behov totalt (barn 1-5 år + barn 0 år)*, kan kontrolleres mot faktiske tall for 2017. Per september 2017 har 1444 barn plass i barnehage i hele Nittedal. Dette innebærer at det er 16 færre barn i barnehage per september 2017 sammenliknet med det estimerte antallet på 1460 barn per 31. desember 2017.

Behovsdekning i de ulike områdene av Nittedal

Kommunens plikt til å sørge for barnehageplasser til barn med rett på plass gjelder innenfor kommunen. Kommunens evne til å sikre tilstrekkelig med plasser i kommunen som helhet er derfor viktig. Sett fra en brukers ståsted er det en forventning om at kommunen skal sikre at barn får barnehageplass i det området barnet er bosatt, og aller

helst i sitt nærmiljø. Det er dokumentert at nærhet mellom bosted og barnehage er det aller viktigste kriteriet for valg av barnehage (blant annet Opinion, Webundersøkelse for Foreldreutvalget for barnehager (FUB) (2014) og Asplan Viak, Innbyggerundersøkelsen Nittedal (2014)). I innbyggerundersøkelsen i Nittedal oppga 54 % av de som svarte på undersøkelsen at kort vei fra egen bolig til barnehage er det viktigste kriteriet for valg av barnehage. 30 % oppga barnehagens satsningsområde som viktigst for valg av barnehage. All erfaring knyttet til opptak til barnehage i Nittedal tyder likevel på at søkere til barnehage først og fremst søker seg til barnehager i sitt nærområde, eventuelt at søkere har preferanse for enkelte barnehager på grunn av sitt innhold og kvalitet innenfor dette nærområde.

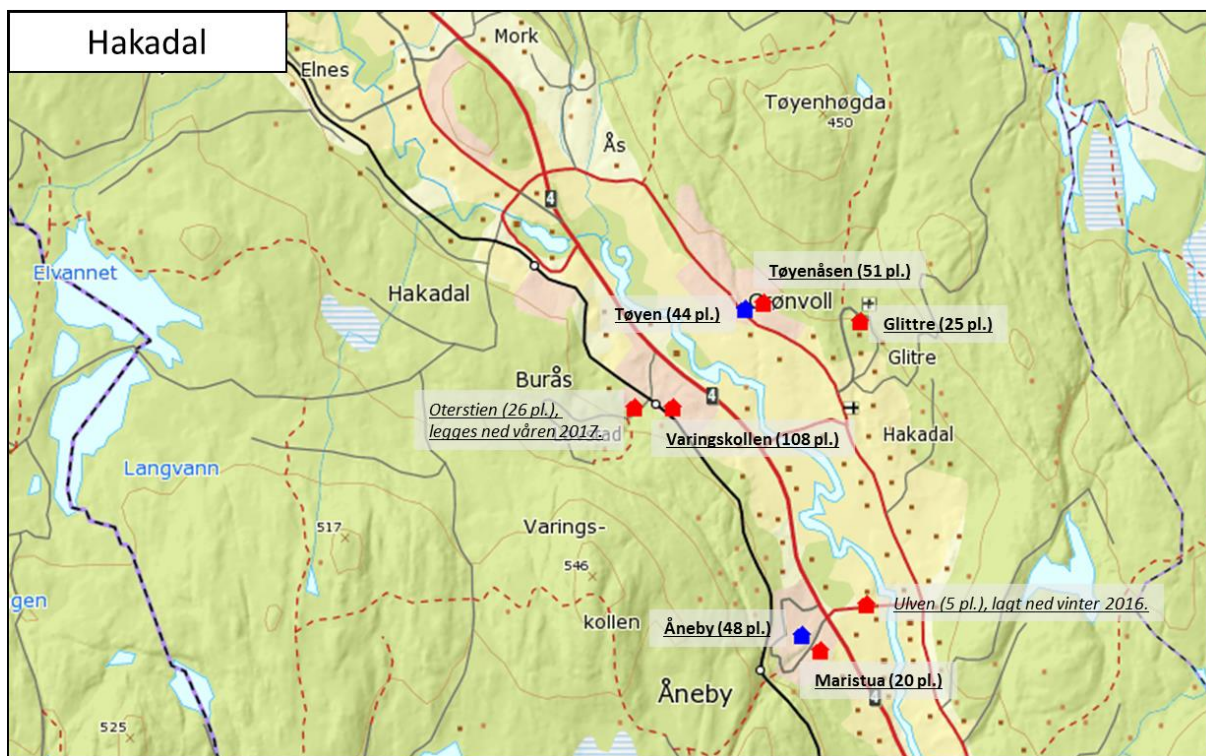
Nåværende barnehagekapasitet innenfor de ulike områdene av Nittedal er i varierende grad tilpasset behovet i de samme områdene. I søndre er det for tiden en overkapasitet, mens det i Rotnes/sentrum er en underkapasitet. I Hakadal er det omtrent samsvar mellom kapasitet og behov. I perioden frem mot 2030 viser befolkningsframskrivingene at økningen i antall barn i barnehagealder vil skje i Hakadal og i aller størst grad i Rotnes/sentrum.

Når det gjelder den videre fremstillingen av fremtidig behov for barnehageplasser vil hovedfokuset være på de tre områdene Hakadal, Rotnes/sentrum og søndre.

Behovsdekning i Hakadal

I Hakadal vil det være 4 private og 2 kommunale barnehager fra høsten 2017. Den totale kapasiteten i området vil være på 296 plasser. Andelen plasser i private og kommunale barnehager vil være henholdsvis 69 % og 31 %.

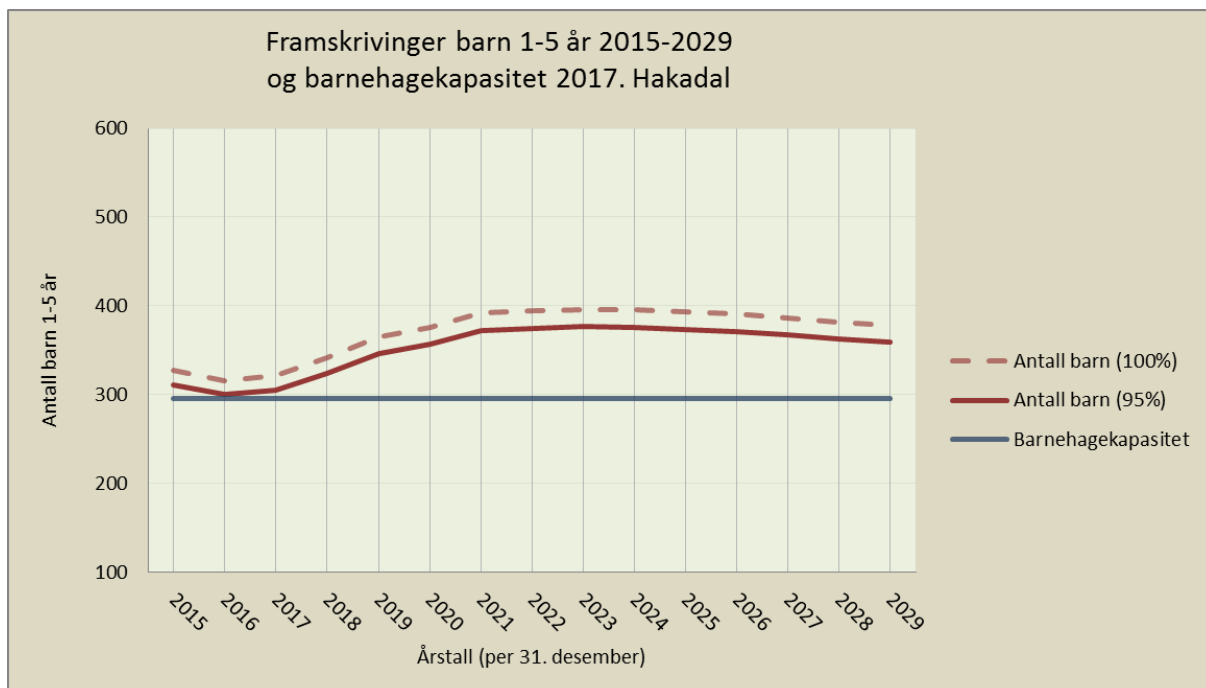
Kartutsnittet under her viser hvor barnehagene i Hakadal befinner seg. Kapasitet målt i antall plasser er angitt i parentes.

Kart nr. 2: Hakadal med alle barnehagene.

I Hakadal har det vært god kapasitet når det gjelder barnehageplasser de siste par årene. Per desember 2016 ble det rapportert at 294 barn hadde plass i området. Dette innebærer at ca. 91 % av den totale kapasiteten på 322 plasser ble utnyttet. Utnyttelsesgraden i 2016 var noe lavere enn i 2015 da utnyttelsesgraden var 95 %. Fra og med høsten 2017 avvikles 2 barnehager i området. Det gjelder Oterstien ordinære barnehage og Oterstien familiebarnehage som til sammen har en kapasitet på 26 plasser.

Figur nr. 4 illustrerer forholdet mellom behovet for barnehageplasser målt som 95 % -nivået av framskrivingene for antall barn i alderen 1-5 og 2017-kapasitet i Hakadal for perioden fram mot 2030.

Figur nr. 4

Figur nr. 4 viser at det er forventet en vekst i antall barn i alderen 1-5 år i perioden fra 2017 og fram mot 2022 i Hakadal. Etter dette er det forventet at veksten flater ut og avtar noe.

I tabell nr. 7 vises det samlede behovet for barnehageplasser for både aldergruppen 1-5 år (95 %) og 0-åringene (10 %) i perioden fram mot 2030. Det samlede behovet ses videre i forhold til kapasitet per august 2017 og tabellen viser forventet overkapasitet eller underkapasitet for hvert år i perioden.

Forventet antall plasser over/under 2017-kapasitet, perioden 2017 til 2029 - Hakadal					
Årstall per 31. desember	Behov (95 % av ant. barn 1-5 år)	Behov (10 % av ant. barn 0 år)	Behov totalt (barn 1-5 år + barn 0 år)	Kapasitet per august 2017 (plasser)	Ant. plasser over-/underkapasitet (Kapasitet minus behov)
2017	305	7	312	296	-16
2018	324	7	331	296	-35
2019	347	7	353	296	-57
2020	357	7	364	296	-68
2021	372	7	379	296	-83
2022	375	7	382	296	-86
2023	376	7	383	296	-87
2024	375	7	383	296	-87
2025	374	7	381	296	-85
2026	371	7	378	296	-82
2027	367	7	374	296	-78
2028	363	7	370	296	-74
2029	359	8	367	296	-71

Kilde: Kommunens befolkningsframskriving og kapasitetsberegning

Tabell nr. 7

I Hakadal forventes det at områdebehovet for barnehageplasser vil vokse fram mot opptaket høsten 2021, da det forventes et behov utover dagens kapasitet på i størrelsesorden 83 plasser. Dette toppnivået når det gjelder behov ser ut til å vedvare fram til 2026 før det avtar noe mot 2030.

Faktiske tall for 2017 viser at 287 barn har plass i barnehage i Hakadal. Dette er 25 færre barn enn estimatet på 312 barn og innebærer at det er en overkapasitet på 9 plasser i Hakadal og ikke en underkapasitet på 16 plasser som estimert. Flere forhold kan bidra til å forklare differansen. Eventuelle forsinkelser i utbyggingstakten i området kan være en viktig årsak.

Boligutvikling i Hakadal

I Hakadal pågår det for tiden flere større boligutbyggingsprosjekter. Utbyggingsprosjektene omfatter et variert utvalg av typer boliger. Det forventes at boligene som planlegges og er under bygging vil appellere til et stort spenn av interesserte, fra småbarnsfamilier til eldre.

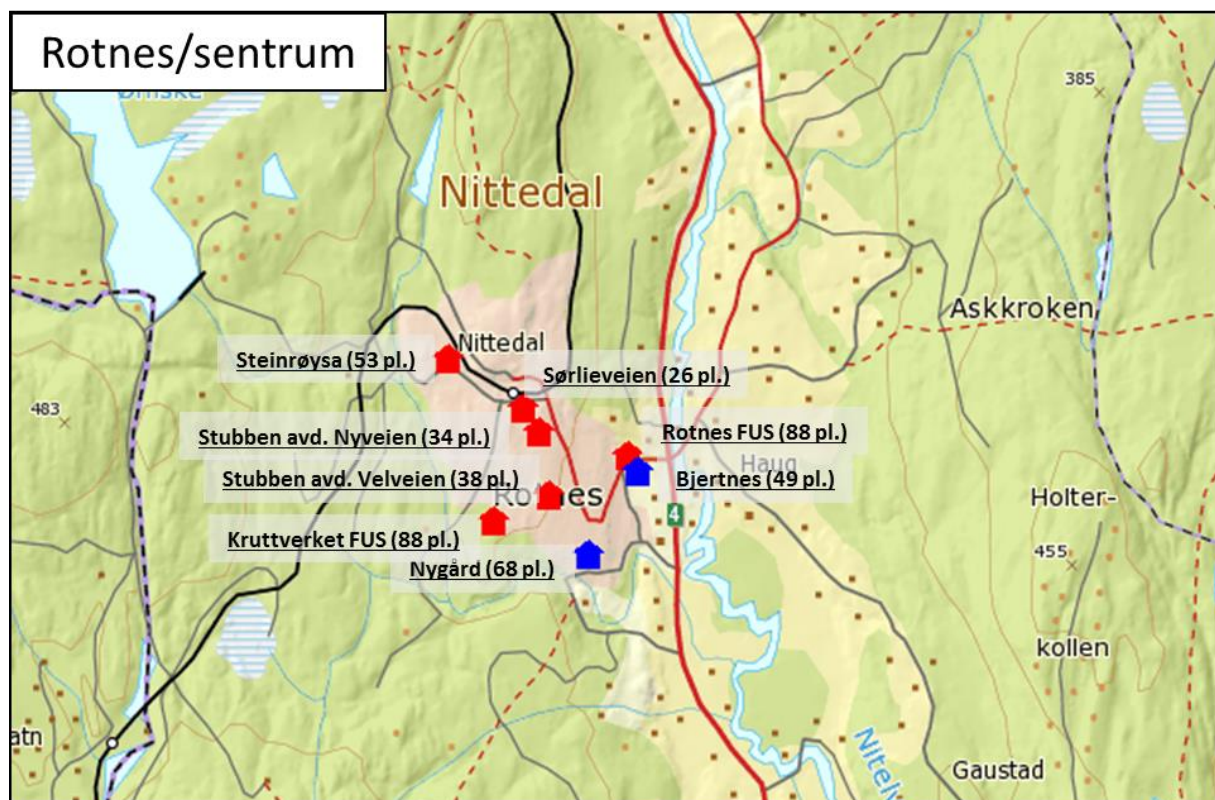
Utbyggingsprosjektene i Hakadal skjer for tiden i områdene Bjørnholt, Hellerud og Tøyen i øst og i Åneby og det er i disse områdene at det forventes en vekst i antall barn i barnehagealder de nærmeste årene. Allerede i strategi for barnehageområdet i Nittedal

kommune fra 2012 ble det pekt på at boligutbyggingen i disse områdene vil føre til et økt behov for barnehageplasser. Det ble derfor vedtatt å bygge en ny og utvidet kommunal barnehage i Åneby. Nye Åneby barnehage ble tatt i bruk høsten 2016 og innebar en utvidelse fra 27 til 48 plasser. I tillegg ble det vedtatt å avsette tomt til ny barnehage i Bjørnholtlia. Planene om en ny barnehage i dette området er ikke blitt konkretisert ytterligere.

Behovsdekning i Rotnes/sentrum

I Rotnes/sentrum er det 6 private og 2 kommunale barnehager. Den totale kapasiteten i området er 444 plasser ved opptaket høsten 2017. Andelen plasser i private og kommunale barnehager er henholdsvis 74 % og 26 %.

Kartutsnittet under her viser hvor barnehagene i Rotnes/sentrum befinner seg. Kapasitet målt i antall plasser er angitt i parentes.

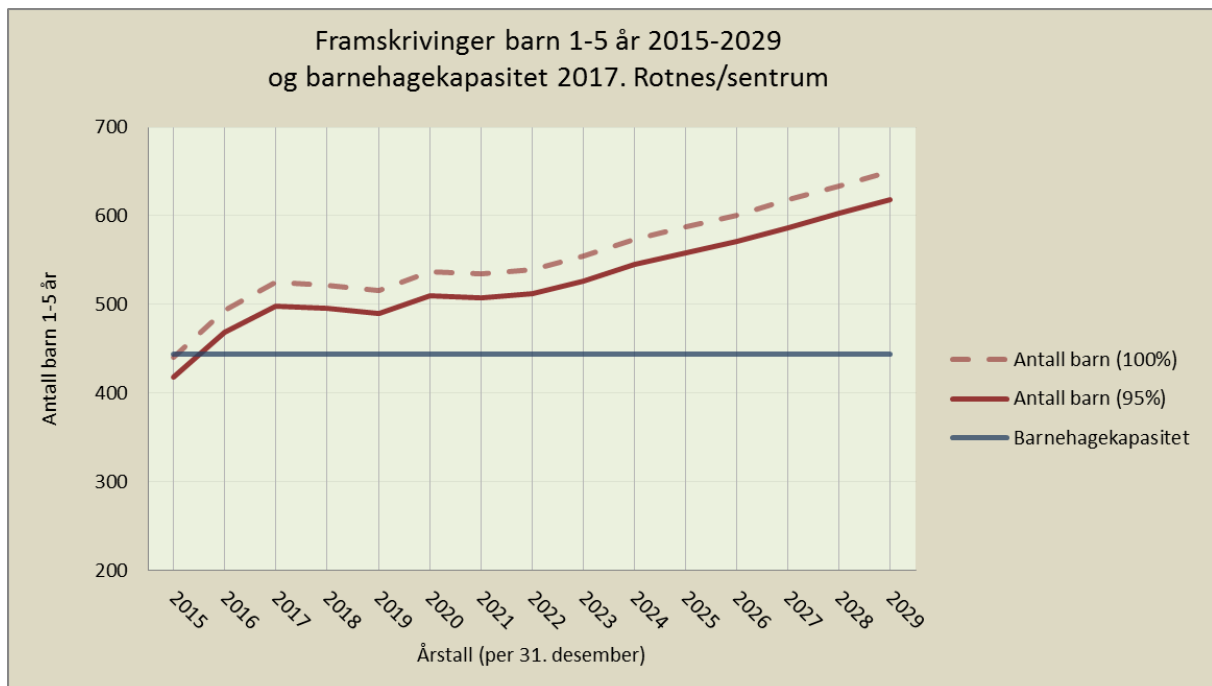

Kart nr. 3: Rotnes/sentrum med alle barnehagene.

I Rotnes/sentrum er det knapphet på barnehageplasser. Ved hovedopptaket høsten 2016 var det omkring 20 barn med rett på barnehageplass som søkte barnehager i området, men som ikke fikk plass. Ved hovedopptaket 2017 gjaldt dette omkring 45 barn. Disse fikk tilbud om plass i barnehage i Hakadal eller søndre. Innflyttere til

kommunen som søker barnehageplass i løpet av året blir også henvist til andre områder for barnehageplass.

Figur nr. 5 illustrerer forholdet mellom behovet for barnehageplasser målt som 95 % -nivået av framskrivingene for antall barn i alderen 1-5 og 2017-kapasitet i Rotnes/sentrum for perioden fram mot 2030.

Figur nr. 5

Figur nr. 5 viser at det er forventet sterk vekst i antall barn i alderen 1-5 år i perioden fra opptaket 2016 fram mot 2030 i Rotnes/sentrum. Veksten forventes å være særlig sterk på kort sikt, det vil si i 2017. Etter dette forventes det et par år med noe nedgang før antallet aldersgruppen igjen øker fram mot 2030. Det forventes at veksten fortsetter også utover planperioden.

I tabell nr. 8 vises det samlede behovet for barnehageplasser for både aldersgruppen 1-5 år (95 %) og 0-åringene (10 %) i perioden fram mot 2030. Det samlede behovet ses videre i forhold til kapasitet per august 2017 og tabellen viser forventet overkapasitet eller underkapasitet for hvert år i perioden.

Forventet antall plasser over/under 2017-kapasitet, perioden 2017 til 2029 - Rotnes/sentrum					
Årstall per 31. desember	Behov (95 % av ant. barn 1-5 år)	Behov (10 % av ant. barn 0 år)	Behov totalt (barn 1-5 år + barn 0 år)	Kapasitet per august 2017 (plasser)	Ant. plasser over-/underkapasitet (Kapasitet minus behov)
2017	498	9	508	444	-64
2018	496	9	505	444	-61
2019	490	10	499	444	-55
2020	510	10	520	444	-76
2021	508	10	517	444	-73
2022	513	10	523	444	-79
2023	526	10	536	444	-92
2024	545	10	555	444	-111
2025	558	10	568	444	-124
2026	571	10	581	444	-137
2027	587	10	597	444	-153
2028	602	10	613	444	-169
2029	618	11	628	444	-184

Kilde: Kommunens befolkningsframskriving og kapasitetsberegning

Tabell nr. 8

I Rotnes/sentrum er det forventet at områdebehovet for barnehageplasser vil øke i hele perioden fram mot 2030. Ved opptaket høsten 2029 forventes det at behovet for barnehageplasser er i størrelsesorden 184 plasser flere enn dagens kapasitet.

Faktiske tall per september 2017 viser at kapasiteten på 444 plasser i Rones/sentrum er fullt ut benyttet. Kommunen har ikke eksakte tall på det udekkede områdebehovet. Ved opptaket høsten 2017 ble det registrert 45 nye søkere til barnehager i området som ikke fikk plass der. Til sammen er det i størrelsesorden 100 barn som har bostedsadresse i Rotnes/sentrum, men med plass i barnehage i Hakadal eller søndre.

Boligutvikling i Rotnes/sentrum

I Rotnes/sentrum er det særlig utbyggingen i Kruttverket som skiller seg ut som et større utbyggingsprosjekt fram mot 2021.

I tillegg til utbyggingen i Kruttverket foreligger det planer om utbygging på Rotneshagan ved Nittedal stasjon og i tilknytningen til sentrumsutviklingen i perioden 2020 til 2030.

Gjennom utvikling av *Nye Nittedal sentrum*, som blant annet innebærer at riksvei 4 skal legges utenom sentrum, vil det bli bygget boliger i sentrumsområdet. Vel så viktig i sammenheng med befolkningsutviklingen i området er *Regional plan for areal og*

transport i Oslo og Akershus. Den fastslår at mesteparten av veksten, 80 %, i Nittedal skal komme i Rotnes, ikke kun i det nye sentrumet, men i hele tettstedet Rotnes.

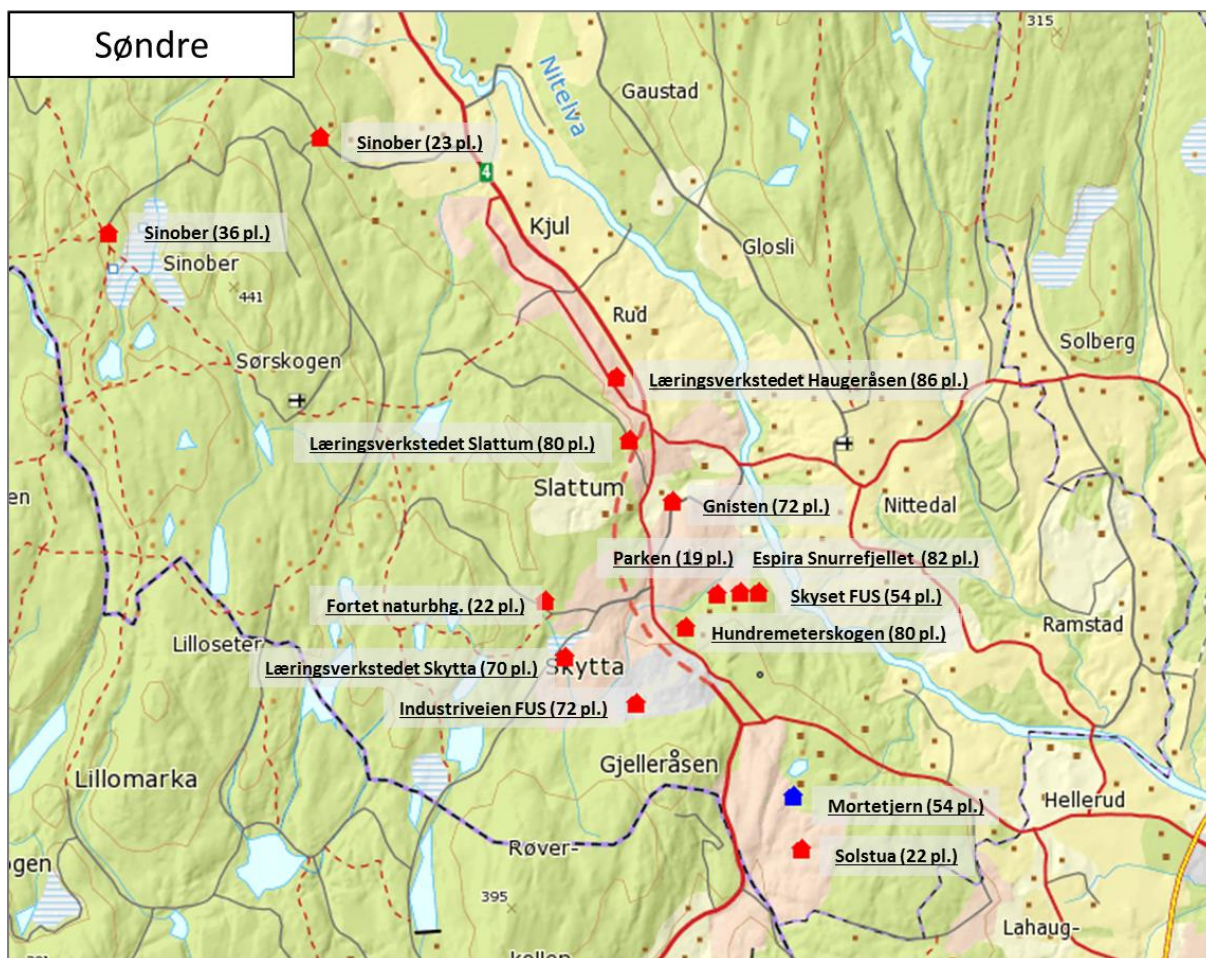
Befolkningsutviklingen som vil følge av nye Nittedal sentrum og Rotnes som vekstområde er ikke til det fulle med i kommunens framskrivinger for antall barn i alderen 1-5 år for perioden fram mot 2030 som brukes her. Dette fordi utvikling- og planprosesser pågår nå og fordi konsekvensene for befolkningsutviklingen delvis vil komme etter 2030.

Rotnes/sentrum er vekstområdet i Nittedal kommune. Utviklingen er en pågående prosess og konsekvensene for bolig- og befolkningsutvikling i hele området antas å bli store på sikt, avhengig av utbyggingstakt.

Behovsdekning i søndre del av Nittedal

I Søndre er det 12 private og 1 kommunal barnehage. Den totale kapasiteten i området er 772 plasser ved opptaket høsten 2017. Andelen plasser i private og kommunale barnehager er henholdsvis 93 % og 7 %.

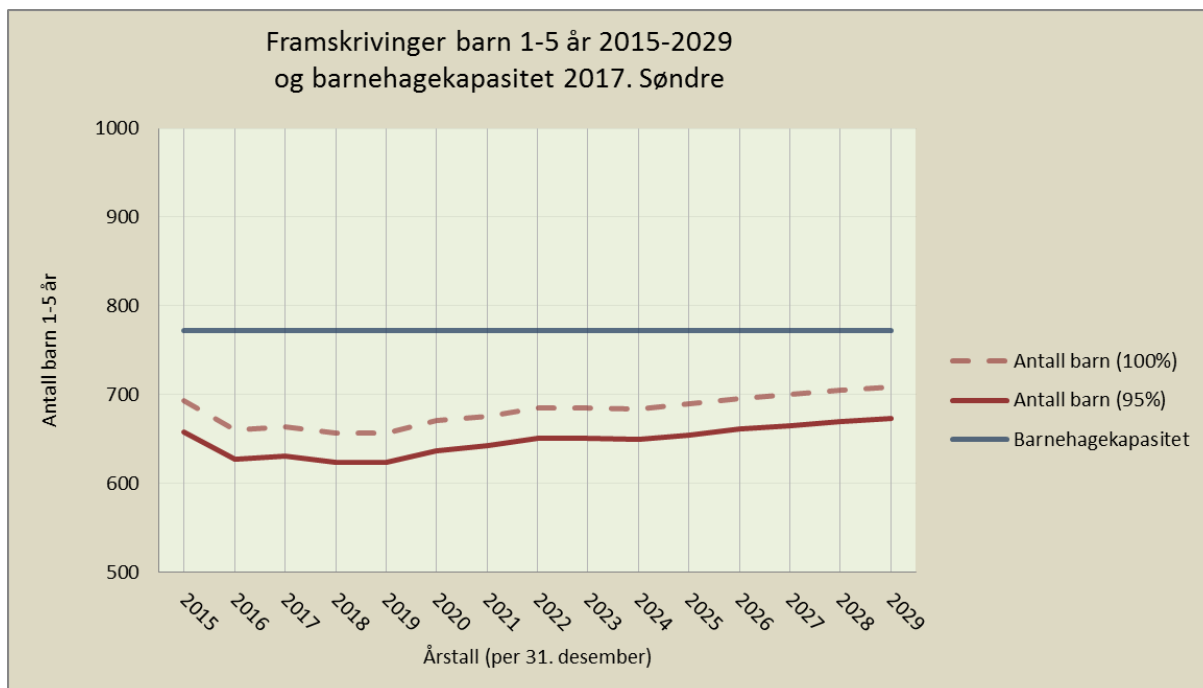
Kartutsnittet under her viser hvor barnehagene i søndre del av kommunen befinner seg. Kapasitet målt i antall plasser er angitt i parentes.

Kart nr. 4: Søndre med alle barnehagene.

I søndre har det vært god kapasitet når det gjelder barnehageplasser de siste par årene. Per desember 2016 ble det rapportert at 719 barn hadde plass i området. Dette innebærer at ca. 93 % av den totale kapasiteten på 772 plasser ble utnyttet. Utnyttelsesgraden i 2015 var den samme som i 2016.

Figur nr. 6 illustrerer forholdet mellom behovet for barnehageplasser målt som 95 % -nivået av framskrivingene for antall barn i alderen 1-5 og 2017-kapasitet i søndre for perioden fram mot 2030.

Figur nr. 6

Figur nr. 6 viser at det forventes en nedgang i antall barn i alderen 1-5 år i perioden 2015 til 2019 i søndre. Fra 2020 mot 2030 forventes en svak vekst.

I tabell nr. 9 vises det samlede behovet for barnehageplasser for både aldergruppen 1-5 år (95 %) og 0- åringene (10 %) i perioden fram mot 2030. Det samlede behovet ses videre i forhold til kapasitet per august 2017 og tabellen viser forventet overkapasitet eller underkapasitet for hvert år i perioden.

Forventet antall plasser over/under 2017-kapasitet, perioden 2017 til 2029 - Søndre					
Årstall per 31. desember	Behov (95 % av ant. barn 1-5 år)	Behov (10 % av ant. barn 0 år)	Behov totalt (barn 1-5 år + barn 0 år)	Kapasitet per august 2017 (plasser)	Ant. plasser over-/underkapasitet (Kapasitet minus behov)
2017	630	11	641	772	131
2018	624	11	635	772	137
2019	624	11	635	772	137
2020	637	11	648	772	124
2021	642	11	653	772	119
2022	650	11	662	772	110
2023	651	11	662	772	110
2024	649	12	661	772	111
2025	655	12	666	772	106
2026	661	12	673	772	99
2027	665	12	677	772	95
2028	670	12	682	772	90
2029	673	12	685	772	87

Kilde: Kommunens befolkningsframskriving og kapasitetsberegning

Tabell nr. 9

Det er forventet at områdebehovet for barnehageplasser i søndre vil være mindre enn nåværende kapasitet i området i hele perioden fram mot 2030. Høsten 2019 er det forventet at nåværende kapasitet vil overgå behovet med omtrent 137 plasser. Ved uforandret kapasitet ser det ut til at overkapasiteten avtar noe fra toppnivået i 2019 fram mot 2030.

Boligutvikling i søndre

I søndre er det ingen større boligprosjekter som vil bidra til at dagens kapasitet når det gjelder antall barnehageplasser blir utfordret i perioden 2017 til 2030.

4. Føringer for utviklingen av barnehagesektoren i Nittedal kommune

Dette kapittelet tar opp viktige føringer for utviklingen av barnehagesektoren i Nittedal kommune når det gjelder spørsmålet om kapasitet. I tillegg til regelverket om barns rett til barnehageplass og kommunens plikt til å oppfylle retten som er behandlet tidligere (se kapittel 1) gir følgende føringer:

- Kommuneplan 2015 – 2027.
- Regional plan for areal og transport i Oslo og Akershus.
- Regelverket om tildeling av tilskudd til private barnehager.

Kommuneplanen 2015 – 2027

Kommuneplanen 2015-2027 består av en samfunnsdel og en arealdel. Samfunnsdelen legger de overordnede føringene for utvikling av nittedalssamfunnet, og dermed også for utviklingen på barnehageområdet. Arealdelen skal vise sammenhengen mellom framtidig samfunnsutvikling og arealbruk. Det vil si at den skal angi hovedtrekkene i arealdisponeringen, rammer og betingelser for hvilke nye tiltak og ny arealbruk som kan settes i verk, og hvilke viktige hensyn som må ivaretas ved disponering av arealene.

De grunnleggende elementene i samfunnsdelen er prinsippet om *bærekraftig utvikling* og kommunens åtte strategiske styringsmål; *gode tjenester, god folkehelse, rent miljø, stolt nittedalsidentitet, levende lokaldemokrati, gode prosesser, kompetente og motiverte medarbeidere og sunn økonomi*.

Samfunnsdelen peker på at endringer i befolkningens størrelse og sammensetning er den viktigste faktoren som forklarer hvordan Nittedal utvikler seg som lokalsamfunn og hvordan kommunen utvikler seg som organisasjon og tjenestetilbyder (Kommuneplanen 2015 – 2027, samfunnsdelen, s. 9). Nittedal er en kommune i vekst og har en målsetting om å ha en gjennomsnittlig årlig befolkningsvekst på 1,7 %. Dette er en veksttakt som antas å være gunstig med tanke på kommunens omstillingsevne. I kommuneplanen fremheves det at Nittedal vil få en betydelig økning i antall barn og unge i løpet av planperioden: «Det økende antall barn og unge gjør at alle tjenester rettet mot barn og unge er under press» (Kommuneplanen 2015 – 2027, samfunnsdelen, s. 13). Det fremheves i kommuneplanen at forventningen om et økende antall barn og unge blant annet medfører et behov for økt kapasitet når det gjelder barnehageplasser fram mot 2027.

Nittedal kommune skal tilby gode tjenester. Gode tjenester er et av kommunens styringsmål og betyr i denne sammenhengen *tilstrekkelige tjenester av god kvalitet*. I kommuneplanen betyr målet om gode tjenester også at innbyggerne skal få gode tjenester til rett tid. Målet innebærer at barnehagekapasiteten skal være bærekraftig og fleksibel. På barnehageområdet pekes det særlig på at dette målet skal nås gjennom et variert barnehage tilbud og ved å bruke ressurser fleksibelt i forhold til hvor behovene er.

Nittedal kommune skal ha en «effektiv barnehagestruktur», det vil si en barnehagestruktur som legger til rette for å gi tjenester med størst mulig effekt i forhold til ressursinnsatsen. Størrelse og lokalisering på nye kommunale barnehager skal sikre en bærekraftig og effektiv drift, det samme skal oppnås ved å øke andelen kommunale barnehager (Kommuneplanen 2015 - 2027 Samfunnsdelen, s. 14-15).

I arealdelen til kommuneplanen 2015 - 2027 er det fastsatt rammer og prinsipper for areal- og transportutviklingen i Nittedal kommune. I arealdelen er det fokus på bevaring av grønne og åpne arealer for å sikre sammenhengende, grønne landskapsverdier. I arealdelen er det sentralt å se på hvordan tettstedene kan vokse og utvikles innenfra, uten at det går ut over kvalitetene og omfanget av de åpne grønne arealene.

For å sikre en bærekraftig utvikling legger arealdelen følgende langsiktige transport- og arealstrategi frem mot 2050 til grunn (Kommuneplanen 2015 – 2027 Planbeskrivelse – Arealdelen, s. 65):

1. Utviklingen av Nittedal baseres på nasjonale og regionale prinsipper for samordnet areal- og transportplanlegging, med vekt på en knutepunktutvikling, konsentrasjon rundt eksisterende kollektive transporttilbud, og videreutvikling av eksisterende utbyggingsmønster med vekt på en tredeling. Med utgangspunkt i arealtilgang settes det langsiktige fordelingsmålet slik:

5 % i Søndre

70 % i Sentrum/Rotnes

25 % i Hakadal
2. Utviklingen av Nittedal må tilpasses kommunens kapasitet på teknisk og sosial infrastruktur, med et særlig fokus på transportkapasitet og skolekapasitet.
3. Utviklingen av Nittedal skal bygge videre på å sikre kommunen som en grønn bygd sentralt til Oslo, gjennom bevaring av landbruksområder/kulturlandskap, naturkvaliteter, Marka og bomiljøer.

4. Utviklingen skal bidra til å redusere klimagassutslipp. Vekst i persontrafikk skal tas med kollektivtransport.

Regional plan for areal og transport i Oslo og Akershus

Regional plan for areal og transport i Oslo og Akershus legger viktige føringer når det gjelder den framtidige utviklingen i Nittedal og framtidige revideringer av kommuneplanen må ta inn over seg føringer derfra. Regional plan for areal og transport i Oslo og Akershus er en felles strategisk plattform for Oslo kommune, Akershus fylkeskommune, kommunene i Akershus, staten og andre aktører for hvordan areal og transport kan samordnes bedre i regionen. Planen ble vedtatt i 2015 og har sin bakgrunn i prognoser som viser at folketallet i Oslo og Akershus vil øke med 260 000 personer frem mot 2030.

Regional areal- og transportplan skal sikre samarbeid for å håndtere veksten best mulig, blant annet med hensyn til miljø, transport- og bebyggelse. Planen legger blant annet opp til et mer konsentrert utbyggingsmønster enn det som har vært tilfellet tidligere. Planen vektlegger utvikling av lokale byer og tettsteder, det vil si de stedene som har størst potensial i kommunen for å utvikle et bredt tilbud av handel, service og andre funksjoner. I Nittedal er det Rotnes/sentrum som er utpekt som et slikt byområde/tettsted hvor mye av den framtidige utvikling skal konsentreres til. Planen fastslår at mesteparten av veksten, 80 %, i Nittedal skal komme i Rotnes. Altså et vekstmål i dette området som er mer ambisiøst enn nåværende kommuneplan legger opp til.

Regelverket om tildeling av tilskudd til private barnehager

Regelverket for tildeling av tilskudd til private barnehager følger av barnehageloven § 14 om kommunalt tilskudd til godkjente ikke-kommunale barnehager og av tilhørende forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager. Regelverket for kommunalt tilskudd til private barnehager stammer fra 2011 fra det tidspunktet finansieringen ble innlemmet i rammeoverføringen til kommunene. Kommunen fikk med dette det fulle ansvaret for den offentlige finansieringen av private barnehager.

Det kommunale tilskuddet til private barnehager omfatter tilskudd til kapitalkostnader og til drifts- og administrasjonskostnader. Drifts- og administrasjonstilskuddet utgjør mesteparten av det kommunale tilskuddet, det vil si i størrelsesorden ca. 90 %.

Kapitaltilskuddet gis ut i fra nasjonalt fastsatte satser per barn i private barnehager. Drifts- og administrasjonstilskudd til private barnehager gis i form av tilskuddssatser per barn under og over tre år. I kommuner som har egne kommunale barnehager beregnes dette på grunnlag av driftskostnadene per barn under og over tre år i de kommunale barnehagene.

Den sterke koblingen mellom kostnadene i de kommunale barnehagene og tilskudd til private barnehager innebærer et skjerpet krav til effektiv drift i de kommunale barnehagene for å sikre kontroll med utgiftsnivået i sektoren som helhet. Skjerpet krav til effektiv drift i de kommunale barnehagene setter blant annet fokus på faktorer som innvirker på effektiviteten i barnehagene. Barnehagenes størrelse og evne til å fylle plassene er eksempel på faktorer som har betydning for effektiviteten.

5. Mål og Strategier for utviklingen av barnehagekapasiteten i Nittedal mot 2030

I dette kapitlet presenteres utredning om styringsmål og strategier for utviklingen av barnehagekapasiteten i Nittedal mot 2030. Kommuneplanen og kommunens åtte styringsmål ligger til grunn for utviklingen av barnehagesektoren i Nittedal. Plan for nittedalsbarnehagene - behovsdekning vektlegger styringsmålene *gode tjenester, sunn økonomi, rent miljø og god folkehelse* spesielt; det er disse styringsmålene plan for nittedalsbarnehagene - behovsdekning har størst betydning for:

- *Gode tjenester* er avhengig av tilstrekkelige, tilgjengelige og individuelt tilpassede tjenester.
- *Sunn økonomi* kan skapes ved å utvikle en «effektiv barnehagestruktur».
- *Rent miljø* kan skapes ved å se utbygging av sektoren i sammenheng redusert persontransport og økt bruk av kollektivtransport.
- *God folkehelse* kan skapes ved å legge til rette for at barn kan trilles, følges til fots og sykles til barnehagen.

For å nå målene om *gode tjenester, sunn økonomi, rent miljø og god folkehelse* legges følgende strategier for bygging av nye barnehager:

- Bygge barnehager der barn bor.
- Sikre mangfold av barnehager med ulik profil.
- Bygge kommunale barnehager.
- Bygge store barnehager.
- Bygge barnehager sentralt med tanke på befolkningsgrunnlag og nærhet til kollektivtransport og skole.

Tabell nr. 10 viser sammenhengen mellom de prioriterte styringsmålene og de strategiene som foreslås for å nå målene og dermed for utvikling av barnehagekapasiteten i Nittedal mot 2030:

Prioriterte mål og strategier for utviklingen av barnehagekapasiteten i Nittedal kommune mot 2030

Mål:	Strategier:
Gode tjenester	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Barnehageplass fortrinnsvis der barn bor. ✓ Bygge nye kommunale barnehager i nærhet til kollektivtransport og skole. ✓ Sikre et mangfold av barnehager med ulik profil.
Sunn økonomi (Effektiv barnehagestruktur)	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Øke andelen kommunale barnehager. ✓ Bygge store kommunale barnehager. ✓ Bygge nye kommunale barnehager sentralt mtp. befolkningsgrunnlag.
Rent miljø	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Bygge nye kommunale barnehager sentralt mtp. befolkningsgrunnlag og nærhet til kollektivtransport og skole.
God folkehelse	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Bygge nye kommunale barnehager sentralt mtp. befolkningsgrunnlag og nærhet til kollektivtransport og skole.

Tabell nr. 10

Gode tjenester

I kommuneplanen 2015 - 2027 er *gode tjenester* ett av kommunens åtte strategiske styringsmål. Med «gode tjenester» menes tilstrekkelige tjenester av god kvalitet. Det er et mål at innbyggerne skal ha trygghet for å få gode tjenester til rett tid. På barnehageområdet skal en bærekraftig og fleksibel barnehagekapasitet bidra til å underbygge dette. En strategi som er valgt for å nå målet om gode tjenester er individuelt tilpassede tjenester. For barnehageområdet er et variert barnehagetilbud sett på som viktig for å oppnå individuelt tilpassede tjenester (Kommuneplanen 2015 – 2027, samfunnsdelen, s. 13 - 14).

Barnehageplass fortrinnsvis der barn bor

Målet om gode og individuelt tilpassede tjenester på barnehageområdet gjelder blant annet spørsmål om hvor tilgjengelig tjenesten er og om kvaliteten i innholdet. Det er dokumentert at nærhet mellom bosted og barnehage er det aller viktigste kriteriet for valg av barnehage (blant annet Opinion, Webundersøkelse for Foreldreutvalget for barnehager (FUB) (2014) og Asplan Viak, Innbyggerundersøkelsen Nittedal (2014)). Ønsket om nærhet mellom bosted og barnehage viser seg også ved at familiene i all hovedsak søker plass i barnehager som er nær bostedet. Det samordnede opptaket til barnehagene i Nittedal søker å vareta dette hensynet ved at det er organisert i tre opptaksområder, Hakadal, Rotnes/sentrum og søndre område.

Barnehagenes kvalitet og innhold er også viktig for brukerne og er med å bestemme valg av barnehage. Undersøkelsen gjennomført av Opinion viser at barnehagens renommé, egenskaper til personalet og barnehagens innhold er sentrale kriterier ved valg av barnehage. En ideell situasjon sett fra brukers ståsted kan ut i fra dette beskrives som at alle barnehagene har god kvalitet og et variert innhold slik at spørsmålet om kvalitet ikke kommer i konflikt med ønsket om barnehage i nærheten av bostedet og at det samtidig finnes et mangfoldig tilbud som gjør det mulig for de som ønsker å velge barnehage ut i fra spesielle interesser.

Nye kommunale barnehager i nærhet til kollektivtransport og skole

Gode tjenester og spørsmålet om tilgjengelighet må ses i sammenheng med praktiske hensyn som er viktig for de som bruker barnehagen. For eksempel er nærhet til kollektivtransport og trafikk-knutepunkter viktig med tanke på å kunne kombinere levering og henting av barn med bruk av kollektivtransport til og fra arbeid. Barnehage i nærhet til skole vil også kunne se brukers ulike behov i sammenheng. Ved valg av plassering bør det også vektlegges at pendlerstrømmen i stor grad går ut av Nittedal i sørlig retning mot Oslo og Skedsmo.

Sikre et mangfold av barnehager med ulik profil

I sak om strategi for barnehageområdet fra 2012 ble det blant annet vedtatt at kommunen skal ha et variert tilbud av gode offentlige og private barnehager og at det skal tilbys et mangfold av barnehager med ulik profil i kommunen. I retningslinjene som ble vedtatt ble det fastslått at beslutninger knyttet til utvidelser av kapasiteten i sektoren skal baseres på en skjønnsmessig vurdering med spesiell vekt på mangfoldet i barnehagetilbudet totalt og på antall plasser i aktuell del av kommunen.

Sunn økonomi (effektiv barnehagestruktur)

Sak om strategi for barnehageområdet fra 2012 var bredere anlagt enn forslaget til plan for Nittedalsbarnehagene – behovsdekning som foreligger her. En viktig bakgrunn for at planen fra 2012 var bredt anlagt var innføringen av et nytt regelverk for finansiering av de private barnehagene og at kommunene overtok det fulle finansieringsansvaret for sektoren som del av rammefinansieringen. Det var også et behov for en omfattende plan etter en lengre tid med utbygging av sektoren for å nå målene i «barnehageløftet», det vil si målet om full barnehagedekning gjennom innføringen av en alminnelig rett til barnehageplass fra ettårsalderen. Telemarksforskning utarbeidet rapporten *Analyse av barnehagesektoren i Nittedal kommune* (TF-rapport nr. 298 (2012)) på oppdrag fra Nittedal kommune og konklusjonene derfra ble i vesentlig grad lagt til grunn for planen fra 2012.

Planen fra 2012 ga strategiske føringer og anbefalinger for utvikling av barnehagekapasiteten, blant annet å øke andelen kommunale barnehager og å fokusere på driften i de kommunale barnehagene med tanke på effektivisering. Dette av hensyn til finansieringen av sektoren som helhet.

Øke andelen kommunale barnehager

I Nittedal er andelen kommunale barnehager lav. Fra høsten 2017 vil 5 av totalt 27 barnehager være kommunale. I 2016 var andelen barn med plass i kommunal barnehage 17,0 % i Nittedal. Dette er en lav andel sammenliknet med gjennomsnittet i ulike kommunegrupper, se tabell nr. 11. I tabellen sammenliknes Nittedal også med Bærum og Ullensaker. Ullensaker har en tilsvarende lav andel barn i kommunale barnehager som Nittedal.

Andel barn i kommunale barnehager 2016, Nittedal sml. m. andre kommuner og kommunegrupper					
Nittedal kommune	KOSTRA-gruppe 13	Akershus	Nasjonalt	Bærum	Ullensaker
17,0 %	40,2 %	46,9 %	50,3 %	44,5 %	17,1 %
Kilde: SSB/KOSTRA					

Tabell nr. 11

I sak om strategi for barnehageområdet fra 2012 ble det besluttet at kommunen skal søke å øke andelen av kommunale barnehager. Bakgrunnen for ønsket om å øke andelen kommunale barnehager er knyttet til kommunens evne til å sikre plass til barn med rett på plass. Spørsmålet er på denne måten knyttet til spørsmålet om kapasitet.

Når det gjelder spørsmålet om kapasitet og behovsdekning er andelen kommunale barnehager relevant fordi det først og fremst er gjennom kommunens egne barnehager kommunen har full styring med opptak av barn og kan sikre at barn med rett på plass får plass før barn uten rett på plass. Telemarksforskning oppsummerte det slik i sin rapport (TF-rapport nr. 298 (2012), s. 63):

«Kommunen vil ha mer direkte kontroll over barnehagene dersom de selv står som eier. Kommunen har ikke samme kontroll over sektoren når en stor andel av plassene er i private barnehager. Dette gjelder spesielt i forhold til kravet om full barnehagedekning. Det er kommunene som har ansvaret for å oppfylle lovfestet rett til barnehageplass. Kommuner som har problemer med å skaffe nok barnehageplasser til å oppfylle den lovfestede retten, kan få ytterligere problemer med dette dersom de private barnehagene velger å ta inn barn som ikke har rett til barnehageplasser. De private barnehagene står fritt til å gi plass til de barna de ønsker. I forhold til punktet om eierstyring er det en klar fordel med flere kommunale plasser».

På bakgrunn av konklusjonen fra Telemarksforskning vedtok kommunen å søke å øke andelen av kommunale barnehager.

Regelverket som dannet grunnlaget for konklusjonen i 2012; at kommunen har en plikt til å sørge for at retten til barnehage innfris, mens de private barnehagene kan ta opp barn uten hensyn til denne plikten, er prinsipielt sett uforandret. En endring har imidlertid skjedd siden 2012 som har betydning i denne sammenhengen. Retten til barnehageplass omfatter nå noen flere barn i og med at barn som fyller 1 år i september og oktober har fått rett på plass. At stadig yngre barn får rett på barnehageplass innebærer at det stadig blir færre barn som søker opptak som er uten rett på plass. Det er imidlertid fortsatt slik at barn som fyller ett år helt mot slutten av året og barn som ennå ikke har fylt ett år kan få plass i private barnehager før barn som har rett på plass.

Bygge store kommunale barnehager

I kommuneplanen 2015 – 2027, samfunnsdelen, er det bestemt at effektivitet er en strategi for å oppnå målet om gode tjenester. Kommunen skal til en hver tid strebe etter å gi tjenester med størst mulig effekt i forhold til ressursinnsatsen. I kommuneplanen er det fremhevet at målet om gode tjenester skal oppnås blant annet ved at størrelse og lokalisering på nye kommunale barnehager skal sikre en bærekraftig og effektiv drift (Kommuneplanen 2015 – 2027, samfunnsdelen, s. 15).

Barnehagestrukturen i Norge er preget av mange små og mellomstore barnehager. En gjennomsnittlig barnehage har plass til omtrent 50 barn, fordelt på tre, eventuelt fire, avdelinger (FAFO-rapport 48/2015 *Har barn det bra i store barnehager?* s. 15). Dette mønsteret gjelder også i Nittedal. Tabell nr. 12 viser andel barn i barnehage etter barnehagens størrelse for Nittedal, Akershus og hele landet i 2016.

Andel barn i barnehage avhengig av barnehagestørrelse 2016, Nittedal sml. m. andre kommunegrupper			
	Nittedal kommune	Akershus	Nasjonalt
Andel barn i barnehager med 1-25 barn	8 %	6 %	8 %
Andel barn i barnehager med 26-50 barn	22 %	17 %	22 %
Andel barn i barnehager med 51-75 barn	29 %	34 %	34 %
Andel barn i barnehager med 76-100 barn	34 %	24 %	20 %
Andel barn i barnehager med 101 barn eller flere	7 %	19 %	16 %

Kilde: UDIR/BASIL

Tabell nr. 12

Det har vært en trend innenfor barnehageområdet i Norge, særlig i de store byene, at det etableres flere større barnehager, det vil si barnehager med plass til 100 barn eller flere. Det finnes enkelte eksempler på barnehager med plass til opp mot 500 barn (FAFO-rapport 48/2015 *Har barn det bra i store barnehager?* s. 17).

En bakenforliggende faktor som påvirker barnehagenes størrelse er knapphet på arealer til offentlige tjenesteyting, også til barnehageformål. Etablering av store barnehager fremfor flere små innebærer at det blir færre bygg å planlegge, bygge og administrere, større mulighet for arealeffektive løsninger og mindre behov for nye tomteareal.

Dagens tilskuddssystem for finansiering av driften i de private barnehagene tar i stor grad utgangspunkt i driftskostnadene i de kommunale barnehagene. Kommunens snittkostnader til drift per barn under og over tre år i de kommunale barnehagene danner det vesentligste utgangspunktet for beregning av tilskuddssatser til drift per barn under og over tre år i de private barnehagene. Det er altså en sterk sammenheng mellom økonomien i de kommunale barnehagene og finansieringen av de private barnehagene. Dette poenget ble fremhevet av Telemarskforskning i forbindelse med vurderinger av om nye barnehager bør være kommunale (TF-rapport nr. 298 (2012), s. 8):

«Ved vurdering av miksen mellom private og kommunale barnehager vil det lønne seg at en ny barnehage er kommunal dersom den fører til lavere gjennomsnittskostnader i de kommunale barnehagene».

I sak om strategi for barnehageområdet fra 2012 ble det satt fokus på driften av de kommunale barnehagene. I forbindelse med dette foretok Telemarskforskning en analyse av effektiviteten i de kommunale barnehagene. Konklusjonene til Telemarskforskning var at de kommunale barnehagene ble drevet effektivt og at det var små innsparingsmuligheter. Ett unntak var Åneby barnehage som var dyrere å drifte enn de andre kommunale barnehagene. Telemarskforskning så det som naturlig at en så liten barnehage som Åneby med 26 barn har høyere kostnader per plass. I rapporten fra Telemarskforskning ble det vist til forskning som tyder på at «(...) en barnehage ikke bør ha særlig mindre enn 50 plasser om den skal ha kostnadseffektiv drift, og optimalt nivå er beregnet til rundt 60-65 plasser» (TF-rapport nr. 298 (2012), s. 61).

Det er en tendens, slik det fremkommer i ulike undersøkelser, til at foresatte generelt er litt mer fornøyd med små barnehager enn store barnehager. FAFO-rapporten peker på at foreldre ser det som det aller viktigste i et bra barnehagetilbud at barnet blir sett, ivaretatt og vist omsorg for fra de ansatte i barnehagen. Foresatte som foretrekker store

barnehager peker ofte på at disse byr på muligheter til å utvikle sosial kompetanse på en måte som ikke er mulig i en mindre barnehage.

Størrelse er ikke avgjørende for om en barnehage holder høy eller lav kvalitet (FAFO-rapport 48/2015). Det er bred faglig enighet om at et kompetent personale er den beste garantien for et kvalitativt godt barnehagetilbud (Meld. St. 19; 2015–2016:Tid for lek og læring — Bedre innhold i barnehagen). Størrelse har betydning ved at det stiller andre krav til hvordan en barnehage drives og ledes enn det som er tilfelle i en liten eller mellomstor barnehage. Store barnehager må i større grad enn små barnehager vektlegge og bruke ressurser på ledelse og organisering i barnehagen for å skape kvalitet i relasjoner og resultater (FAFO-rapport 48/2015 *Har barn det bra i store barnehager?*).

Forskning fra både Danmark og Norge viser at dersom man velger å bygge store barnehager, er det en del områder man skal være oppmerksomme på for å få til gode kvalitative barnehager (FAFO-rapport 48/2015). Forskningen peker blant annet på viktigheten av organisering. FAFO rapporten gir blant annet råd om at skal man bygge stort så bør man helst unngå baser. Stabile strukturer slik som inndeling i avdelinger er å foretrekke.

Undersøkelser viser at en av de store forskjellene mellom store og små barnehager er lederens kjennskap til barn, foreldre og ansatte (Grethe Kragh-Müller & Charlotte Ringsmose, 2015). Dette kan gjøre det vanskelig å følge opp det pedagogiske arbeidet i forhold til barnas lærings- og utviklingsmuligheter. Organiseringen av store barnehager må derfor legges til rette for at personalet har stort kjennskap til det enkelte barn og dets bakgrunn. Det blir derfor viktig å tenke «barnehager inni barnehagen»; at det både er fysisk adskillelse inne og ute. Personalet må også ha en tydelig tilhørighet, og ikke bli flyttet rundt mellom de ulike «barnehagene» inni barnehagen.

Store barnehager kan ha flere fordeler. De kan være mer fleksible, de har bedre mulighet for å tilpasse seg barna og foreldrene, og de kan tilby barna mer mangfold og høyere faglig nivå. Erfaringsmessig trekker gode, større fagmiljøer, til seg enda flere med høy kompetanse fordi mulighetene til felles faglige refleksjoner og erfaringsoverføring mellom ansatte er større.

Bygge nye kommunale barnehager sentralt med tanke på befolkningsgrunnlag

Barnehagestrukturen i Nittedal er preget av mange små og mellomstore barnehager som er spredt plassert i de ulike områdene av Nittedal. Mange barnehager har lokal tilhørighet til et begrenset område. Dette gjelder også for de kommunale barnehagene.

Telemarksforskning pekte på at den mest kritiske faktoren knyttet til effektiv drift i de kommunale barnehagene, og dermed for tilskuddskostnadene til private barnehager, er om de kommunale barnehagene klarer å fylle opp plassene (TF-rapport nr. 298 (2012), s. 8):

«Om en ny kommunal barnehage ikke blir fylt opp, vil det øke enhetskostnadene og dermed også tilskuddsplikten overfor de private barnehagene. Ved full barnehagedekning vil vi få større konkurranse mellom barnehagene, og dermed større risiko for ledige plasser. Kommunen bør forsøke å organisere sektoren på en slik måte at man unngår at kostnader per barn i kommunale barnehager med lavt belegg blir utgangspunkt for beregning av tilskudd til private barnehager med fullt belegg».

For å sikre at kommunale barnehager klarer å fylle sin kapasitet er det viktig at det planlegges for og sikres at kommunale barnehager har et godt, stabilt og langsiktig befolkningsgrunnlag for sin drift. Det må også sikres at de kommunale barnehagene er attraktive barnehager for søkere til og brukere av barnehage.

Det er noen fordeler ved at barnehagene har en sterk lokal tilhørighet, men det gir også noen utfordringer. Det kan for eksempel være vanskelig å sikre stabilitet i befolknings- og søkergrunnlaget til den enkelte barnehage over tid. Utfordringen er særlig stor i områder med lite befolkningsgrunnlag og spredt bebyggelse. Dette fordi det kan være utfordrende å rekruttere søkere fra områder utenfor det lokale opptaksområdet når befolknings- og søkergrunnlaget svikter lokalt. I Nittedal er det særlig i Hakadal at dette kan gjøre seg gjeldende. Barnehager i områder med større og mer konsentrert befolkning, for eksempel i Rotnes/sentrum, er mindre sårbare for lokale variasjoner i befolknings- og søkergrunnlaget.

Rent miljø

Kommuneplanen fastslår at rent miljø er helt grunnleggende for å ivareta det Nittedal vi kjenner. Befolkningsvekst i Nittedal og områdene rundt gjør blant annet at kommunen må håndtere mer trafikk både innad og gjennom kommunen. Kommuneplanen ansvarliggjør hele kommunen for å lykkes i miljøspørsmål og fastslår at miljøspørsmål må være grunnleggende premisser for all planlegging (kommuneplan 2015 – 2027, samfunnsdelen, s. 18).

Bygge nye kommunale barnehager sentralt med tanke på befolkningsgrunnlag og nærhet til kollektivtransport og skole

Hensynet til rent miljø tilsier at det bør være korte avstander mellom hjem og barnehage slik at antall kjørte kilometer til og fra barnehage blir færrest mulig og at flest mulig kan velge å gå eller sykle til barnehagen. Miljøhensyn tilsier at lokalisering av

barnehager ved kollektivtransport/trafikk-knutepunkter er gunstig med tanke på å legge til rette for økt bruk av kollektiv transport, for eksempel mellom barnehage og arbeidsplass. Lokalisere barnehage i nærhet til skole innebærer å se ulike behov i sammenheng ved å tilrettelegge for koordinering av transportbehov for familier med barn i barnehage og skole. At pendlerstrømmen i stor grad går ut av Nittedal i sørlig retning mot Oslo og Skedsmo er også et moment i vurdering av plassering.

God folkehelse

Kommuneplanen fastslår at hele kommunen ansvarliggjøres slik at folkehelseperspektivet blir en grunnleggende premisse i all planlegging (kommuneplan 2015 – 2027, samfunnsdelen, s. 15). Et tilstrekkelig barnehage tilbud av god kvalitet er i seg selv et vesentlig bidrag til god folkehelse. Det kan også legges til rette for god folkehelse utover dette i planleggingen av nye barnehager. Strategien for å bidra til god folkehelse sammenfaller i stor grad med strategien for å bidra til rent miljø.

Bygge nye kommunale barnehager sentralt med tanke på befolkningsgrunnlag og nærhet til kollektivtransport og skole

Hensynet til god folkehelse tilsier at det bør være korte avstander mellom hjem og barnehage slik at forholdene ligger til rette for at flest mulig kan velge å gå eller sykle til barnehagen. Hensynet til god folkehelse tilsier at lokalisering av barnehager ved kollektivtransport/trafikk-knutepunkter er gunstig med tanke på å legge til rette for å kombinere levering og henting av barn til fots eller med sykkel og transport til og fra arbeid. Lokalisering av barnehage i nærhet til skole vil også kunne bidra til å se ulike behov i sammenheng, for eksempel for familier med barn i barnehage og skole.

6. Ulike løsninger for behovsdekning mot 2030

På hvilken måte kommunen skal møte behovet for økt barnehagekapasitet i perioden mot 2030 kan diskuteres ut i fra i hvilken grad kommunen aktivt skal søke å tilpasse kapasiteten til behovet i de ulike områdene av Nittedal. Dette kan illustreres med to tilnærminger som ligger i hver sin ytterkant når det gjelder områdetilpasning:

1. Kommunen kan velge å sette i verk kapasitetsutvidende tiltak som har virkning først fra tidspunktene kapasitetsgrensen i Nittedal som helhet nås. Kapasitetsutvidelsen vil skje i de områdene behovene har oppstått. Denne tilnærmingen innebærer at det ikke oppnås samsvar mellom kapasitet og behov i de ulike områdene i løpet av perioden mot 2030. Dette fordi det i hele planperioden ser ut til å være ledig kapasitet i søndre som kan benyttes av barn bosatt i Rotnes/sentrum og Hakadal.
2. Kommunen kan søke å gjennomføre en raskest mulig områdetilpasningen av kapasitet til behov. Denne tilnærmingen innebærer at kommunen på en aktiv måte øker kapasiteten i de områdene behovet er. En konsekvens av dette er at en del av kapasiteten i området med overkapasitet, det vil si søndre, ikke vil bli utnyttet.

To alternative modeller behovsdekning i perioden mot 2030

Med utgangspunkt i de to ytterliggående tilnærmingene når det gjelder tilpasning av kapasitet til områdebehov som er skissert over formuleres det her to alternative og helhetlige modeller for hvordan kommunen kan møte kapasitetsutfordringene fram mot 2030. Modellene er helhetlige i den forstand at de består av løpende tiltak knyttet til kapasitet i takt med hvordan behovet for barnehageplasser utvikler seg i perioden fram mot 2030. De to modellene for behovsdekning mot 2030 formuleres slik:

Alternativ 1:

Ingen områdetilpasning av kapasitet til behov før kapasiteten i Nittedal som helhet er nådd.

Alternativ 2:

Raskest mulig områdetilpasning av kapasitet til behov.

Formuleringen av to ulike modeller for barhavsdekning i planperioden er et metodisk grep som har tre formål:

1. Metoden brukes til å analysere de økonomiske konsekvensene av om kommunen velger en langsom eller en rask områdetilpasning av kapasitet til behov. De økonomiske konsekvensene omfatter investerings- og driftskostnader i kommunale barnehager og kommunalt tilskudd til ordinær drift av private barnehager.
2. Metoden skal bidra til å identifisere de «gode tiltakene» samtidig som områdeperspektivet ivaretas. Med «gode tiltak» siktes det til tiltak som bidrar til en effektiv barnehagestruktur og til et variert og mangfoldig barnehagetilbud.
3. Metoden skal gi beslutningstakere i kommunen en referanse til de endelige beslutningene som skal tas når det gjelder barnehagekapasitet i Nittedal i planperioden.

Tiltakene som inngår i modellene

Tiltakene som foreslås i modellene er valgt ut fra de strategiene som er foreslått for utvikling av kapasiteten i barnehagesektoren i Nittedal fram mot 2030, se kapittel 5. For beregningene av de økonomiske konsekvensene av de ulike modellene er det derfor lagt til grunn at det bygges kommunale barnehager og at disse bygges store, det vil si 6 til 8 avdelinger. Tiltakene i modellene er bare delvis konkretisert utover spørsmålet om eierskap og størrelse. I de tilfellene tiltakene er ytterligere konkretisert baserer dette seg på kunnskap om potensielle arealer til formålet. Dette har imidlertid ingen innvirkning på kostnadsberegningen som er gjort.

Modellene består av permanente og midlertidige tiltak og fremkommer henholdsvis for alternativ 1 og 2 i tabellene nr. 13 og nr. 14. De midlertidige tiltakene som foreslås har sin bakgrunn i at nåværende Bjertnes barnehage skal legges ned i 2018 i forbindelse med rivning av Nittedal ungdomsskole og at det i 2018 ikke finnes noen umiddelbar ny permanent løsning for Bjertnes barnehage.

Alternativ 1: Ingen områdetilpasning av kapasitet til behov før kapasiteten i Nittedal som helhet er nådd

Befolkningsframskrivingene antyder at det er behov for økt barnehagekapasitet i Nittedal som helhet fra og med opptaket høsten 2020, se tabell nr. 6. Tiltakene i modellen vil derfor rette seg etter dette. Ytterligere tiltak de påfølgende årene etter

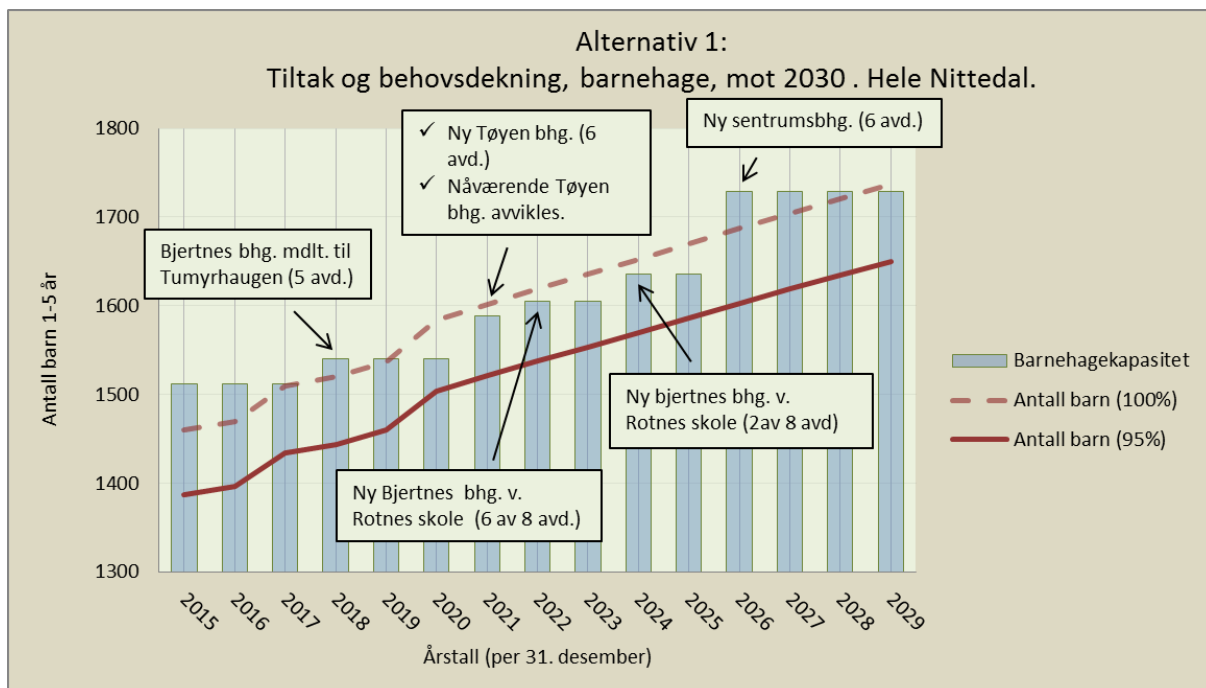
2020 følger behovsutviklingen i Nittedal som helhet fram mot 2030. Tiltakene blir iverksatt i det området der det har oppstått behov for ytterligere kapasitet.

Modellen alternativ 1 består av følgende tiltak, tabell nr. 13:

Tiltak i alternativ 1, ingen områdetilpasning av kapasitet til behov før kapasiteten i Nittedal som helhet er nådd:				
Årstall for ferdigstilling (høst):	Tiltak:	Område:	Kapasitetsendring, avdelinger:	Kapasitetsendring, plasser:
2018	Bjertnes barnehage, nåværende, avvikles	Rotnes/sentrum	-3	-49
2018	Bjertnes barnehage flyttes midlertidig til Tumyrhaugen (5 avd.)	Rotnes/sentrum	5	77
2021	Tøyen barnehage, nåværende, avvikles	Hakadal	-3	-44
2021	Ny Tøyen barnehage lokalisert sentralt i Hakadal (6 avd.)	Hakadal	6	93
2022	Midlertidig Bjertnes barnehage tas ned	Rotnes/sentrum	-5	-77
2022	Ny Bjertnes barnehage v. Rotnes skole (8 avd.)	Rotnes/sentrum	6	93
2024	(Ny) Bjertnes barnehage, bruken utvides	Rotnes/sentrum	2	31
2026	Ny sentrumsbarnehage (6 avd.)	Rotnes/sentrum	6	93
			Sum	217

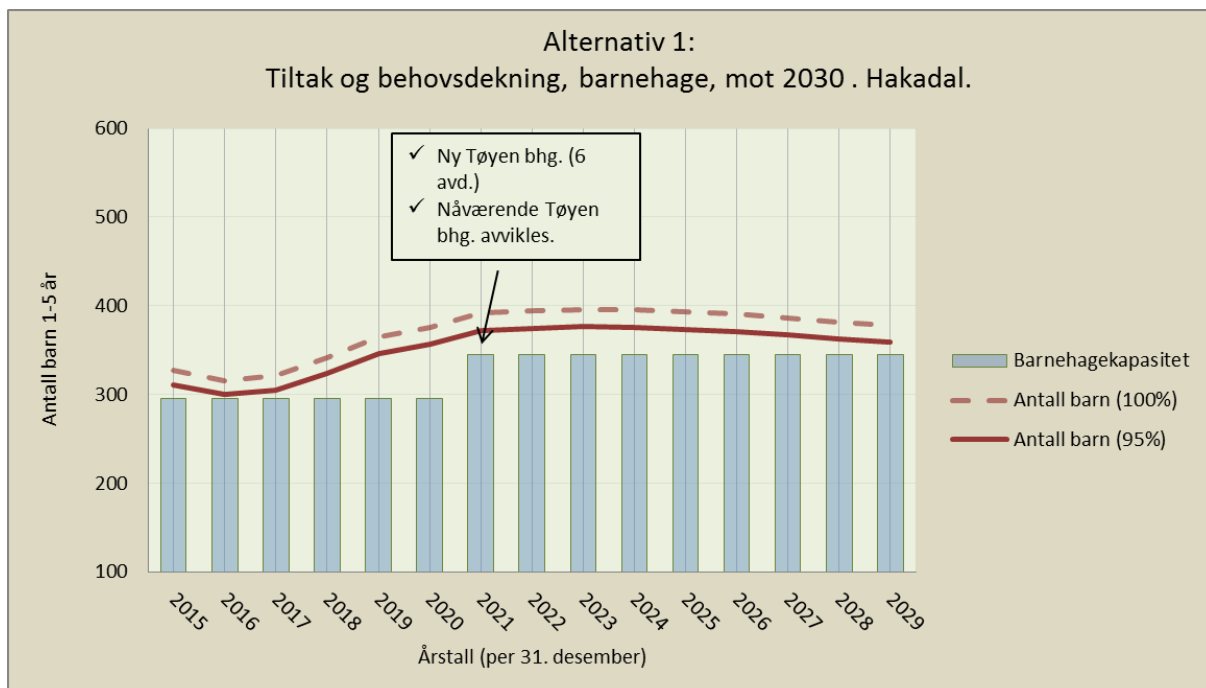
Tabell nr. 13

Figur nr. 7 viser oppstartstidpunktene for de ulike tiltakene og på hvilken måte dette påvirker kapasiteten i Nittedal som helhet sett i forhold til behovet i perioden mot 2030.

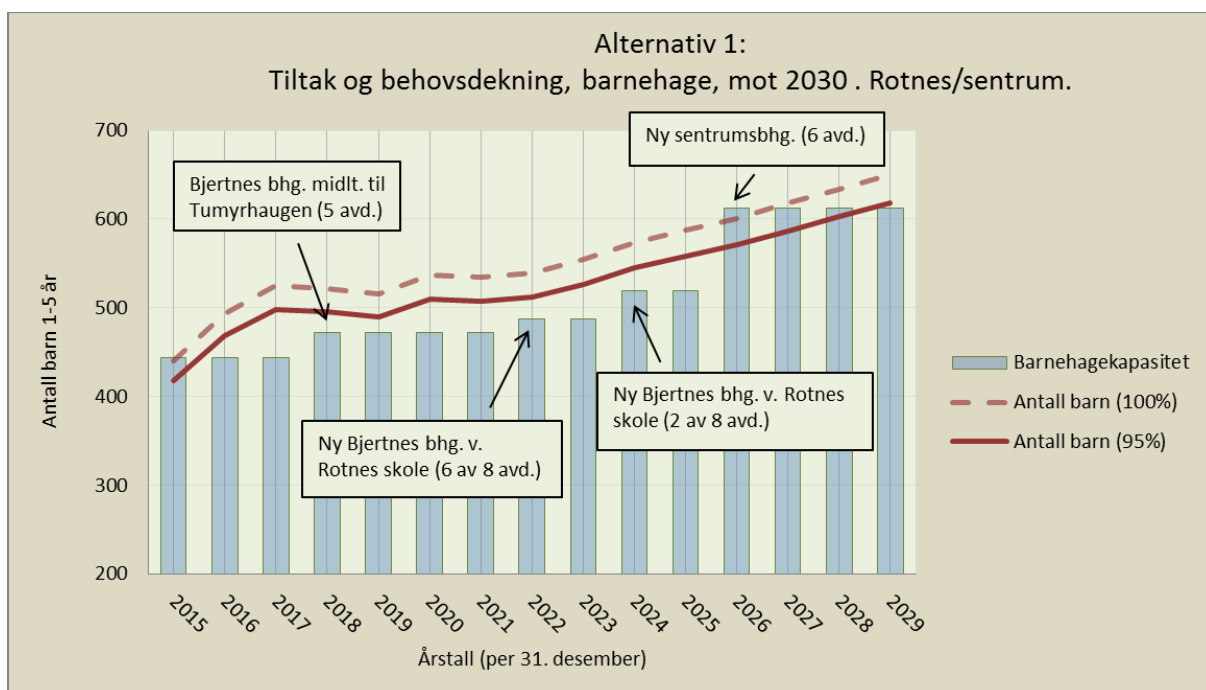

Figur nr. 7

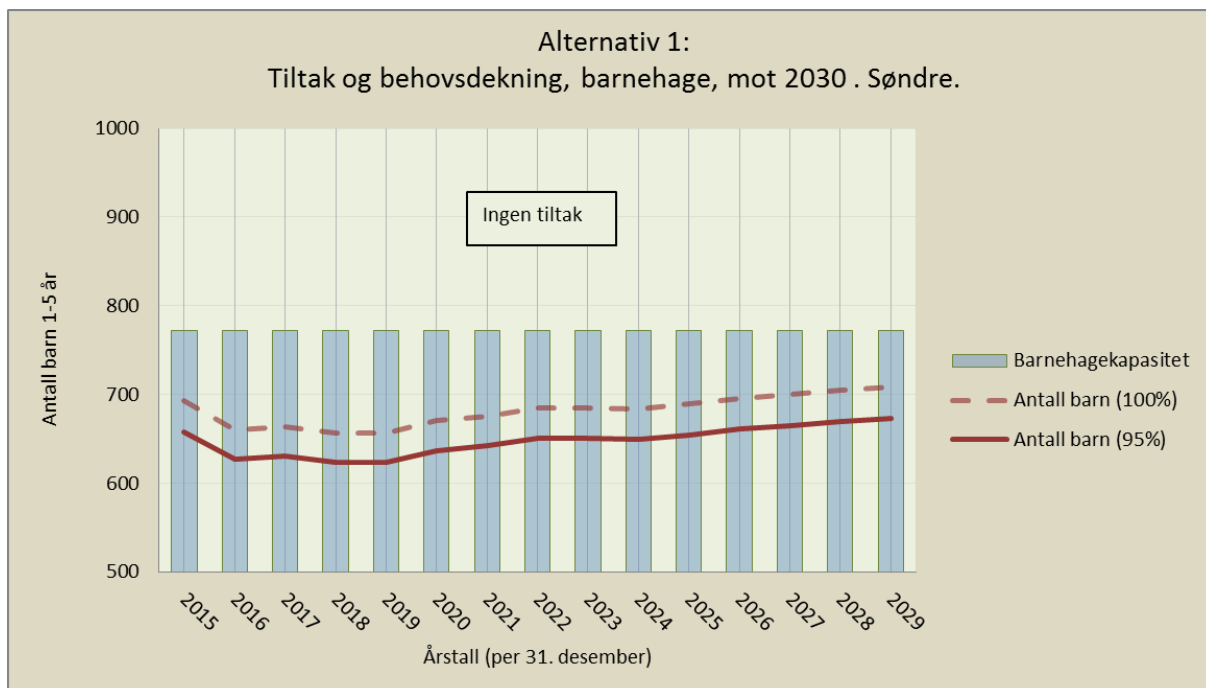
Figurene nr. 8, 9 og 10 viser hvordan tilnærmingen i alternativ 1 slår ut når det gjelder områdetilpasning mellom kapasitet og behov for henholdsvis Hakadal, Rotnes/sentrum og søndre. I modellen alternativ 1 er kommunen avhengig av overkapasiteten i søndre for å dekke behovet for plasser i Nittedal som helhet. I praksis betyr dette at ledig kapasitet i søndre benyttes av barn det ikke er kapasitet til i Hakadal og Rotnes/sentrum. Det er derfor ikke foreslått noen tiltak for å redusere kapasitet i søndre.

Figur nr. 8

Figur nr. 9

Figur nr. 10

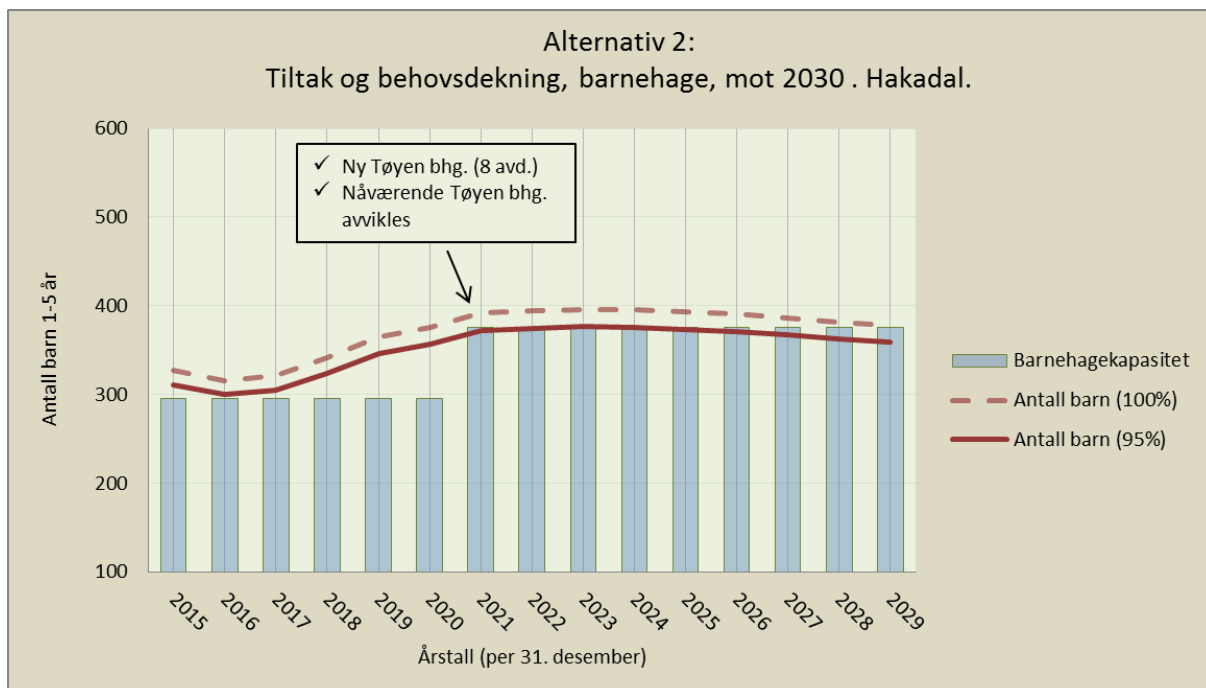
Alternativ 2: Raskest mulig områdetilpasning av kapasitet til behov

Befolkningsframskrivingene antyder at det er behov for økt barnehagekapasitet i Hakadal og Rotnes/sentrum allerede fra høsten 2017, se tabellene nr. 7 og 8. Tiltakene i modellen vil derfor rette seg etter dette på raskest mulig måte. Tiltakene i perioden mot 2030 søker å følge behovsutviklingen i de ulike områdene. En rask tilpasning av kapasitet til behov i Hakadal og Rotnes/sentrum gjør at det ikke lenger er behov for overkapasitet i søndre. I modellen alternativ 2 er det derfor lagt til grunn at det innen opptaket høsten 2022 skal være gjennomført en reduksjon på 100 barnehageplasser i søndre. Alternativ 2 innebærer på denne bakgrunn følgende tiltak fram mot 2030, tabell nr. 14:

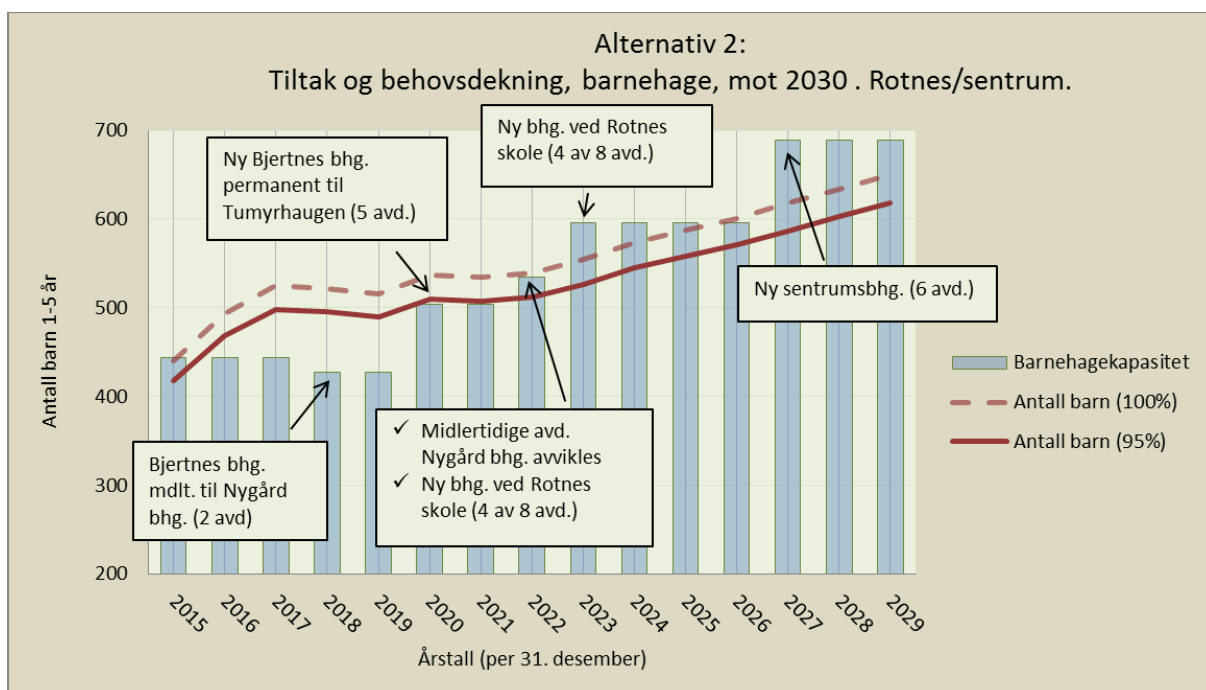
Tiltak i alternativ 2, raskest mulig områdetilpasning av kapasitet til behov:				
Årstall for ferdigstilling (høst):	Tiltak:	Område:	Kapasitetsendring, avdelinger:	Kapasitetsendring, plasser:
2018	Bjertnes barnehage flyttes midlertidig til Nygård barnehage	Rotnes/sentrum	-1	-17
2020	Ny Bjertnes barnehage bygges permanent på Tumyrhaugen (5 avd.)	Rotnes/sentrum	5	77
2021	Tøyen barnehage, nåværende, avvikles	Hakadal	-3	-44
2021	Ny Tøyen barnehage lokalisert sentralt i Hakadal (8 avd.)	Hakadal	8	124
2022	Midlertidig avdelinger på Nygård barnehage tas ned	Rotnes/sentrum	-2	-32
2022	Ny barnehage ved Rotnes skole (8 avd.)	Rotnes/sentrum	4	62
Senest 2022	Styrt avvikling av plasser	Søndre		-100
2023	(Ny) barnehage ved Rotnes skole utvider driften	Rotnes/sentrum	4	62
2027	Ny sentrumsbarnehage (6 avd.)	Rotnes/sentrum	6	93
			Sum	225

Tabell nr. 14

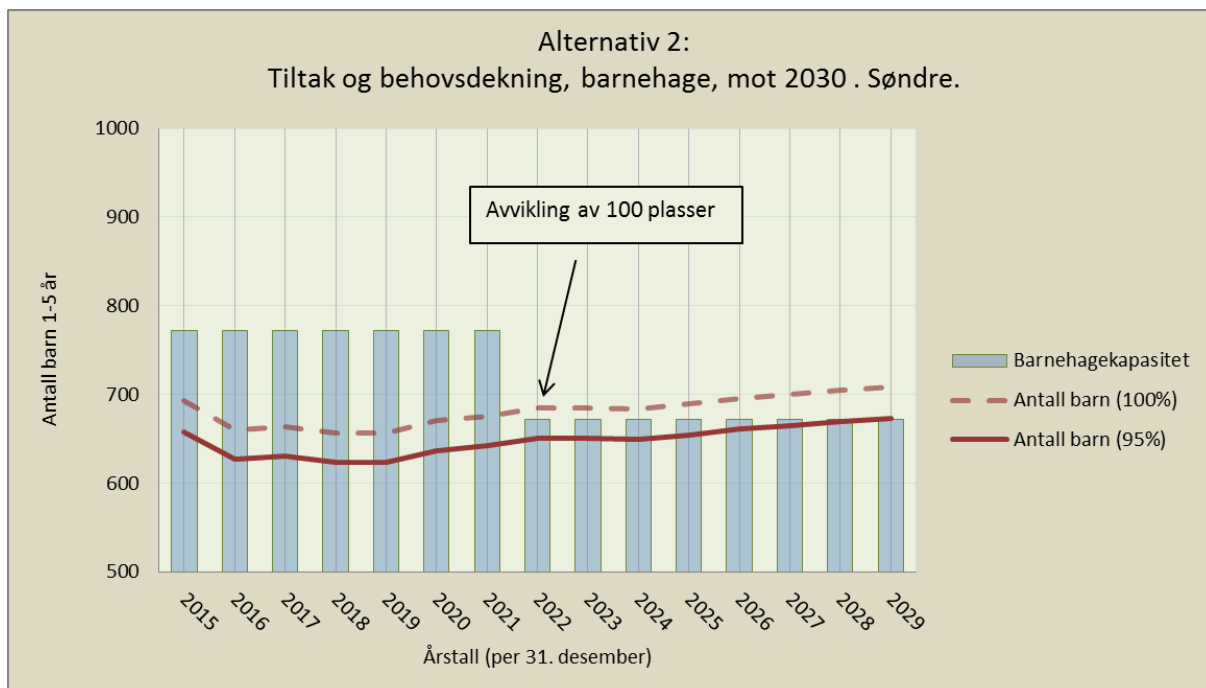
I alternativ 2 er fokuset på tilpasning av kapasitet til de ulike områdebehovene. Figurene nr. 11, 12 og 13 viser hvordan tilnærmingen i alternativ 2 slår ut for tilpasningen av kapasitet til behov for henholdsvis Hakadal, Rotnes/sentrum og søndre.

Figur nr. 11

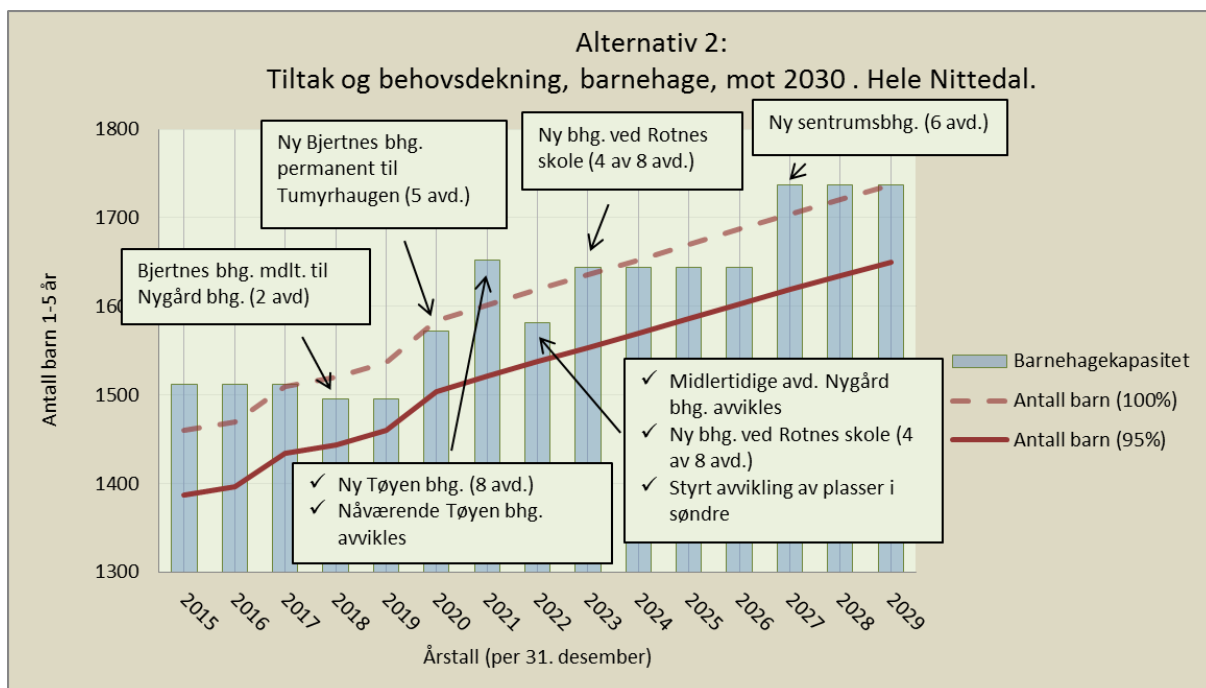

Figur nr. 12

Figur nr. 13

Hvordan tilnærmingen i alternativ 2 slår ut når det gjelder kapasiteten sett i forhold til behovet i Nittedal som helhet gjennom planperioden er illustrert i figur nr. 14.

Figur nr. 14

Økonomiske konsekvenser av de alternative tilnærmingene for behovsdekning mot 2030

Gjennomgangen av økonomiske konsekvenser av de alternative tilnærmingene for behovsdekning mot 2030 er delt i to. Først gjennomgås forutsetningene som er lagt til grunn for økonomiberegningene. Deretter beregnes økonomiske konsekvenser av de to tilnærmingene for investerings- og driftskostnader i kommunale barnehager og for tilskudd til private barnehager og totalt.

Økonomiske forutsetninger for beregninger av kostnader

Forutsetninger for midlertidige barnehagebygg (beløp eks mva.):

Alle tall for bygningsmessige kostnader er mottatt fra Nittedal-eiendom KF basert på egne erfaringer fra nye Åneby barnehage, innhentet informasjon for leie av midlertidige bygg og Norsk prisbok 2016 for driftskostnader på barnehagebygg der eiendomsforetaket ikke selv har informasjon.

Leiepris for midlertidige bygg i stål 1680 kr/år/m² eks. mva.

Kostnader for etablering av midlertidige bygg 1700 kr/m² eks. mva.

Kostnader for demontering av midlertidige bygg 1200 kr/m² eks. mva.

Kostnader for løst inventar i midlertidige bygg 1875 kr/m² eks. mva.

Kostnader for utendørsanlegg midlertidige bygg 1250 kr/m² eks. mva.

Kostnader til forvaltning, drift, vedlikehold, energi, renovasjon, vann og avløp og renhold for midlertidige bygg 955 kr/år/m² eks. mva.

Alle nye barnehageavdelinger i kommunale barnehager (både midlertidige og permanente) forutsettes å være på 200 m². Dette arealet er benyttet for å beregne kostnader ved leie av midlertidige lokaler og kostnader for drift av bygningene.

Forutsetninger for permanente barnehagebygg:

Alle nye barnehageavdelinger i kommunale barnehager (både midlertidige og permanente) forutsettes å være på 200 m². Dette arealet er benyttet for å beregne kostnader ved leie av midlertidige lokaler og kostnader for drift av bygningene.

Kostnader til forvaltning, drift, vedlikehold, energi, renovasjon, vann og avløp og renhold for permanente bygg 1195 kr/år/m² eks. mva.

Kostnader til etablering av bygg, opparbeidelse av utomhusanlegg og inventar er forutsatt at kostnadsføres det året byggene tas i bruk. Kostnader til demontering er forutsatt at kostnadsføres det året byggene tas ned.

Forutsetninger investeringskostnader:

Investeringer i nye barnehager er basert på estimert investeringskostnad fra handlingsplan 2017-2020 for 8 avdelings barnehage som er beregnet til 75 mill. kroner inkl. mva. Dette tilsvarer estimerte investeringskostnader på 74 mill. kr tilsvarende beløp som ligger inne for 8 avdelings Bjertnes barnehage i handlingsplan 2017-2020 med tillegg av 1 mill. kroner til forprosjekt som tilsvarer om lag forprosjektkostnadene for ny Bjertnes barnehage som er kostnadsført før 2017.

Tilsvarende investeringskostnader for en 6 avdelings barnehage forutsettes å være 6/8 deler av investeringskostnaden for en 8 avdelings barnehage og er dermed beregnet til 56,25 mill. kroner inkl. mva.

Investeringskostnader for en 5 avdelings barnehage er på samme måten forutsatt å være 5/8 deler av investeringskostnaden for en 8 avdelings barnehage og dermed utgjør 46,9 mill. kroner inkl. mva.

Generelle forutsetninger, driftskostnader kommunale barnehager:

Nye barnehagelokaler er forutsatt tatt i bruk fra og med 1/8 det aktuelle år. Driftskostnadene for barnehagebyggene (FDV kostnader) er inkludert fra og med samme tidspunkt. Øvrige økte driftskostnader til leker, kontorrekvisita, kurs, mm. er lagt inn fra samme tidspunkt med 90 000 kr per avdeling basert på erfaringstall fra nye Åneby barnehage.

Leiekostnader for midlertidige barnehagebygg er lagt inn fra 1/7 det aktuelle oppstartsår pga. tid som trengs for å innrede bygningene før disse tas i bruk.

Beregningene for driftskostnader av de kommunale barnehagene er satt opp uten avskrivninger, kun betalbare kostnader er inkludert. Dette fordi sammenlikningen av alternativene gjøres med nåverdimetoden og avskrivninger er en ikke-betalbar kostnad for kommune og Nittedal-eiendom KF sett under ett.

Alle kostnader er satt opp i faste 2017-kroner. Det er ikke beregnet lønns- og prisvekst. For beregning av nåverdi er det brukt 4 % realrente som kalkulasjonsrente, dette er det samme som staten benytter i sine beregninger for investeringer med levetid inntil 40 år siden dette tilsvarer levetiden for barnehagebygg.

Forutsetninger tilskudd til private barnehager:

Gjeldende regelverk for tildeling av tilskudd til private barnehager per februar 2017 er lagt til grunn i alle beregninger.

Foreløpig regnskap 2016 for de kommunale barnehagene- deflatorjustert opp til 2017 tall er lagt til grunn for beregning av kommunalt tilskudd 2018. Antall barn i kommunale barnehager utgjør i denne beregningen et snitt av årsmelding per 15.12.2015 og 15.12.2016.

Budsjett 2017 for de kommunale barnehagene brukes som grunnlag i beregning av kommunale tilskudd for årene 2019 til 2030.

Fratrekk i de kommunale barnehagenes regnskap/budsjett: Kostnader til bedriftshelsetjeneste, pensjonskostnader inklusive AFP kostnader, lønn lærlinger, veiledertillegg lærlinger samt arbeidsgiveravgift av fratrukne lønns og pensjonskostnader.

Påslag i de kommunale barnehagenes regnskap/budsjett: 13 % pensjonsutgift av brutto lønnskostnad, samt 14,1 % arbeidsgiveravgift av beregnet pensjonskostnad.

Administrasjonsutgifter på 4,3 % av brutto driftsutgifter.

Videre er det forutsatt at alle kommunale barnehager har fullt utnyttet kapasitet fra år 2016 og utover i tid.

Barn under tre år vektes 1,8 ganger høyere enn barn over tre år.

Brukt fastsatte nasjonale tilskuddssatser fra Kunnskapsdepartementet for 2017 ved beregning av kapitaltilskudd til private barnehager for alle år.

Årsverk oppgitt av enhet for barnehager og forebyggende tjenester danner grunnlag for endring av lønn og personalkostnader i forbindelse med oppretting av nye barnehager eller endring av eksisterende barnehager. Påslag for sosiale kostnader på 1,29 % av brutto lønn.

Økte driftskostnader anslås til 90 000 kr per avdeling basert på erfaringstall fra nye Åneby barnehage.

Det forutsettes at overskuddskapasitet i sektoren, uansett størrelse, kun påvirker omfanget av inntaket av 0-åringer. I år med overskuddskapasitet samlet sett i barnehagene forutsettes det at 13 % av 0-åringer får plass i private barnehager. Ved tilpasset kapasitet er tilsvarende tall 8 %.

Økonomiske konsekvenser av de ulike alternativene

De økonomiske resultatene av alternativ 1 og alternativ 2 er forskjellige både når det gjelder kontantstrøm til drift i de kommunale barnehagene, likebehandling av de private barnehagene og investeringene som kreves i alternativene.

Tabellen under viser drifts og investeringskostnader i perioden 2018-2030 samlet for begge alternativene.

Sammelikning av driftskostnadene for perioden (mill kr)	Alternativ 1	Alternativ 2
Samlede kostnader for drift av kommunale barnehager	607	705
Samlet likebehandling av private barnehager i perioden	2 203	2 089

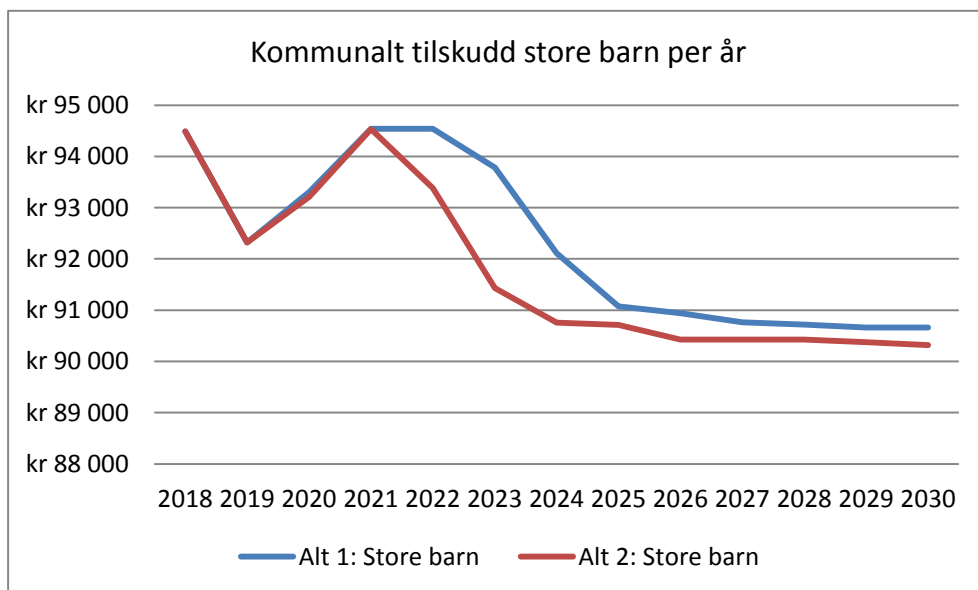
Investeringer (mill kr inkl. mva)	Alternativ 1	Alternativ 2
Investering midlertidige lokaler 5 avd. Tummyrhaugen	5	
Ny barnehage ved Rotnes skole 8 avd.	74	74
Nye Tøyen 6 avd. barnehage	56	
Ny Sentrumsbarnehage 6 avd.	56	56
Investering midlertidig lokaler 2. avd. Nygård		2
Ny Bjertnes barnehage på Tummyrhaugen 5 avd.		47
Nye Tøyen 8 avd. barnehage		75
Sum investeringer	191	254

Tabell nr. 15

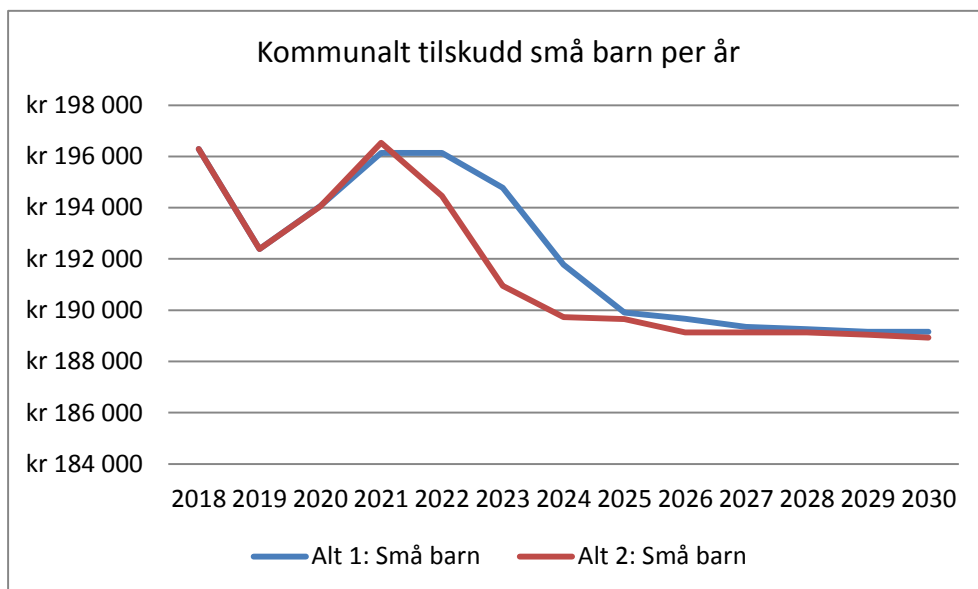
Som tabellene viser medfører alternativ 1 investeringer på 191 mill. kroner i nye kommunale barnehager. Samlede driftskostnader for de kommunale barnehagene utgjør 607 mill. kroner i dette alternativet. Kostnader til likebehandling av de private barnehagene utgjør 2203 mill. kroner.

Tilsvarende krever alternativ 2 investeringer på 254 mill. kroner og driftskostnader for de kommunale barnehagene utgjør 705 mill. kroner. Samtidig medfører alternativ 2 lavere kostnader til likebehandling av de private barnehagene på 2 089 mill. kroner.

Investeringene og drift av nye kommunale barnehager påvirker satsene for driftstilskudd til private barnehager i kommunen. Figurene nr. 15 og 16 viser beregnet effekt på tilskuddssatsen når det gjelder drift for små barn (0-2 år) og store barn (3-6 år). Som figurene viser vil satsene for driftstilskudd være lavest i alternativ 2 der kommunen foretar størst investeringer.

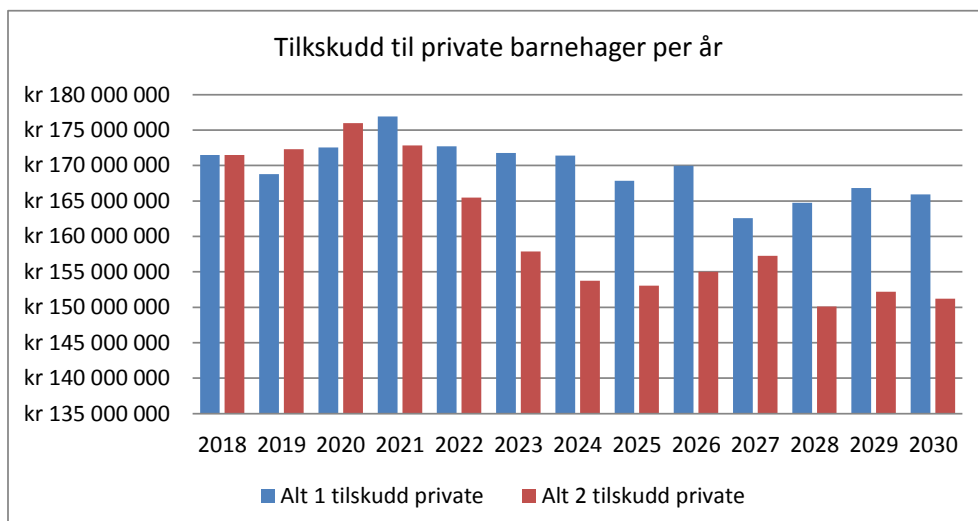
Figur nr. 15

Figur nr. 16

Satsene fra figurene over kombinert med forventede barnetall i de private barnehagene gir kostnadene for kommunen når det gjelder tilskudd til drift i de private barnehagene det aktuelle år. Kostnader til kapitaltilskudd kommer i tillegg.

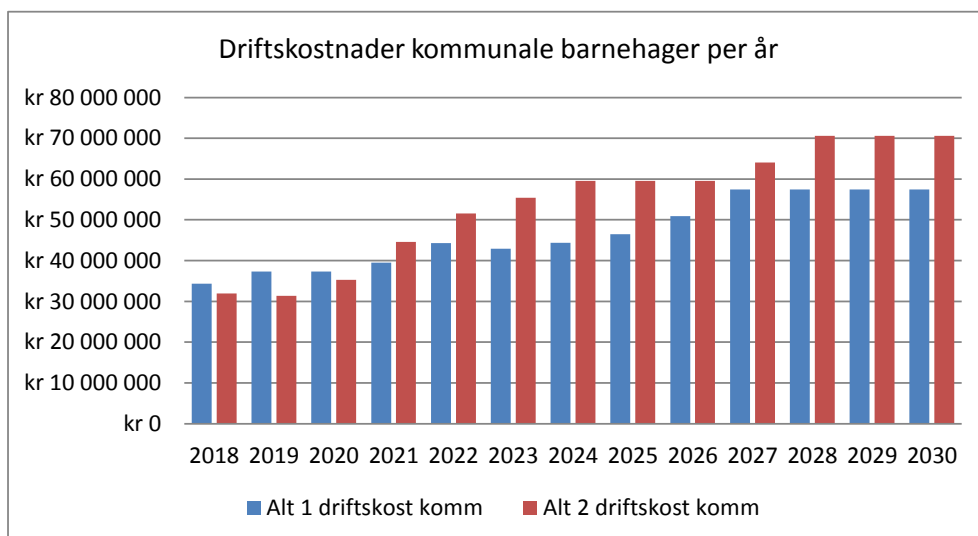
Figur nr. 17 viser utvikling i samlet tilskudd til de private barnehagene per år for begge alternativene.

Figur nr. 17

Som det fremkommer av figur nr. 17 er tilskudd til de private barnehagene lavest i alternativ to i nesten alle år i perioden.

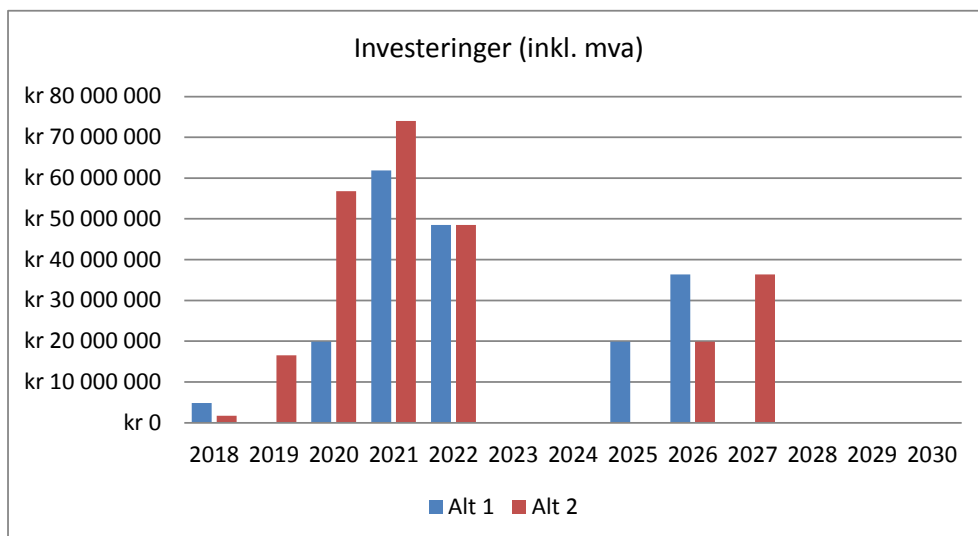
Kostnader til drift av de kommunale barnehagene vises i figuren under.

Figur nr. 18

Som figuren viser er kostnadene til drift av de kommunale barnehagene størst i alternativ 2, dette henger sammen med at det er flest plasser i de kommunale barnehagene i dette alternativet.

Fordelingen av investeringene i de respektive alternativene vises i figur nr. 19.

Figur nr. 19

Samlet økonomisk resultat

For å finne det økonomisk mest fordelaktige alternativet er nåverdi av kontantstrømmene beregnet. Den økonomiske forskjellen er nåverdien av kontantstrøm fra drift og investering samlet beregnet for perioden 2018-2030. Kontantstrømmene er vist i tabell nr. 16 og som det fremgår av denne er kostnadene til alternativ 2 25 mill. kroner høyere enn alternativ 1.

Nåverdi av kontantstrømmer i perioden 2018-2030	Alternativ 1	Alternativ 2
Sum av drift og investeringer	2 485	2 510
Merkostnad		25

Tabell nr. 16

7. Helhetlig tilnærming til behovsdekning mot 2030

I dette kapitlet presenteres kommunens helhetlige tilnærming når det gjelder behovsdekning mot 2030. Kommunens helhetlige tilnærming er utarbeidet på grunnlag av utredningen og den økonomiske analysen av 2 alternative tilnærminger i kapittel 6. Beregningene av de økonomiske konsekvensene av de 2 alternative modellene for behovsdekning mot 2030 viser at alternativet som innebærer en raskest mulig tilpasning til områdebehovene totalt sett er mest kostbar. Merkostnaden er beregnet til totalt 25 millioner kroner over 12 år. Merkostnaden er knyttet til investeringer i nye bygg og til drift i de kommunale barnehagene. Beregningene viser at økte investeringer og satsing på større kommunale barnehager gir en besparelse når det gjeldet tilskudd til private barnehager, totalt sett ved at antall barn i private barnehager reduseres, og ved at tilskuddssatsene til drift reduseres.

Merkostnaden ved en aktiv tilpasning av kapasitet til områdebehovene må veies mot andre viktige hensyn. Det gjelder blant annet hensynet til gode tjenester, sunn økonomi, rent miljø og god folkehelse. Fordi den økonomiske forskjellen mellom tilnærmingene i modellene alternativ 1 og 2 er såpass liten må de andre hensynene som gjør seg gjeldende veie tungt i den samlede vurderingen. Nittedal kommune tar derfor et aktivt grep for å tilpasse barnehagekapasiteten til behovene i de ulike områdene, Hakadal, Rotnes/sentrum og søndre.

En aktiv tilpasning av barnehagekapasitet til de ulike områdebehovene skal ikke skje i like stor grad som i modellen alternativ 2. Det vurderes som avgjørende at de tiltakene som iverksettes bidrar til en effektivisering av sektoren. Alternativ 2 inneholder tiltak som i denne sammenhengen ikke vurderes som optimale. I alternativ 2 foreslås det å bygge av en permanent kommunal 5 avdelings barnehage på Tumyrhaugen i Rotnes/sentrum. For å få til dette er det lagt opp til en midlertidig løsning for Bjertnes barnehage på Nygård barnehage ved at Bjertnes barnehage flytter 2 av 3 avdelinger dit i påvente av en ny Bjertnes barnehage ved ny Rotnes skole. Det forutsettes at den 3. avdelingen avvikles, det vil si at det foreslås en kapasitetsreduksjon på kort sikt. Det anbefales at disse tiltakene ikke gjennomføres av følgende grunner:

- En 5 avdelings kommunal barnehage på Tumyrhaugen, uten muligheter for utvidelse, anses som i minste laget med tanke på effektivitetsgevinst.

- Den midlertidige løsningen for Bjertnes barnehage i Nygård barnehage vil være problematisk for driften i Nygård barnehage og med tanke på utendørs areal til barna og parkeringsplasser.
- Det er ikke ønskelig med en (kortvarig) kapasitetsreduksjon i Rotnes/sentrum.

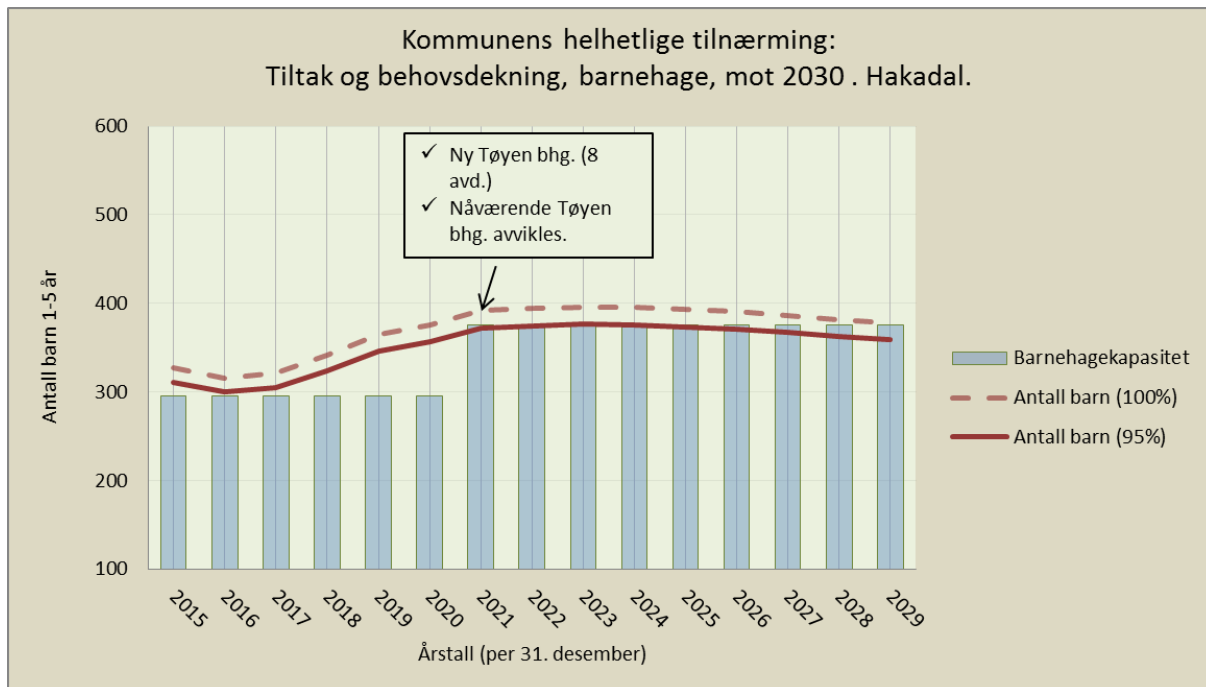
Den helhetlige tilnærmingen tar utgangspunkt i tiltakene alternativ 1, men justerer tiltakene når det gjelder tidspunkter for gjennomføring og omfang slik at det skjer en raskere områdetilpasning.

I kommunens helhetlige tilnærming forventes det en overkapasitet i søndre på omtrent 50 plasser som det ikke er behov for med tanke på plasser til barn fra Hakadal og Rotnes/sentrum. I denne tilnærmingen forventes en mindre overkapasitet sammenliknet med modellen alternativ 2, det vil si raskest mulig områdetilpasning av kapasitet til behov, der det forventes en overkapasitet på 100 plasser i søndre. Dette fordi graden av områdetilpasningen av kapasitet til behov i kommunens tilnærming er mindre enn i alternativ 2 og det vil derfor være behov for noen flere plasser i søndre for å dekke behovet i de andre områdene i kommunens tilnærming. Plassene foreslås avvirket innen opptaket høsten 2022. Kommunens tilnærming innebærer på denne bakgrunn følgende tiltak fram mot 2030, tabell nr. 17.

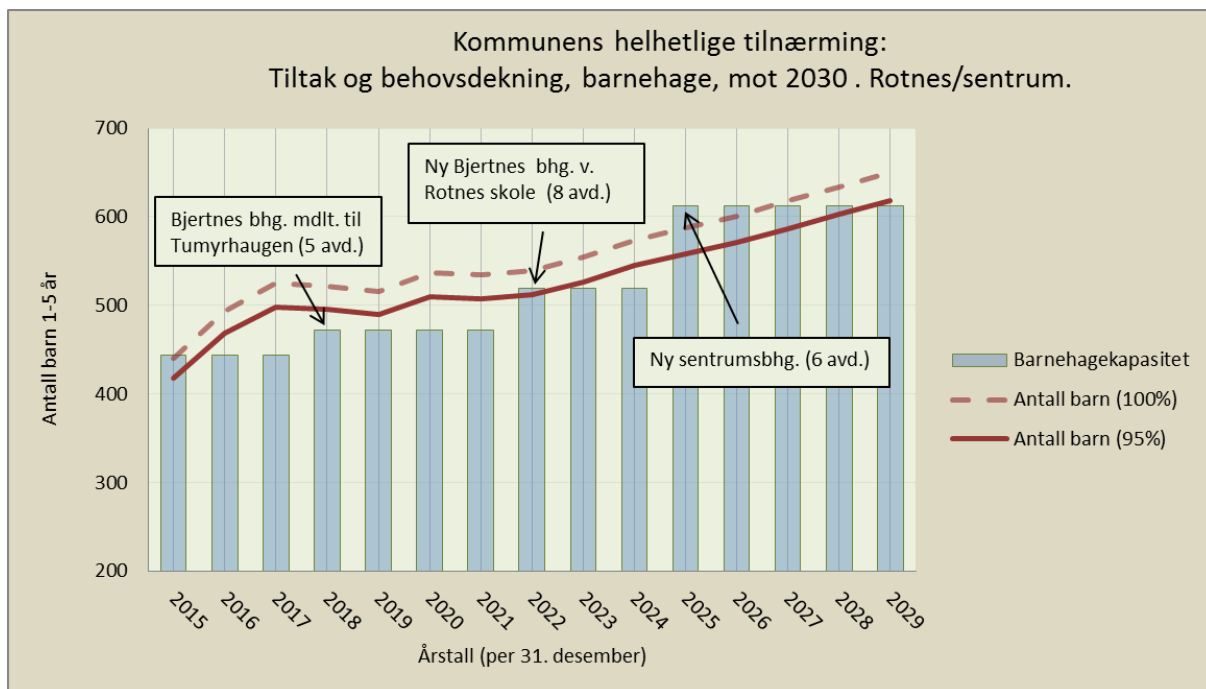
Tiltak i kommunens helhetlige tilnærming, behovsdekning barnehager mot 2030				
Årstall for ferdigstilling (høst):	Tiltak:	Område:	Kapasitetsendring, avdelinger:	Kapasitetsendring, plasser:
2018	Bjertnes barnehage, nåværende, avvikles	Rotnes/sentrum	-3	-49
2018	Bjertnes barnehage flyttes midlertidig til Tumyrhaugen (5 avd.)	Rotnes/sentrum	5	77
2021	Tøyen barnehage, nåværende, avvikles	Hakadal	-3	-44
2021	Ny Tøyen barnehage lokalisert sentralt i Hakadal (8 avd.)	Hakadal	8	124
2022	Midlertidig Bjertnes barnehage tas ned	Rotnes/sentrum	-5	-77
2022	Ny Bjertnes barnehage v. Rotnes skole (8 avd.)	Rotnes/sentrum	8	124
Senest 2022	Styrt avvikling av plasser	Søndre		-50
2025	Ny sentrumsbarnehage (6 avd.)	Rotnes/sentrum	6	93
			Sum	198

Tabell nr. 17

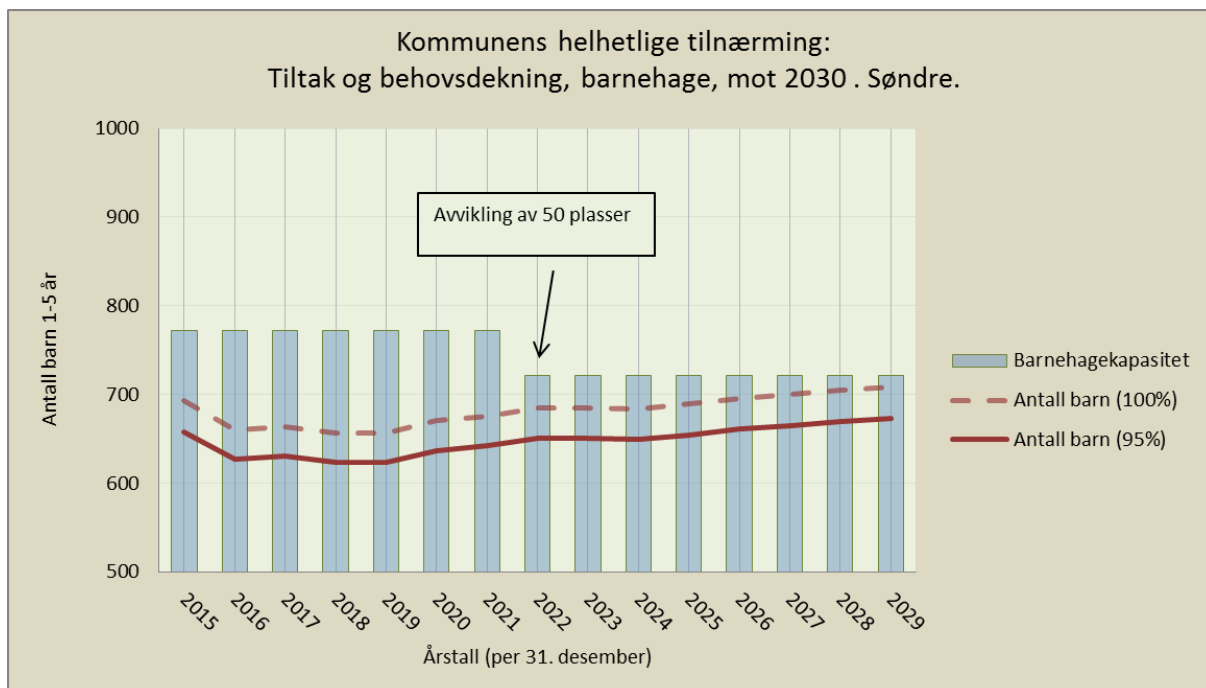
Figurene nr. 20, 21 og 22 viser hvordan kommunens helhetlige tilnærming slår ut for tilpasningen av kapasitet og til behov for henholdsvis Hakadal, Rotnes/sentrum og søndre.

Figur nr. 20

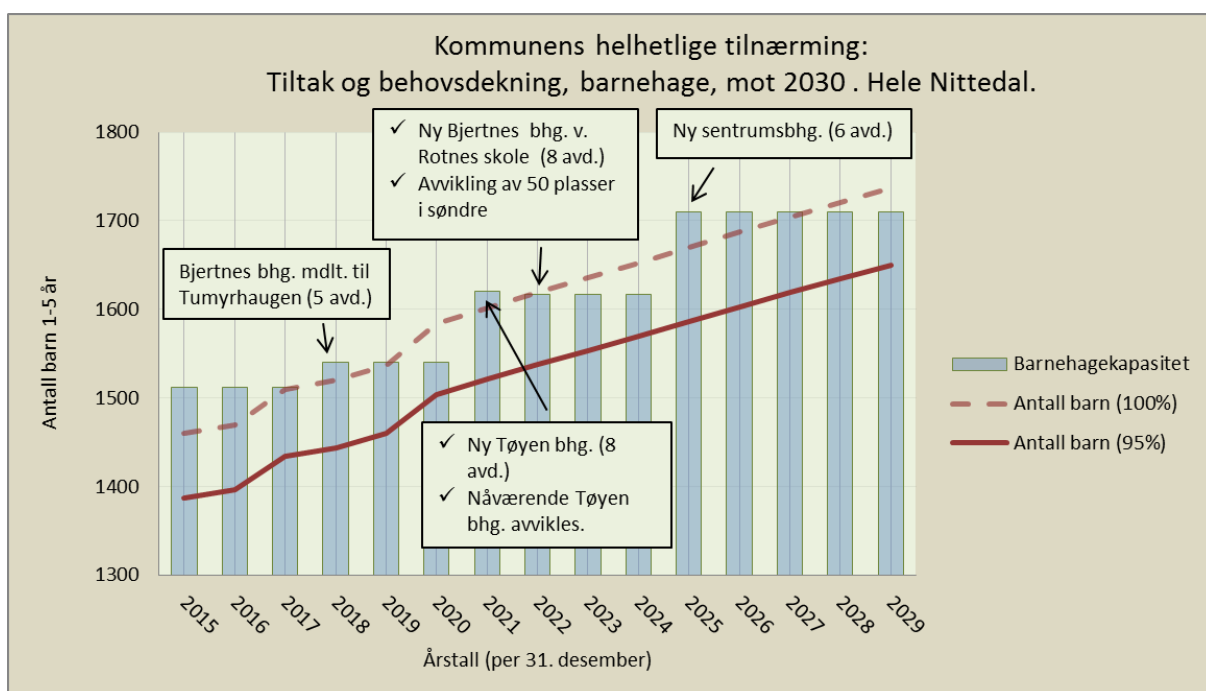

Figur nr. 21

Figur nr. 22

Hvordan kommunens helhetlige tilnærming slår ut for kapasiteten sett i forhold til behovet i Nittedal som helhet gjennom planperioden er illustrert i figur nr. 23:

Figur nr. 23

Økonomiske konsekvenser av kommunens helhetlige tilnærming til behovsdekning mot 2030

De økonomiske konsekvensene av alternativ 1, alternativ 2 og kommunens helhetlige tilnærming er forskjellige både når det gjelder driftskostnader i kommunale barnehagene, tilskudd til de private barnehagene og investeringene som kreves i alternativene.

Tabellen under viser drifts og investeringskostnader i perioden 2018-2030 samlet for alle alternativene (i tabellene og figurene i økonomiavsnittene her tilsvarer «anbefaling» kommunens helhetlige tilnærming):

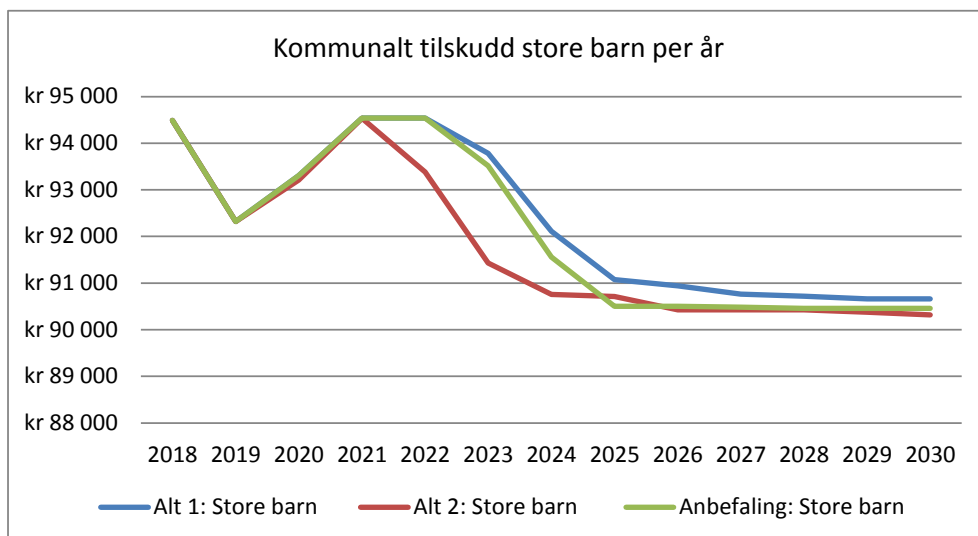
Sammelikning av driftskostnadene for perioden (mill kr)	Alternativ 1	Alternativ 2	Anbefaling
Samlede kostnader for drift av kommunale barnehager	607	705	659
Samlet likebehandling av private barnehager i perioden	2 203	2 089	2 144

Investeringer (mill kr inkl. mva)	Alternativ 1	Alternativ 2	Anbefaling
Investering midlertidige lokaler 5 avd. Tumyrhaugen	5		5
Ny barnehage ved Rotnes skole 8 avd.	74	74	74
Nye Tøyen 6 avd. barnehage	56		
Ny Sentrumsbarnehage 6 avd.	56	56	
Investering midlertidig lokaler 2. avd. Nygård		2	
Ny Bjertnes barnehage på Tumyrhaugen 5 avd.		47	
Nye Tøyen 8 avd. barnehage		75	75
Ny Sentrumsbarnehage 8 avd.			75
Sum investeringer	191	254	229

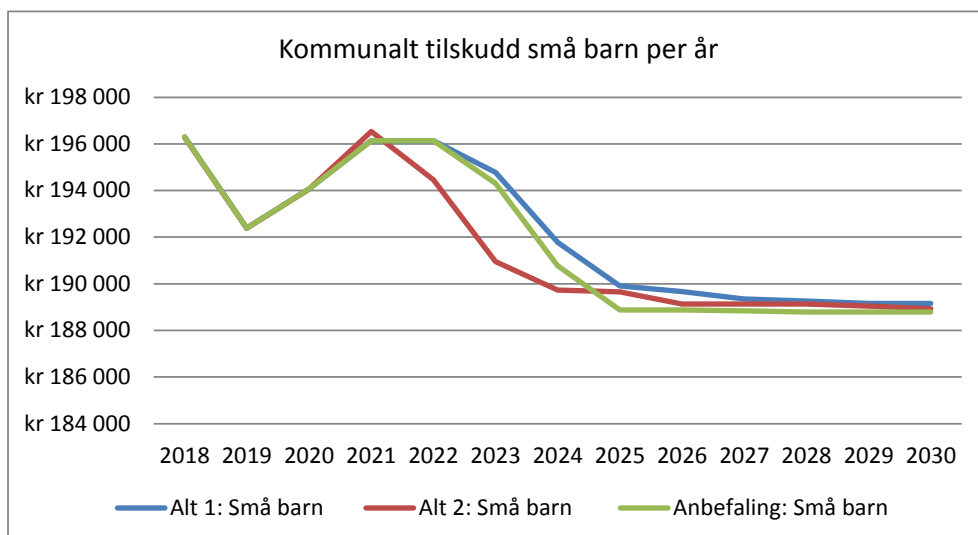
Tabell nr. 18

Som tabell nr. 18 viser er kommunens helhetlige tilnærming en mellomting mellom alternativ 1 og 2. Kommunens tilnærming medfører investeringer på 229 mill. kroner i nye kommunale barnehager med driftskostnader for de kommunale barnehagene på 659 mill. kroner og kostnader til tilskudd til de private barnehagene på 2144 mill. kroner.

Figurene nr. 24 og 25 viser beregnet effekt på satsen for små barn (0-2 år) og store barn (3-6 år). Som figurene viser vil satsene for driftstilskudd for store barn i kommunens tilnærming befinne seg på et nivå mellom alternativ 1 og 2. Dette gjelder til en viss grad også for satsene for små barn med unntak av siste del av perioden der det ser ut til at kommunens tilnærming gir den laveste satsen.

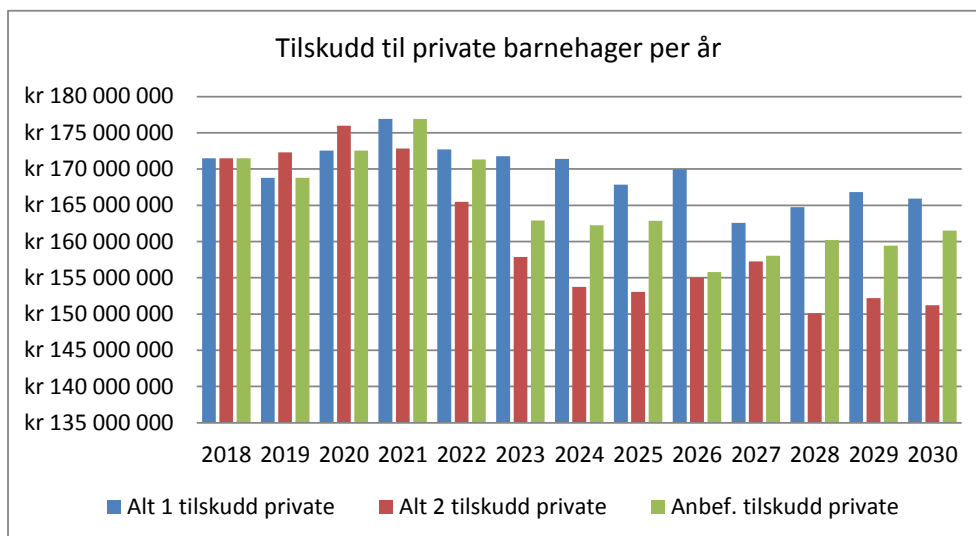
Figur nr. 24

Figur nr. 25

Satsene fra figurene over kombinert med forventede barnetall i de private barnehagene gir kostnadene for kommunen når det gjelder tilskudd til drift i de private barnehagene det aktuelle år. Kostnader til kapitaltilskudd kommer i tillegg.

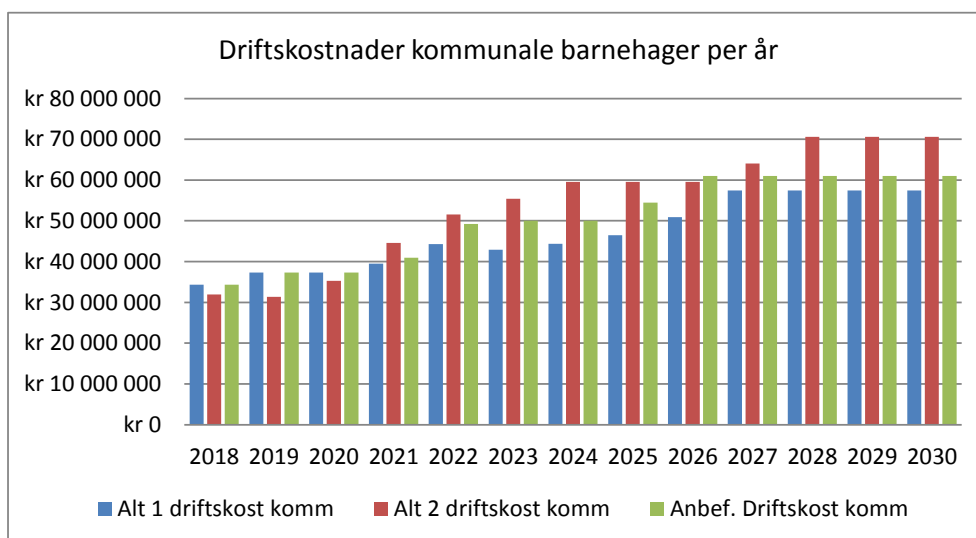
Figur nr. 26 viser utvikling i samlet tilskudd til de private barnehagene per år for kommunens tilnærming og alternativene 1 og 2.

Figur nr. 26

Kostnadene til tilskudd til de private barnehagene ligger i kommunens tilnærming mellom alternativ 1 og 2 for de fleste år.

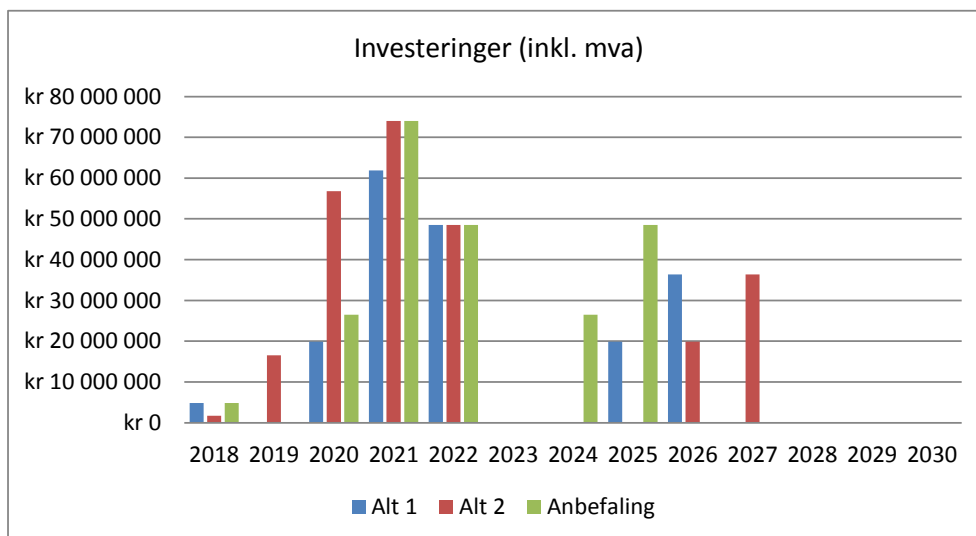
Kostnader til drift av de kommunale barnehagene vises i figuren under.

Figur nr. 27

Figur nr. 27 viser at kostnadene til drift av de kommunale barnehagene ligger i kommunens tilnærming mellom alternativ 1 og 2 for de fleste år.

Fordelingen av investeringene i de respektive alternativene vises i figur nr. 28.

Figur nr. 28

Samlet økonomisk resultat

For å finne det økonomisk mest fordelaktige alternativet er nåverdi av kontantstrømmene beregnet. Den økonomiske forskjellen er nåverdien av kontantstrøm fra drift og investering samlet beregnet for perioden 2018-2030.

Kontantstrømmene er vist i tabell nr. 19 og som det fremgår av denne er kostnadene til alternativ 2 25 mill. kroner høyere enn alternativ 1, mens kostnaden for kommunens tilnærming er 21 mill. kroner høyere enn alternativ 1.

Nåverdi av kontantstrømmer i perioden 2018-2030	Alternativ 1	Alternativ 2	Anbefaling
Sum av drift og investeringer	2 485	2 510	2 506
Merkostnad		25	21

Tabell nr. 19

8. Hvor, når og i hvilket omfang kan det bygges barnehager i planperioden?

Strategien på barnehageområdet innebærer å øke andelen kommunale barnehager, å bygge større kommunale barnehager enn det som hittil har vært vanlig i kommunen, og å gi kommunale barnehager en sentral plassering i sitt område med tanke på befolkningsgrunnlag og nærhet til kollektiv transport og skole. Med dette utgangspunktet er ulike alternative tomter for framtidige kommunale barnehager i Hakadal og i Rotnes/sentrum kartlagt. I søndre er det ikke gjort en slik kartlegging da det ikke er aktuelt å utvide kapasiteten i området i planperioden.

Kartleggingen av mulige tomter til barnehageformål finnes i notatene «Vurdering av barnehagetomter Hakadal» og «Vurdering av barnehagetomter Rotnes/sentrum» som er vedlagt. Kriteriene alternative tomter vurderes på i notatene er:

1. Tomtas størrelse vurdert opp mot antatt behov for nevnte formål, som er beregnet til ca. 10 daa inkludert parkeringsareal i Hakadal for en 8 avdelings barnehage med muligheter for utvidelse og ca. 8 daa inkludert parkeringsareal i Rotnes/sentrum for en 8 avdelings barnehage.

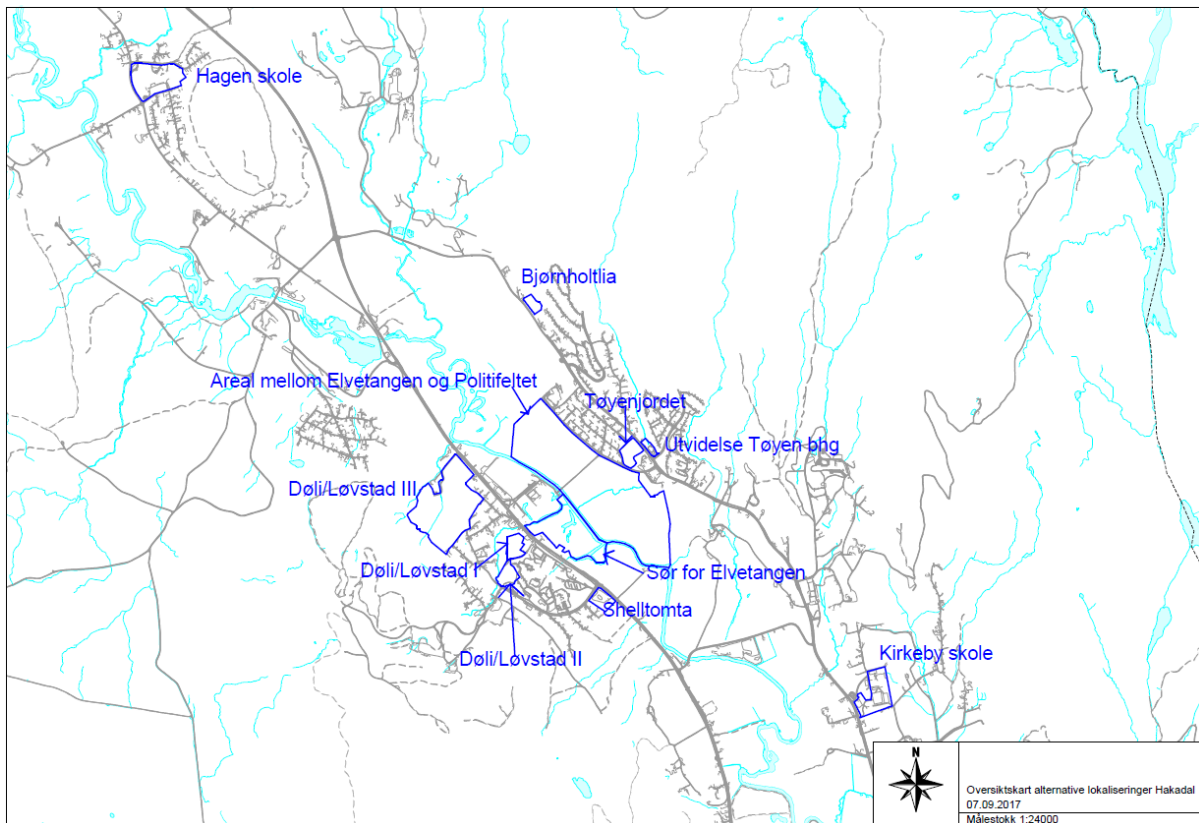
Grunnstandarder som er lagt til grunn er at 1 avdeling krever 1 daa. Dette er en raus standard som er ment for en overordnet kartlegging av mulige tomter. Det veiledende arealkravet for barnehagenes uteområder er seks ganger godkjent innendørs leke- og oppholdsareal noe avhengig av tomtens egnethet som uteområde. Dette innebærer at størrelseskravet i de fleste tilfellene vil være under 1 daa per avdeling.

2. Beliggenhet er vurdert i forhold til hvor sentral tomten er i området med tanke på befolkningsgrunnlag, nærhet til kollektivtrafikk og skole. Det vurderes som et tungt kriterium at barnehagetomt skal ligge sentralt i forhold til eksisterende og fremtidig bebyggelse. Begrunnelsen for dette er bl.a. å sikre et robust og langsiktig befolkningsgrunnlag for drift av barnehage og styringsmålene rent miljø og sunn folkehelse. I dette notatet vurderes sentralitet ut fra hvor mange boenheter som ligger hhv. i inntil 1 km radius (gåavstand), og i inntil 2 km radius (sykkelavstand) og avstand til kollektivtransport og skole. Det tas utgangspunkt i boligbyggeprogrammet for å estimere framtidige boliger.
3. Trafikk og adkomst vurderes om det er behov for ny adkomstløsning, kryssløsning eller lignende.

4. Helseisiko: For vurdering av støy benyttes eksisterende støyberegninger langs riks- og fylkesveier. For flom brukes aktsomhetskart fra Fylkesmannen (2016). Det er for øvrig vurdert at ingen tomtealternativer i Hakadal anses uegnet som følge av forurensning eller kulde. Det blir derfor støy og flom som blir vurdert ift. helse.
5. Tid til mulig byggestart, herunder krav til planprosess.
6. Eventuelt andre forhold ved tomt – potensielle arealkonflikter eller positive egenskaper.

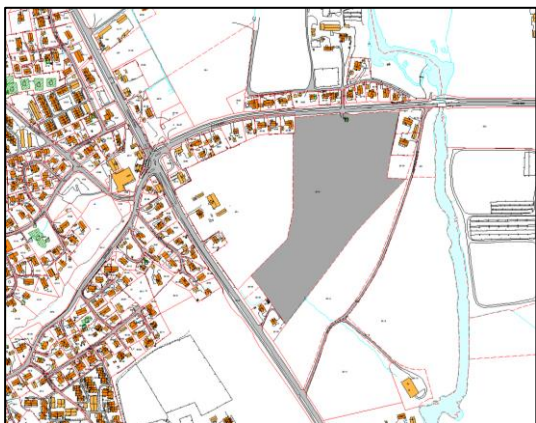
Mulige tomter i Hakadal

I notatet «Vurdering av barnehagetomter Hakadal» er følgende tomter kartlagt og vurdert med tanke på barnehage:

Oversiktskart

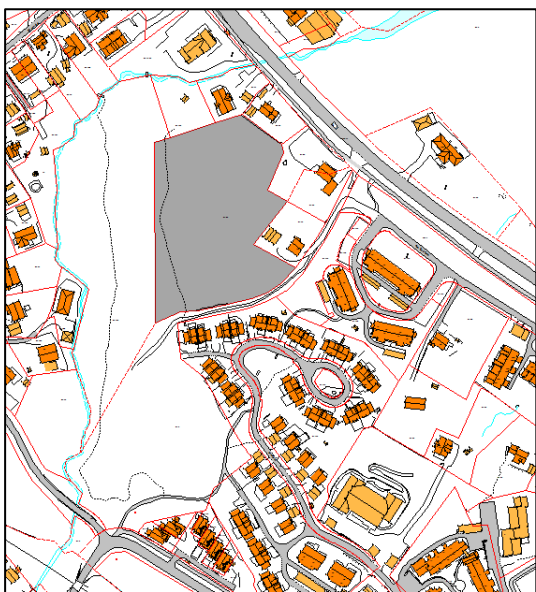
Alternativ 1: G/bnr. 39/101, Åneby øst (vises ikke i oversiktskartet, ligger utenfor kartet, sør)

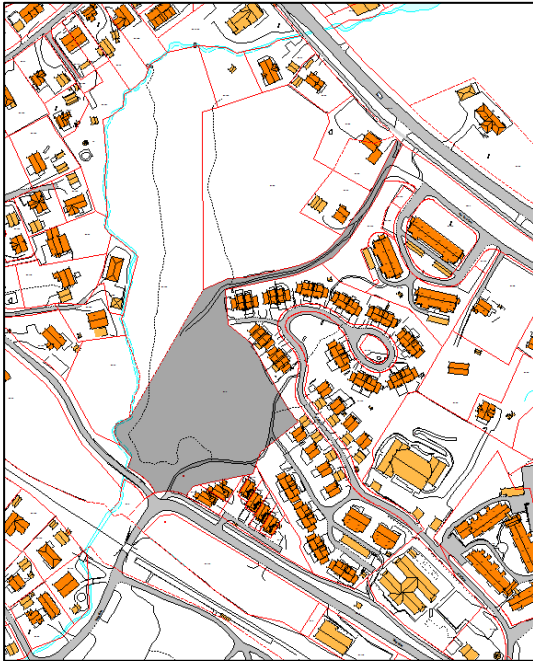
Alternativ 2: G/bnr 41/6/3 «Shelltomta»

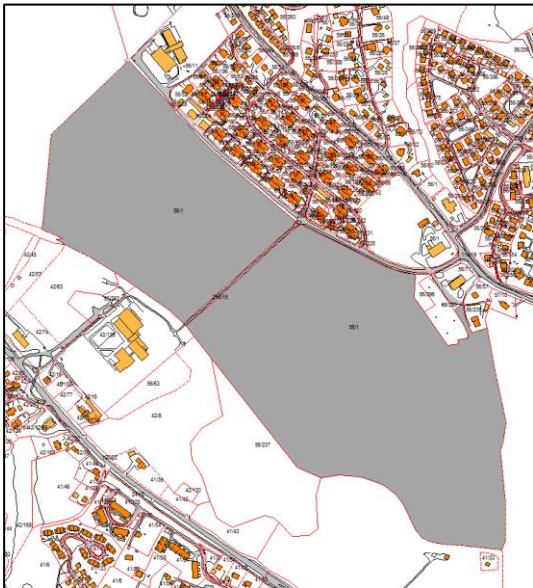
Alternativ 3: Døli/Løvstad I

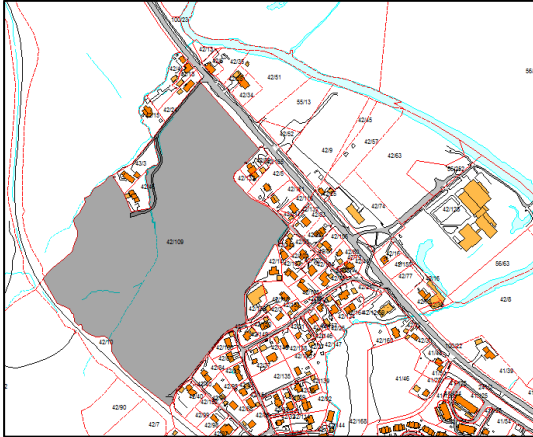
Alternativ 4: Døli/Løvstad II, del av g/bnr 41/6

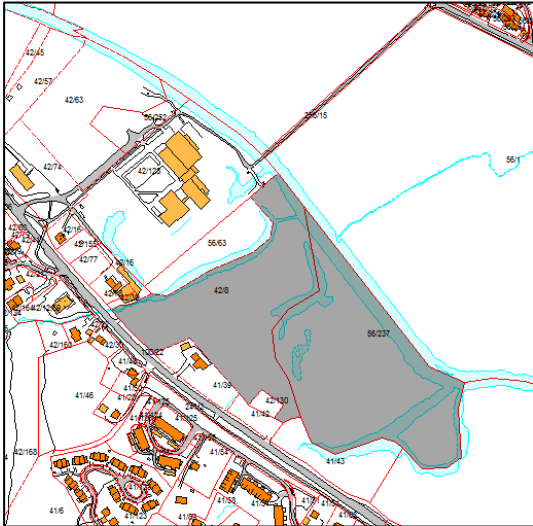
Alternativ 5: Landbruksareal mellom Elvetangen og politifeltet

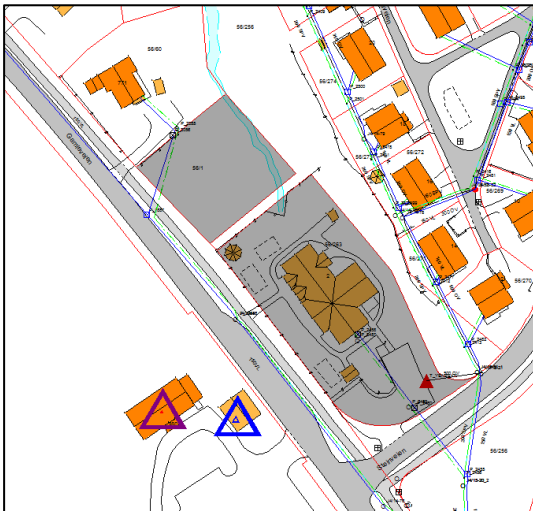
Alternativ 6: Døli/Løvstad III

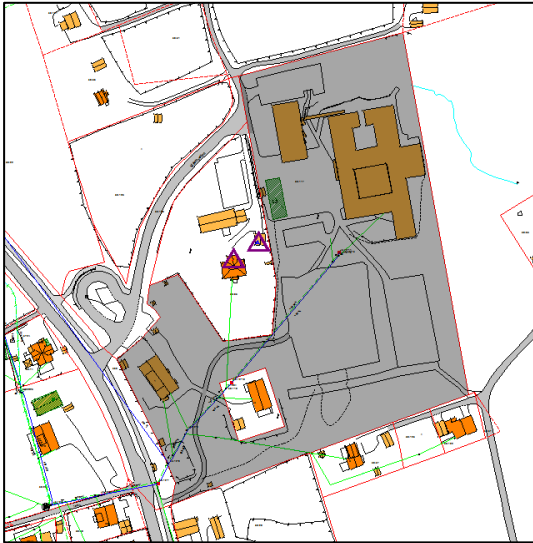
Alternativ 7: Sør for Elvetangen

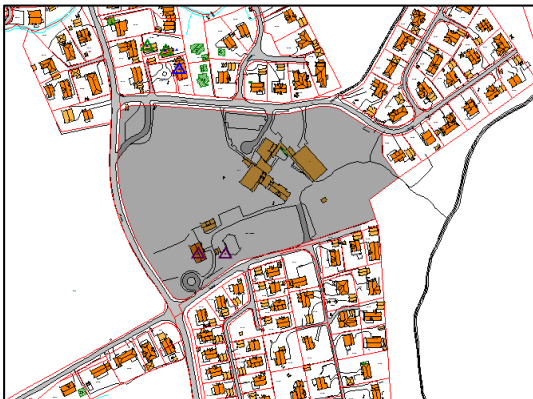
Alternativ 8: Utvidelse av Tøyen barnehage

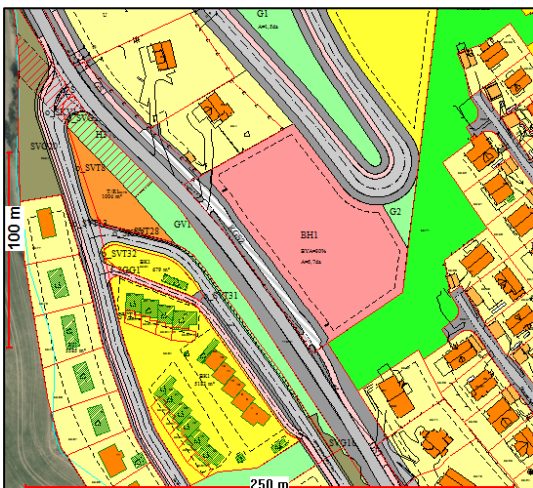
Alternativ 9: Kirkeby skole

Alternativ 10: Hagen skole

Alternativ 11: Bjørnholtlia del av g/bnr. 55/2

Alternativ 12: Tøyenjordet del av g/bnr. 56/1

I tabell nr. 20 som følger under oppsummeres kartleggingen og de ulike alternative tomtene vurderes i forhold til de kriteriene som er valgt. Det vises for øvrig til notatet «Vurdering av barnehagetomter Hakadal» i sin helhet som er vedlagt.

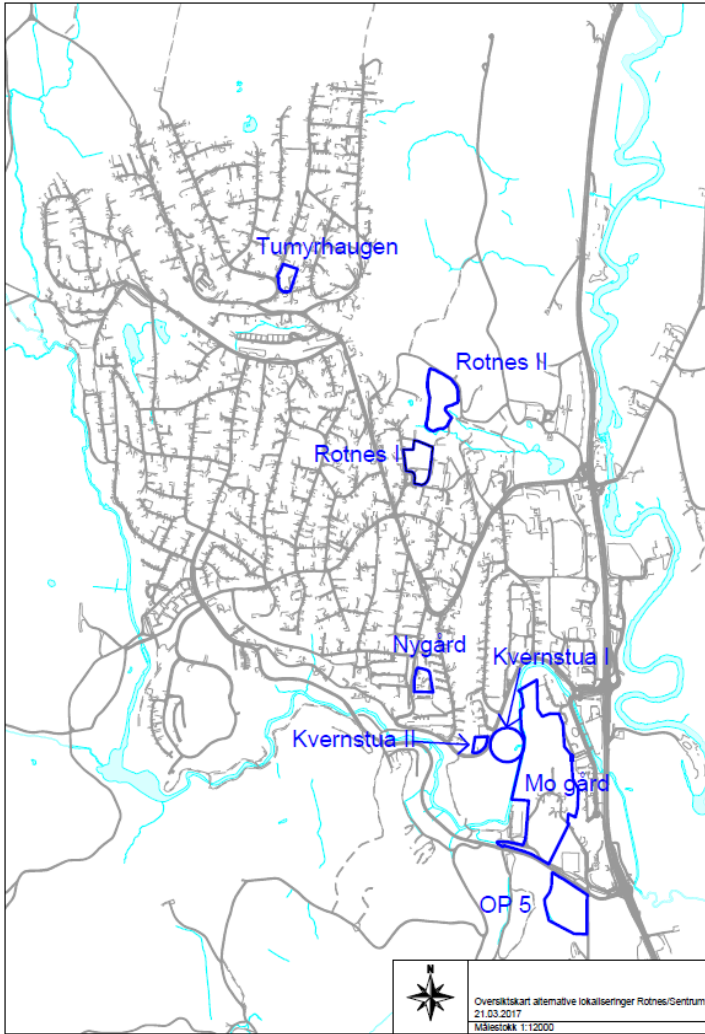
Alternativer	Størrelse	Antall boenheter 1 km ² km radius	Nærhet til skole (luftlinje)	Trafikk/adkomst	Avstand i luftlinje til kollektivtransport buss/tog	Flom	Støy	Tidsperspektiv	Konflikter eller positive egenskaper	Gjeldende arealformål
Anebyøst g/bnr.39/101	61 daa	666/677	3 km	Fra Rulsevæien	400m/1 km	Ikke utsatt for flom	Ikke utsatt, skjerming av uteareal	3-4 år	Mulig innsigelse pga. jordvern	LNF-område i kommuneplan
Shellomta g/bnr.41/6/3	10 daa	664/1676	750 m	Fra Vargveien	0m/500m	Ikke utsatt for flom	Støysatt fra Rv 4	3-4 år	Eiendommen er aktuell for amen kommunal virksomhet	Regulert til bensinstasjon, men avsatt til offentlig formål i kommuneplan
Delil/Løvstad I	11 daa	616/1482	300 m	Fra Grevlingveien	130m/300m	Flom må utredes	Støysatt fra eiendommen ligger i gul støysone	3-4 år	Skrånende terreng mot Rv 4, utvidelse innebærer kjøp av privat eiendom. Kort avstand til idrettsanlegg. Elvetangen og Væringskollen	Regulert til boligbyggelse
Delil/Løvstad II, del av gbnr 41/6	12 daa	616/1482	300 m	Fra Vargveien	130m/300m	Flom må utredes	Ikke støysatt	3-4 år	Litt utfordrende terreng, men fullt å mulig å benytte terrenget for å etablere et godt og attraktivt uteområde. Kort avstand til idrettsanlegg, Elvetangen og Væringskollen	Regulert til område
L-areal mellom Elvetangen og Politifjellet	Ikke en adskilt eiendom, men stort nok areal	996/1579	200 m	Gamleveien og Blomsterbakken	400m/1 km	Utsatt for flom	Ikke støysatt	3-4 år	Mulig innsigelse pga. jordvern. Mulig konflikt med eiendommer i Blomsterbakken. Innebærer kjøp av privat eiendom. Kort vei til idrettsanlegg	LNF-område i kommuneplan
Delil/Løvstad III	116 daa	771/1432	350 m	Fra Minkveien/Rådnyveien eller Løvstadstubbene. Nytt kryss med Rv4	0m/1km	Deler av areal er arealer flomutsatt	Deler av areal ligger i gul støysone	3-4 år	Utfordrende terreng. Mulig innsigelse pga. jordvern, kryssing av Rv 4 for å komme til idrettsareal. Innebærer kjøp av privat eiendom. Kort vei til idrettsanlegg	LNF-område i kommuneplan
Sør for Elvetangen	73 daa	879/1595	100 m	Samme adkomst som Hakadal US, nytt kryss m/Rv4	120m & 800m/400m	Utsatt for flom	Deler av areal ligger i gul støysone	3-4 år	Mulig innsigelse pga. naturverdier, område med kroksjø, sunnopråde. Innebærer kjøp av privat eiendom. Kort vei til idrettsanlegg	LNF-område i kommuneplan
Utvidelse av Tøyen bhg	3.5 daa	855/1625	750 m	Samme adkomst som i dag	0m & 800m/1,1 km	Flom må utredes	Deler av areal ligger i gul støysone	1 år	Utvidelse av barnehagen innebærer kjøp av privat eiendom	Regulert til boligbyggelse
Kirkeby skole	30 daa	93/1055	2 km	Samme adkomst som i dag	200m/2 km	Ikke utsatt for flom	Ikke støysatt	1.5-2 år	Andre alternativer for etterbruk av skolebyggelse er ikke utredet	Offentlig formål i kommuneplan
Hegen skole	44 daa, men 13 daa er dyrket mark	213/306	3 km	Samme adkomst som i dag	0m/3.5 km	Ikke utsatt for flom	Ikke støysatt	1.5-2 år	Andre alternativer for etterbruk av skolebyggelse er ikke utredet	Regulert til offentlig formål
Bjørnholmia	5.7 daa	727/1586	1 km	Regulert adkomst fra Gamleveien, men rekkefølgekrav om GS-vei	340 m/1,5 km	Ikke utsatt for flom	Ikke støysatt	Usikkert	Rekkefølgekrav i reguleringsplanen og eiendommen er i privat eie. Veldig utfordrende terreng	Regulert til offentlig formål
Tøyenjorda	9.5 daa	942/1630	650	Fra Blomsterbakken	0m & 800m/1,1 km	Flom må utredes	Deler av areal ligger i gul støysone	3-4 år	Utvidelse av barnehagen innebærer kjøp av privat eiendom. Mulig innsigelse grunnet jordvern	LNF-område i kommuneplan
Tilfredsstillende tiltaksutredning må påregnes										
Ikke tilfredsstillende										

Kartleggingen av mulige barnehagetomter i Hakadal viser at det er to tomter som særlig utmerker seg ved at de tilfredsstillende kravene som er satt om tidsperspektiv, størrelse og sentralitet når det gjelder befolkningsgrunnlag og nærhet til kollektivtransport og skole og der hensynet til andre interesser som jordvern ikke kommer i konflikt med en eventuell barnehage. Dette gjelder Døli/Løvstad I og Døli/Løvstad II. Dette er også de tomtene som kommer best ut når det gjelder vurdering av egnethet som barnehagetomter. Tomtene er bare i mindre grad utsatt for flomfare, men dette må eventuelt utredes nærmere. Døli/Løvstad I skiller seg ut ved at den ikke er utsatt for støy. Døli/Løvstad II er støyutsatt fra riksvei 4.

Tomten Tøyenjordet er vurdert til barnehageformål som resultat av innspill i forbindelse med høringen av forslag til plan for nittedalsbarnehagene – behovsdekning og etter innspill fra Barn og unges kommunestyre (BUK). Bakgrunnen er hensynet til bosettingsstrukturen i Hakadal; det er på østsiden av Hakadal, Tøyen-området, at befolkningsveksten og behovet for kapasitetsutvidelse antas å bli størst. Døli/Løvstad ligger på vestsiden av dalen og denne siden er allerede dekket av en stor barnehage, Varingskollen barnehage. Tøyenjordet tilfredsstillende arealkravet for å bygge en 8 avdelings barnehage og tomten vurderes som meget godt egnet for barnehage. Alternativet innebærer god tilknytning mellom barnehagen og nærmiljøet til brukere av barnehagene. Tøyenjordet er i privat eie og er LNF-område i kommuneplanen. Arealet som er vurdert ligger i sin helhet inneklemt mellom utbyggingsområder. Det betyr at man ikke griper inn i et større sammenhengende jordbruksområde i tilfellet det besluttes å bruke arealet til barnehageformål.

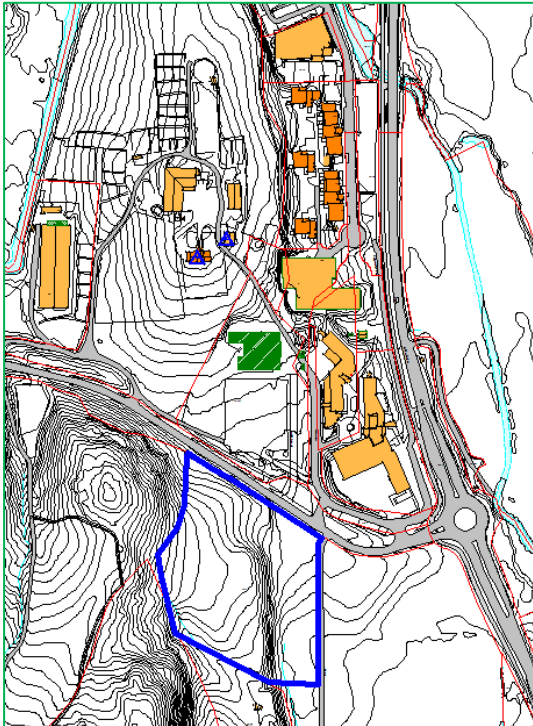
Mulige tomter i Rotnes/sentrum

I notatet «Vurdering av barnehagetomter Rotnes/sentrum» er følgende tomter kartlagt og vurdert med tanke på barnehage:

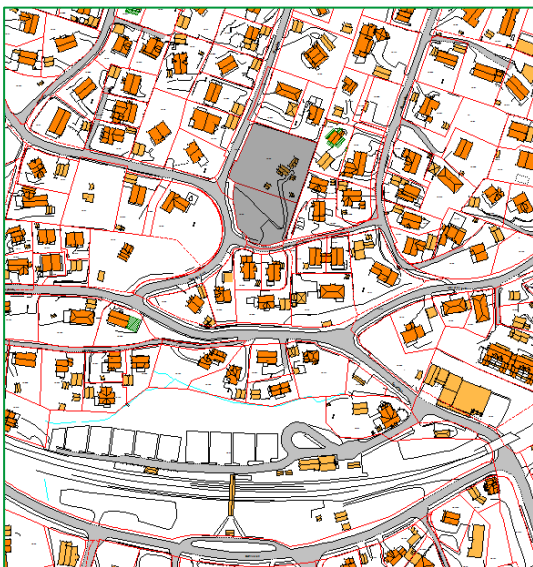

Oversiktskart

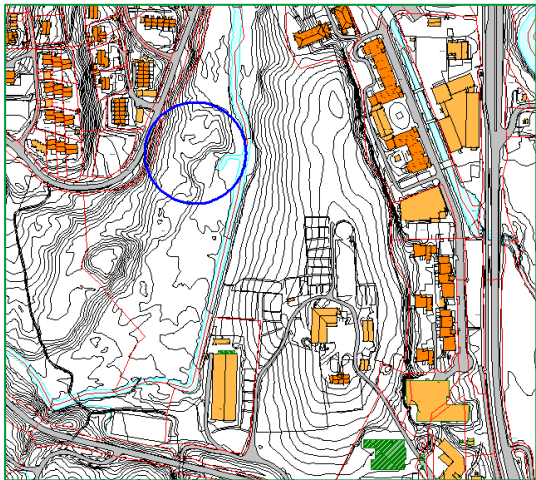
Alternativ 1: OP 5 del av g/bnr. 13/6

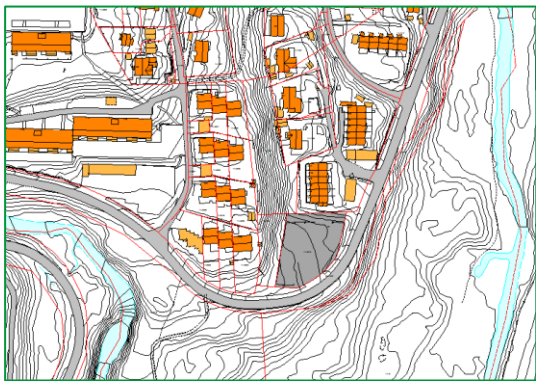
Alternativ 2: Tumyrhaugen (Granstua) g/bnr. 15/55 og 15/56

Alternativ 3: Kvernstua I del av g/bnr. 14/3

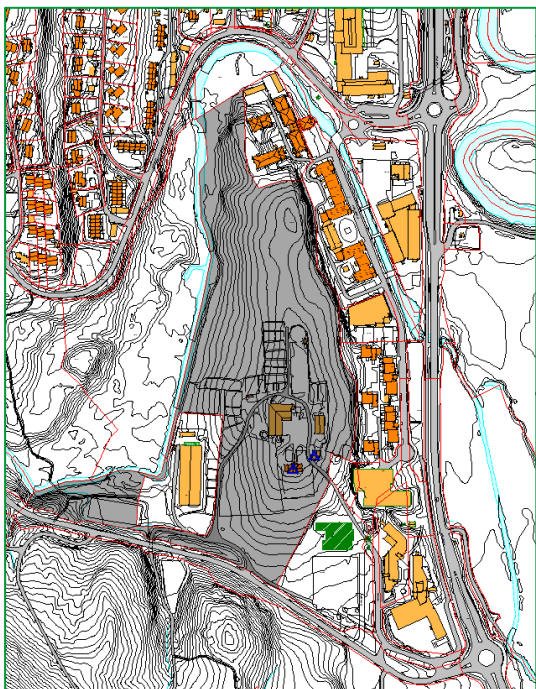
Alternativ 4: Kvernstua II g/bnr. 14/875

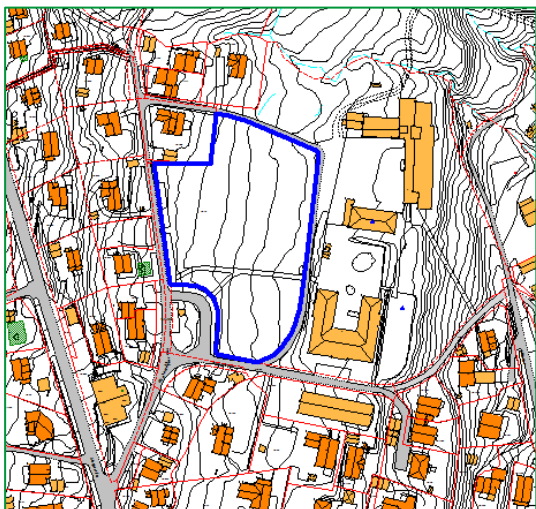
Alternativ 5: Utvidelse Nygård barnehage

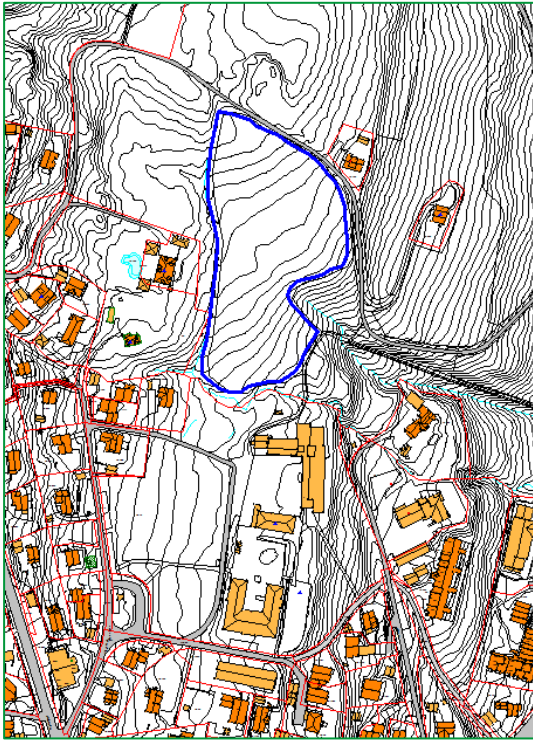
Alternativ 6: Mo gård deler av g/bnr. 13/6

Alternativ 7: Rotnes I

Alternativ 7: Rotnes II

I tabell nr. 21 som følger under oppsummeres kartleggingen og de ulike alternative tomtene vurderes i forhold til de kriteriene som er valgt. Det vises for øvrig til notatet «Vurdering av barnehagetomter Rotnes/sentrum» i sin helhet som er vedlagt.

Kartleggingen av mulige barnehagetomter i Rotnes/sentrum viser at tomten Rotnes I utmerker seg når det gjelder oppfyllelse av kravene som er satt om tidsperspektiv, størrelse og sentralitet, det vil si nærhet til et bredt befolkningsgrunnlag og nærhet til kollektivtransport og skole, og der hensynet til andre interesser som jordvern ikke kommer i konflikt med en eventuell barnehage. Tomten Rotnes I samsvarer med vedtak i skolebehovsplanen 2015 – 2027 om at ny barnehage til erstatning for Bjertnes barnehage skal bygges ved Rotnes skole (vedtak kommunestyret august 2016, sak 96/16).

9. Plan for nittedalsbarnehagene 2017 til 2030 - Behovsdekning

Befolkningen i Nittedal vokser og kommunen må øke barnehagekapasiteten i løpet av perioden mot 2030. Nittedal kommune legger her frem plan for nittedalsbarnehagene – behovsdekning. Planen omfatter tiltak for å sikre behovsdekning fram mot 2030 og det grunnlaget tiltakene hviler på. Dette omfatter beslutninger om følgende:

- Prioriterte styringsmål og strategier for utvikling av barnehagekapasiteten.
- Helhetlig tilnærming for behovsdekning mot 2030.
- Konkrete tiltak.

For Nittedal kommune er styringsmålene *gode tjenester, sunn økonomi, rent miljø og god folkehelse* særlig relevante for utviklingen av kapasiteten i nittedalsbarnehagene og disse skal være styrende. Strategiene som er valgt egner seg til å nå styringsmålene.

Prioriterte styringsmål og strategier for å nå disse er oppsummert i følgende tabell:

Prioriterte mål og strategier for utviklingen av barnehagekapasiteten i Nittedal kommune mot 2030	
Mål:	Strategier:
Gode tjenester	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Barnehageplass fortrinnsvis der barn bor. ✓ Bygge nye kommunale barnehager i nærhet til kollektivtransport og skole. ✓ Sikre et mangfold av barnehager med ulik profil.
Sunn økonomi (Effektiv barnehagestruktur)	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Øke andelen kommunale barnehager. ✓ Bygge store kommunale barnehager. ✓ Bygge nye kommunale barnehager sentralt mtp. befolkningsgrunnlag.
Rent miljø	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Bygge nye kommunale barnehager sentralt mtp. befolkningsgrunnlag og nærhet til kollektivtransport og skole.
God folkehelse	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Bygge nye kommunale barnehager sentralt mtp. befolkningsgrunnlag og nærhet til kollektivtransport og skole.

Regelverket om barns rett til barnehageplass og kommunens ansvar for å sikre denne er det viktigste utgangspunktet for dimensjoneringen av barnehagekapasiteten i

kommunen. Styringsmålet fra sak om strategi for barnehageområdet fra 2012 om å søke å opprettholde en dekningsgrad på ca. 95 % blant barn i alderen 1 til 5 år har vært retningsgivende for de behovsvurderingene som er gjort. I tillegg har det blitt tatt høyde for at kommunen må sikre plass til 10 % av barn i alderen 0 år. Kommunen legger til grunn at disse målene for dekningsgrad er robuste og egner seg til å anslå behovet for barnehageplasser med tanke på å oppfylle barns rett til plass.

Gjeldende vedtak fra sak om strategi for barnehageområdet fra 2012 om å søke å øke andelen av kommunale barnehager videreføres. På bakgrunn av regelverket for opptak til barnehage vurderes det som nødvendig å søke å øke andelen kommunale barnehager for å sikre barns rett på plass. Det vurderes som viktig at kommunen er i stand til å sikre barns rett på plass før 0-åringer får plass. En større andel kommunale barnehager vil bedre kommunens evne til å planlegge og til å styre sine ressurser og dermed ivareta hensynet til sunn økonomi på barnehageområdet.

Det skal i planperioden bygges større kommunale barnehager enn det som har vært vanlig i Nittedal. Bakgrunnen for dette er utfordringene kommunen står overfor når det gjelder krav til effektiv drift i kommunale barnehager, behov for fleksibilitet når det gjelder behovsdekning og forhold knyttet til arealknapphet. Bygging av store barnehager skal ikke gå på bekostning av kvaliteten i barnehagene. Forskning har vist at størrelse ikke fører til dårligere kvalitet hvis barnehagene organiseres og ledes på en god måte. Store barnehager vil kunne innebære et løft for kvalitet og variasjon i innholdet og bidra til mangfoldet i barnehagetilbudet i Nittedal.

Nittedal kommune går inn for at det gjennomføres en aktiv tilpasning av kapasiteten til de ulike områdebehovene i Hakadal, Rotnes/sentrum og søndre. De økonomiske beregningene har vist at rask områdetilpasning er dyrere enn å vente med områdetilpasning til kapasiteten i Nittedal som helhet er nådd. Forskjellen er imidlertid såpass liten slik at andre hensyn bør veie tungt. Det gjelder hensynet til *gode tjenester, sunn økonomi, rent miljø og god folkehelse*.

Det vurderes som viktig at utbygging av kapasiteten bidrar til å effektivisere barnehagestrukturen. Etablering av store kommunale barnehager som er sentralt plassert med tanke på et langsiktig befolkningsgrunnlag vurderes som et viktig tiltak i denne sammenhengen. Dette vurderes som viktig for barnehagenes evne til fleksibilitet i opptak av barn og for å sikre god kapasitetsutnyttelse. Dette er forhold som er viktig for å sikre effektiv drift i de kommunale barnehagene.

En vurdering av «barnets beste» slik FNs barnekonvensjon krever hører også hjemme her. God tilpasning av kapasitet til de ulike områdebehovene innebærer at forholdene legges til rette for at flest mulig barn kan bli kjent og knytte bånd til andre barn i sitt nærområde. God områdetilpasning vil også føre til at flytting av barn mellom barnehager underveis i barnehageløpet blir lite utbredt. Dette er forhold som er med på å skape stabilitet og trygghet for barn. En aktiv tilpasning av kapasitet til områdebehov vurderes derfor som i barns interesse.

På bakgrunn av kartlegging av mulige tomter til barnehageformål og prioriterte styringsmål, strategier og helhetlig tilnærming legger kommunen her frem konkrete tiltak for å sikre behovsdekning av barnehageplasser i Nittedal kommune mot 2030.

Tiltak i Hakadal

Utfordringen i Hakadal når de gjelder behovsdekning mot 2030 er følgende:

- Et økende behov for barnehageplasser utover den kapasiteten som er tilgjengelig.
- Få kommunale barnehager. I Hakadal vil det være 4 private og 2 kommunale barnehager fra høsten 2017. Andelen plasser i private og kommunale barnehager vil være henholdsvis 69 % og 31 %.
- De kommunale barnehagene er små, det vil si 3 avdelings barnehager, med en kapasitet på i størrelsesorden 45 -50 plasser hver.
- Området er preget av spredt bebyggelse konsentrert til ulike boligfelt.

Ny Tøyen barnehage, 8 avdelinger, sentralt i Hakadal

Ut fra de strategiene som er valgt for utvikling av barnehagekapasiteten er løsningen på utfordringene i Hakadal å bygge en stor, det vil si 8 avdelinger, kommunal barnehage som er sentralt plassert med tanke på et langsiktig og robust befolkningsgrunnlag og nærhet til kollektivtrafikk og skole. Etablering av kun en ny barnehage for å møte behovsutviklingen vil kun innebære ytterligere en liten barnehage i området. Dagens Tøyen barnehage skal derfor erstattes av en ny og større Tøyen barnehage. Utvidelse av nåværende Tøyen barnehage er ikke mulig på grunn av arealbegrensning. Nye Tøyen barnehage skal derfor bygges på en alternativ tomt.

Det bygges ny Tøyen barnehage med 8 avdelinger som erstatter dagens Tøyen barnehage. Plan for nittedalsbarnehagene - behovsdekning peker på at det er behov for en ny barnehage i Hakadal omtrent i 2021. Endelig tomtevalg tas i forbindelse med

kommuneplanrevisjonen. Plan for nittedalsbarnehagene – behovsdekning peker på Døli/Løvstad I, Døli/Løvstad II og Tøyenjordet som de beste alternativene som til nå er utredet. Dette må vurderes nærmere sammen med eventuelt andre alternativer i kommuneplanen.

Tiltak i Rotnes/sentrum

Utfordringen i Rotnes/sentrum når det gjelder behovsdekning mot 2030 er følgende:

- Et økende behov for barnehageplasser utover den kapasiteten som er tilgjengelig. Det er allerede i dag knapphet på plasser. Det forventes også vekst utover planperioden.
- Få kommunale barnehager. I Rotnes/sentrum er det 6 private og 2 kommunale barnehager. Andelen plasser i private og kommunale barnehager er henholdsvis 74 % og 26 %.
- De kommunale barnehagene er små til mellomstore, det vil si en 3 og en 4 avdelings barnehage, med en kapasitet på henholdsvis 49 og 68 plasser.

Ny Bjertnes barnehage ved Rotnes skole, 8 avdelinger, i 2022

Ut fra de strategiene som er valgt for utvikling av barnehagekapasiteten er løsningen på utfordringene i Rotnes/sentrum på kort sikt å bygge en stor, det vil si 8 avdelinger, kommunal barnehage som er sentralt plassert med tanke på et langsiktig og robust befolkningsgrunnlag og nærhet til kollektivtrafikk og skole. I skolebehovsplan 2015-2027 er det allerede bestemt at nåværende Bjertnes barnehage, som omfatter 3 avdelinger, skal flyttes i forbindelse med at Nittedal ungdomsskole rives høsten 2018. I stedet for å møte behovsutviklingen med å bygge en ny mellomstor barnehage i tillegg til at Bjertnes barnehage flyttes i sin nåværende størrelse, skal nye Bjertnes barnehage etableres som en stor 8 avdelings barnehage.

Kartleggingen av mulige tomter i Rotnes/sentrum viser at tomten Rotnes I skiller seg ut når det gjelder å oppfylle kriteriene som legges til grunn for valg av tomt for en ny permanent Bjertnes barnehage. Arealet der Rotnes barneskole ligger i dag må gjennom en reguleringsprosess før etablering av en ny 8 avdelings barnehage og ny Rotnes skole.

Det bygges ny Bjertnes barnehage ved Rotnes skole med 8 avdelinger, med mål om ferdigstilling høsten 2022. Utforming og plassering på tomten avgjøres i prosjekterings- og planleggingsfasen for ny barnehage og skole.

Bjertnes barnehage må flytte ut av Nittedal ungdomsskole høsten 2018. Det må derfor finnes en midlertidig løsning fra dette tidspunktet fram til ny 8 avdelings barnehage kan stå ferdig i 2022. Løsningen på dette er å flytte Bjertnes barnehage midlertidig til Tumyrhaugen (Granstua) for denne perioden. For å møte behovsutviklingen i Rotnes/sentrum gjennomføres en kapasitetsøkning allerede ved denne midlertidige løsningen. Bjertnes barnehage etableres derfor midlertidig med 5 avdelinger på Tumyrhaugen med oppstart høsten 2018.

Ny stor sentrumsbarnehage

Ut fra de strategiene som er valgt for utvikling av barnehagekapasiteten er løsningen på utfordringene i Rotnes/sentrum på mellomlang sikt å bygge en ny stor kommunal barnehage i sammenheng med sentrumsutviklingen i Rotnes. Plan for nittedalsbarnehagene – behovsdekning peker på at det vil være behov for en ny sentrumsbarnehage mot slutten av planperioden.

Det bør planlegges for en stor sentrumsbarnehage med opp til 8 avdelinger. Det avsettes potensiell tomt til formålet i kommuneplanen. Størrelsen på en ny sentrumsbarnehage vurderes i forbindelse med revisjon av plan for nittedalbarnehagene – behovsdekning.

Tiltak i Søndre

Utfordringene i søndre når det gjelder behovsdekning er følgende:

- Vedvarende overkapasitet i hele perioden mot 2030. Det anbefalte forslaget for å sikre behovsdekning i Nittedal mot 2030 innebærer en overkapasitet i søndre på anslagsvis 50 plasser.
- Høy andel private barnehager, det vil si at 12 av til sammen 13 barnehager er private. Andelen plasser i private og kommunale barnehager er henholdsvis 93 % og 7 %.
- Begrenset muligheter for styrt nedjustering av barnehagekapasitet.

Mulig styrt avvikling av plasser

Ut fra de strategiene som er valgt for utvikling av barnehagekapasiteten skal en eventuell styrt kapasitetsreduksjon skje i private barnehager. De alternativene for en mulig styrt reduksjon som er kjent i dag er følgende:

- Avslutte kontraktsforhold med private barnehager der dette er mulig. Skyset FUS barnehage er den eneste barnehagen i området som har tilhold på kommunal tomt. Det juridiske rundt dette må eventuelt avklares nærmere.
- Gå i dialog med barnehageeiere med tanke på å inngå avtale om avvikling av plasser.

Det er også et mulig alternativ at det ikke settes inn tiltak for å redusere kapasiteten. Dette fører sannsynligvis til at barnehagene i søndre må drive virksomhetene med et noe redusert driftsgrunnlag.

NITTEDALKOMMUNE
der storby møter marka

Sentralbord: 67 05 90 00

Epost: postmottak@nittedal.kommune.no

Besøksadresse: Rådhusveien 1, 1482 Nittedal

www.nittedal.kommune.no

